

URZĄD STATYSTYCZNY
W KIELCACH

RYNEK PRACY

w województwie świętokrzyskim
w 2013 r.

Kielce, listopad 2014

Wydawca

Urząd Statystyczny w Kielcach

Nadzór merytoryczny

AGNIESZKA PIOTROWSKA-PIĄTEK

Opracowanie publikacji:

*Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych,
Anna Drecka, Rafał Młynik*

Grafika, skład komputerowy i elektroniczna wersja publikacji:

Aneta Łyżwa, Ireneusz Rusak

ISBN – 978-83-89612-71-7

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

Publikacja dostępna w Internecie

<http://kielce.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Przekazuję Państwu kolejne wydanie publikacji dotyczącej problematyki rynku pracy w województwie świętokrzyskim. Opracowanie prezentuje wyniki oraz bieżące zmiany rejestrowanych w 2013 r. zjawisk w zakresie: liczby pracujących, przeciętnego zatrudnienia, bezrobocia, aktywności ekonomicznej, poziomu wynagrodzeń, popytu na pracę, a także warunków pracy i wypadków przy pracy.

Publikacja zawiera uwagi metodyczne definiujące podstawowe pojęcia oraz część analityczną omawiającą dane zgrupowane w tablicach statystycznych. Uzupełniają je ilustracje graficzne wybranych zagadnień.

W celu zobrazowania sytuacji na lokalnych rynkach pracy część danych przedstawiono w przekrojach podregionów, powiatów i gmin.

Mam nadzieję, że publikacja ta okaże się przydatna dla szerokiego grona odbiorców. Proszę również o wszelkie uwagi i sugestie służące wzbogaceniu następnych edycji tego wydawnictwa.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Kielcach
Agnieszka Piotrowska-Piątek

Kielce, listopad 2014 r.

PREFACE

I present You next edition of publication concerning the labour market in Świętokrzyskie Voivodship. The study presents results and current changes of issues registered in 2013 i. a., information concerning: employment, average paid employment, unemployment, economic activity, wages and salaries, demand for labour also work condition and accidents at work.

The elaboration contains methodological notes characterizing basic issues and analytical part describing data presenting in tables. The publication is supplemented with graphs and maps showing selected statistical phenomena.

To analyse the situation on local labour markets the selected information were shown in subregions, powiats and gminas cross-sections.

Presenting you "Labour market in Świętokrzyskie Voivodship in 2012" publication I hope that the current edition will meet information needs of the large group of readers. I kindly ask everyone interested in the issue of labour market for comments and suggestions that may improve next editions.

*Director
of the Statistical Office in Kielce
Agnieszka Piotrowska-Piątek*

Kielce, November 2014

SPIS TREŚCI

	Str.
Przedmowa.....	3
Uwagi ogólne.....	10
Uwagi metodyczne.....	12
Uwagi analityczne.....	22
Pracujący.....	22
Popyt na pracę.....	28
Przeciętne zatrudnienie.....	30
Przeciętne wynagrodzenie.....	33
Struktura wynagrodzeń według zawodów w październiku 2012 r.....	35
Bezrobocie rejestrowane.....	42
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej.....	49
Warunki pracy.....	53
Wypadki przy pracy.....	57

SPIS TABLIC

Tabl.	Str.
1 Pracujący w gospodarce narodowej.....	59
2 Pracujący według rodzajów działalności.....	60
3 Pracujący według powiatów.....	61
4 Pracujący według rodzajów działalności i powiatów.....	62
5 Pracujący w gospodarce narodowej.....	64
6 Pracujący według powiatów.....	65
7 Pracujący w gospodarce narodowej według wybranych sekcji i gmin w 2013 r.....	66
8 Pracujący według statusu zatrudnienia i sekcji.....	70
9 Pracujący według klas wielkości jednostki.....	71
10 Wybrane kategorie pracujących.....	72
11 Ruch pracowników.....	73
12 Popyt na pracę.....	74
13 Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane.....	75
14 Popyt na pracę wg grup zawodów.....	76
15 Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni według sekcji.....	77
16 Przeciętne zatrudnienie.....	78
17 Przeciętne zatrudnienie.....	79
18 Przeciętne zatrudnienie według powiatów w 2013 r.....	80
19 Stan i struktura bezrobocia.....	80
20 Bezrobotni według 3-cyfrowych grup zawodów 2013 r.....	81
21 Bezrobotni zarejestrowani w powiatowych urzędach pracy w 2013 r.....	84
22 Ludność oraz bezrobotni zarejestrowani według miast i gmin w 2013 r.....	88
23 Bezrobotni zarejestrowani według powiatów.....	92
24 Bezrobotni zarejestrowani według wieku i powiatów.....	93
25 Bezrobotni zarejestrowani według poziomu wykształcenia i powiatów.....	94
26 Bezrobotni zarejestrowani według stażu pracy i powiatów.....	95
27 Bezrobotni zarejestrowani według czasu pozostawania bez pracy i powiatów.....	96
28 Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej.....	97
29 Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale.....	98

Tabl.	Str.	
30	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej.....	101
31	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według sekcji	102
32	Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto według powiatów w 2013 r.	103
33	Pracownicy zatrudnieni według sektorów własności, płci oraz poziomu wykształcenia, wieku, stażu pracy, wielkości zakładów, sekcji PKD 2007, przedziałów wynagrodzeń i powiatów za październik 2012 r.	104
34	Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych według sektorów własności, płci oraz poziomu wykształcenia, wieku, stażu pracy, wielkości zakładów, sekcji PKD 2007, przedziałów wynagrodzeń i powiatów za październik 2012 r.	108
35	Przeciętne godzinowe wynagrodzenia brutto pracowników zatrudnionych według sektorów własności, płci oraz poziomu wykształcenia, wieku, stażu pracy, wielkości zakładów, sekcji PKD 2007, przedziałów wynagrodzeń i powiatów za październik 2012 r.	110
36	Emeryci i renciści	112
37	Zbiorowość objęta badaniem oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia	113
38	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń	114
39	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń na 1000 zatrudnionych w zakładach objętych badaniem.....	115
40	Zatrudnieni na stanowiskach pracy dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego.....	116
41	Zbiorowość objęta badaniem oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia według powiatów.....	118
42	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń oraz powiatów	119
43	Zatrudnieni w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia według powiatów	120
44	Zatrudnieni na stanowiskach pracy dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego według powiatów	121
45	Świadczenia i odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	122
46	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy	123
47	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według statusu zatrudnienia.....	124
48	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według skutków wypadków i płci oraz liczba dni niezdolności do pracy spowodowana tymi wypadkami	125
49	Wypadki przy pracy i traktowane na równi z wypadkami przy pracy oraz poszkodowani według wielkości zakładów w wybranych sekcjach	126
50	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według wieku	127
51	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według stażu pracy na zajmowanym stanowisku.....	128
52	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według grup wykonywanego zawodu i płci.....	129
53	Przyczyny wypadków przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według sekcji PKD.....	130
54	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według umiejscowienia urazu, w wybranych sekcjach PKD.	132
55	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według wydarzeń powodujących uraz.....	133
56	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego, powodujących wypadki	134
57	Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy według powiatów.	135
58	Wypadki przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według wydarzeń powodujących urazy wypadkowe	136
59	Wypadki przy pracy osób prowadzących działalność gospodarczą i osób z nimi współpracujących	136

SPIS MAP I WYKRESÓW

- Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji i płci w 2013 r.
- Dynamika pracujących w gospodarce narodowej według sekcji w 2013 r.
- Pracujący w gospodarce narodowej według powiatów w przeliczeniu na 1000 ludności
- Pracujący w gospodarce narodowej według rodzajów działalności i powiatów w 2013 r.
- Popyt na pracę według sekcji w IV kwartale 2013 r.
- Popyt na pracę według zawodów w IV kwartale 2013 r.
- Dynamika przeciętnego zatrudnienia w gospodarce narodowej w 2013 r.
- Przeciętne zatrudnienie według powiatów
- Odchylenia przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w gospodarce narodowej od przeciętnego w województwie w 2013 r.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto według powiatów
- Bezrobocie rejestrowane według powiatów
- Bezrobotni zarejestrowani w relacji do osób w wieku produkcyjnym według powiatów oraz płynność rynku pracy
- Bezrobotni zarejestrowani w 2013 r.
  - według wieku
  - według poziomu wykształcenia
  - według grup zawodów
  - według stażu pracy
  - według czasu pozostawania bez pracy
- Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy
- Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej
- Stopa bezrobocia ludności w wieku 15 lat i więcej według płci i miejsca zamieszkania
- Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku
- Stopa bezrobocia według BAEL
- Wskaźniki aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej według wykształcenia
- Odchylenia względne przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto od przeciętnego w województwie w X 2012 r.
  - według „wielkich” grup zawodów
  - według płci
- Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według sekcji
- Wypadki i poszkodowani przy pracy
- Wypadki powodujące uraz
- Poszkodowani w wypadkach przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy w 2013 r.
  - według wieku
  - według stażu na zajmowanym stanowisku pracy
  - według grup zawodów
  - według umiejscowienia urazu
  - według wielkości zakładów pracy

CONTENTS

	Page
<i>Preface</i>	3
<i>General notes</i>	10
<i>Methodological notes</i>	12
<i>Analytical notes</i>	22
<i>Employment</i>	22
<i>Demand for labour</i>	28
<i>Average paid employment</i>	30
<i>Wages and salaries</i>	33
<i>Structure of wages and salaries by occupations in October 2012</i>	35
<i>Registered unemployment</i>	42
<i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	49
<i>Work conditions</i>	53
<i>Accidents at work</i>	57

LIST OF TABLES

Tabl.	Page
1 <i>Employed persons in the national economy</i>	59
2 <i>Employed persons by kind of activities</i>	60
3 <i>Employed persons by powiats</i>	61
4 <i>Employed persons by kind of activities and powiats</i>	62
5 <i>Employed persons in the national economy</i>	64
6 <i>Employed persons by powiats</i>	65
7 <i>Employed persons in the national economy by selected sections and gminas in 2013</i>	66
8 <i>Employed persons by employment status and sections</i>	70
9 <i>Employed persons by size class of units</i>	71
10 <i>Selected categories of employed persons</i>	72
11 <i>Labour turnover</i>	73
12 <i>Demand for labour</i>	74
13 <i>Vacancies, newly created and liquidated jobs</i>	75
14 <i>Demand for labour by groups of occupations</i>	76
15 <i>Full-time employment and part-time employment by sections</i>	77
16 <i>Average paid employment</i>	78
17 <i>Average paid employment by sectors and sections</i>	79
18 <i>Average paid employment by powiats and sectors in 2013</i>	80
19 <i>State and structure of unemployment</i>	80
20 <i>Unemployed persons by 3-figures groups of occupations in 2013</i>	81
21 <i>Unemployed persons registered at powiat employment offices in 2013</i>	84
22 <i>Population and registered unemployed persons by cities and gminas in 2013</i>	88
23 <i>Registered unemployed persons by powiats</i>	92
24 <i>Registered unemployed persons by age and powiats</i>	93
25 <i>Registered unemployed persons by educational level and powiats</i>	94
26 <i>Registered unemployed persons by work seniority and powiats</i>	95
27 <i>Registered unemployed persons by duration of unemployment and powiats</i>	96
28 <i>Economic activity of the population aged 15 and more</i>	97
29 <i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter</i>	98

<i>Tabl.</i>	<i>Page</i>
30 Average monthly gross wages and salaries in the national economy	101
31 Average monthly gross wages and salaries by sections	102
32 Average monthly gross wages and salaries by powiats in 2013.....	103
33 Paid employment in the national economy by ownership sectors, sex, education level, age, work seniority, size of units, sections (NACE rev.2), multiplicity average earnings and powiats in in October 2012	104
34 Average gross earnings paid employment by ownership sectors, sex, education level, age, work seniority, size of units, sections (NACE rev.2), multiplicity average earnings and powiats in in October 2012	108
35 Average gross earnings paid employment by ownership sectors, sex, education level, age, work seniority, size of units, sections (NACE rev.2), multiplicity average earnings and powiats in in October 2012	110
36 Retirees and pensioners.....	112
37 Population covered by the survey and persons working in hazardous condition in 2013.....	113
38 Persons working in hazardous condition by groups of agents and intensity of dangers	114
39 Persons working in hazardous condition per 1000 of the employees in establishments covered by the survey in a given population	115
40 Persons working on positions for which evaluation of occupational risk was made	116
41 Population covered by the survey and persons working in hazardous condition by powiats.....	118
42 Persons working in hazardous condition by groups of agents and intensity of dangers as well as powiats.....	119
43 Persons working in hazardous conditions related to agents harmful and hazardous to health by powiats.....	120
44 Persons working on positions for which evaluation of occupational risk was made by powiats ..	121
45 Benefits due to accidents at work and occupational diseases (excluding private farms in agriculture).....	122
46 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work	123
47 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by employment status	124
48 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by consequences, sex and the number of days incapacity to work	125
49 Accidents at work and equivalent to accidents at work also persons injured in accidents at work by size category of firms in selected sections	126
50 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by sections of the national economy and age.....	127
51 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by sections of the national economy and work seniority.....	128
52 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by sections of the national economy, selected groups of occupations and age.	129
53 Causes of accidents at work and equivalent to accidents at work by the NACE sections.....	130
54 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by location of injury and the selected NACE sections	132
55 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by contact-mode of injury.	133
56 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by incidents being deviation from the normal state causing accidents.	134
57 Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work by powiats.....	135
58 Occupational accidents on private farms in agriculture by contact-mode of injury	136
59 Accidents at work of persons conducting economic activities and persons cooperating with them.....	136

LIST OF MAPS AND CHARTS

- Employed persons in the national economy by sections and gender in 2013*
- Dynamics of number of employed persons in the national economy by sections in 2013*
- Employed persons in the national economy by powiats per 1000 persons*
- Employed persons in the national economy by kind of activities and powiats in 2013*
- Demand for labour by sections in the IVth quarter 2013*
- Demand for labour by groups of occupations in the IVth quarter 2013*
- Dynamics of average paid employment in the national economy in 2013*
- Average paid employment by powiats*
- Deviation average monthly gross wages and salaries*
- Average monthly gross wages and salaries in the national economy from average value for voivodship in 2013*
- Registered unemployment by powiats*
- Relation of unemployed persons and population in working age by powiats also liquidity of labour market*
- Registered unemployed persons in 2013*
- by age*
  - by educational level*
  - by groups of occupations*
  - by work seniority*
  - by duration of unemployment*
- Structure of the population aged 15 and more by status on labour market*
- Indicators of economic activity of the population aged 15 and more*
- Unemployment rate of the population aged 15 and more by gender and place of residence*
- Indicators of economic activity of the population aged 15 and more by age*
- Unemployment rate by LFS*
- Indicators of economic activity of the population aged 15 and more by educational level*
- Relative deviations of average monthly gross wages and salaries from the average in voivodship in X 2012*
- by major job groups*
  - by sex*
- Persons working in hazardous condition*
- Accidents at work and persons injured*
- Incidents causing injury*
- Persons injured in accidents at work and equivalent to accidents at work in 2013*
- by age*
  - by work seniority on position*
  - by groups of occupations*
  - by location of injury*
  - by size class of firms*

UWAGI OGÓLNE

1. Dane prezentowane są:

- 1) w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – **PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej — Statistical Classification of Economic Activities in the European community — NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), zastąpiła Polską Klasyfikację Działalności – PKD 2004.

PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wprowadziła zmiany zakresowe polegające na uwzględnieniu nowych grupowań rodzajów działalności (ujęcie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciu rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi. W efekcie w PKD 2007 wyróżnia się m. in. 21 sekcji i 88 działów, wobec 17 sekcji i 62 działów w PKD 2004. Zmiany te powodują również w niektórych przypadkach brak porównywalności danych przy niezmienionych nazwach poziomów klasyfikacyjnych.

W ramach PKD 2007 wyodrębniono „**Przemysł**” jako dodatkowe grupowanie, który obejmuje sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Pozostałe usługi grupują sekcje PKD 2007: „Administrowanie i działalność wspierająca”, „Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”, „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”, „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”, tj. sekcje: M, N, O, P, Q, R, S.

Pod pojęciem „**Pozostałe sekcje związane z usługami**” ujęte są sekcje PKD 2007: „Pozostała działalność usługowa”, „Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby” oraz „Organizacje i zespoły eksterytorialne”, tj. sekcje: S, T, U.

2) według sektorów własności:

- **sektor publiczny** — grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
- **sektor prywatny** — grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego i brakiem przewagi sektorowej w kapitale (mieniu) podmiotu.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

3. Dane prezentowane dla podregionów, powiatów i gmin odpowiadają poziomowi 3, 4 i 5 NTS, opracowanej na podstawie Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NUTS) obowiązującej w krajach Unii Europejskiej zgodnie z Rozporządzeniem (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1059/2003 z dnia 26.05.2003 r. (Dz. Urz. UE L 154 z 21.06.2003 r., z późniejszymi zmianami). Klasyfikacja ta ma na celu zapewnienie zbierania, opracowywania i udostępniania na obszarze UE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych państw członkowskich. NTS obowiązująca od 01.01.2008 r. wprowadzona została rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14.11.2007 r. (Dz. U. Nr 214, poz. 1573) w miejsce obowiązującej do 31.12.2007 r. na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13.07.2000 r. (Dz. U. Nr 58, poz. 685), z późniejszymi zmianami.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, uwzględniających podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i — jeśli nie zaznaczono inaczej — obejmują podmioty o liczbie pracujących:
- do 9 osób,
  - od 10 do 49 osób,
  - powyżej 49 osób.
5. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano — jeśli nie zaznaczono inaczej — tzw. metodą przedsiębiorstw.
- Metoda przedsiębiorstw** (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.
- Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
- Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
7. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
- Wskaźniki dynamiki** — w przypadku zmian metodycznych obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.
8. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku — według stanu w dniu 30 VI.
9. Dane — jeśli nie zaznaczono inaczej — nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
10. **Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.**
11. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.
12. W stosunku do obowiązującej Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w publikacji zastosowano skróty; skrócone nazwy oznaczone zostały w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót	pełna nazwa
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

*
* *

Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” oraz w publikacjach tematycznych, takich jak np.: „Zasady metodyczne statystyki rynku pracy i wynagrodzeń”, „Aktywność ekonomiczna ludności”, „Popyt na pracę”, „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

UWAGI METODYCZNE

PRACUJĄCY. ZATRUDNIENI

1. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:
  - 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
  - 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
    - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), tj. pracujących w gospodarstwach indywidualnych (o powierzchni użytków rolnych do 1 ha i powyżej 1 ha) oraz indywidualnych właścicieli zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych; z pewnymi wyłączeniami w latach 2002-2009 r.; patrz ust. 4;
    - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin; z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie;
    - c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
  - 3) osoby wykonujące pracę nakładczą;
  - 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
  - 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
  - 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.
2. **Pełnozatrudnieni** są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia; **niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.
3. Dane dotyczące **pracujących według stanu** w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.
4. Dane dotyczące **pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** według stanu w dniu 31 XII - w latach 2002-2009 r. wyznaczono na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, natomiast w latach 2010-2012 na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010.
Do **pracujących w gospodarstwach indywidualnych** zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:
  - 1) w latach 2002-2009 nie zaliczono osób pracujących:
    - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;

- b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

5. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:
- 1) **zatrudnienia według stanu** w dniu 31 XII osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
  - 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.
6. Do **agentów** zaliczono osoby, z którymi zawarto umowę agencyjną lub umowę na warunkach zlecenia o prowadzenie placówek, których przedmiot działalności został określony w umowie.
- Agenci pracujący na podstawie umów agencyjnych otrzymują wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne w formie prowizji od obrotów (wynagrodzenie tych osób jest uzależnione od wartości dokonywanych transakcji lub wartości wykonanych usług).
- Agenci prowadzący placówki na podstawie umowy na warunkach zlecenia przejmują pełne wpływy uzyskane z działalności placówek i zobowiązani są uiszczać na rzecz zleceniodawcy zryczałtowaną odpłatność ustaloną w kwocie lub wskaźnikiem procentowym od obrotu.
7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.
8. Dane grupowane według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
9. Dane w tablicach 8-11, 15 oraz 17-18 nie obejmują: fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, rolników indywidualnych, duchownych oraz podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.
10. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także — ze względów ewidencyjnych — osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

11. Dane o **absolwentach podejmujących pierwszą pracę** dotyczą pełnozatrudnionych (bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo).

POPYT NA PRACĘ

1. Badanie popytu na pracę przeprowadzane jest metodą reprezentacyjną. Umożliwia ona uogólnianie wyników badania na populację generalną. Próba do badania losowana była oddzielnie dla jednostek dużych i średnich oraz dla jednostek małych.
2. Celem badania popytu na pracę było uzyskanie informacji na temat popytu zrealizowanego i niezrealizowanego, czyli pracujących i wolnych miejsc pracy oraz nowo utworzonych i zlikwidowanych miejsc pracy.

3. Podstawowe definicje.

Rynek pracy charakteryzują dwa wzajemnie nakładające się segmenty: **podaż siły roboczej i popyt na pracę.**

Siła robocza – jest to określona liczba ludności zainteresowana i gotowa wykonywać pracę.

Popyt na pracę – jest to liczba miejsc pracy, które oferuje gospodarka w określonych warunkach społeczno-ekonomicznych.

Na wzajemne relacje między podażą siły roboczej a popytem na pracę ogromny wpływ wywierają mechanizmy rynkowe. Strona popytowa jest bardziej dynamiczna, a przez to bardziej podatna na oddziaływanie tych mechanizmów. Wielkość i struktura popytu na pracę jest zależna od wielu czynników, między innymi od zapotrzebowania na produkty i usługi, kondycji ekonomicznej przedsiębiorstwa, kosztów pracy. Najbardziej korzystny dla gospodarki jest układ równowagi obu tych elementów, ale praktycznie jest to bardzo trudne do osiągnięcia.

Przez **popyt na pracę** rozumiemy:

- 1) zagospodarowane miejsca pracy, określane aktualną liczbą pracujących,
- 2) wolne miejsca pracy.

Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych, bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- 1) miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nie obsadzone,
- 2) pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- 3) w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca pracy w jednostkach nowo powstałych.

Wskaźnik wykorzystania wolnych miejsc pracy jest to stosunek wolnych miejsc pracy do sumy zagospodarowanych i niezagospodarowanych miejsc pracy.

4. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu badania przy uwzględnieniu podmiotów klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących i obejmują podmioty o liczbie pracujących:
  - do 9 osób – jednostki małe,
  - 10 do 49 osób – jednostki średnie,
  - powyżej 49 osób – jednostki duże.

BEZROBOCIE REJESTROWANE

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** obejmują osoby, które zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy obowiązującą od 1 VI 2004 r., (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001, z późniejszymi zmianami) określone są jako bezrobotne.

Pod pojęciem **bezrobotnego** należy rozumieć osobę niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli jest osobą niepełnosprawną zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępującą do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie studiów niestacjonarnych – zarejestrowaną we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli:

- 1) ukończyła 18 lat,
  - 2) kobieta nie ukończyła 60 lat, a mężczyzna — 65 lat;
  - 3) nie nabyła prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty rodzinnej, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobiera: zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego;
  - 4) nie jest właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych;
  - 5) nie podlega ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
  - 6) nie posiada wpisu do ewidencji działalności gospodarczej lub nie podlega — na podstawie odrębnych przepisów — obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
  - 7) nie jest tymczasowo aresztowana lub nie odbywa kary pozbawienia wolności;
  - 8) nie uzyskuje miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę najniższego wynagrodzenia za pracę z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
  - 9) nie pobiera, na podstawie przepisów o pomocy społecznej, zasiłku stałego;
  - 10) nie pobiera, na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
  - 11) nie pobiera, po ustaniu zatrudnienia, świadczenia szkoleniowego.
2. **Stopę bezrobocia rejestrowanego** obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2002-2009 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, natomiast w okresie 2010-2012 na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI

1. Dane zawarte w tabl. 28 i 29 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są osoby w wieku 15 lat i więcej, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Zgodnie z zaleceniem Eurostat, od III kwartału 2012 r. poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej – do II kwartału 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Od III kwartału 2012 r. wyniki BAEL uogólniane są na podstawie bilansów ludności opracowanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

Dane analizowane w niniejszym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania wyników. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

2. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Ludność aktywna zawodowo (inaczej mówiąc siła robocza) obejmuje wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej uznane za pracujące lub bezrobotne, zgodnie z definicjami podanymi poniżej.

- 1) **do pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

a) wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,

b) miały pracę, ale jej nie wykonywały:

- z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
- z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła:
  - do 3 miesięcy,
  - powyżej 3 miesięcy, ale osoby te były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Do pracujących – zgodnie z międzynarodowymi standardami – zaliczani są również uczniowie, z którymi zakłady pracy lub osoby fizyczne zawarły umowę o naukę zawodu lub przyuczenie do określonej pracy, jeżeli otrzymywali wynagrodzenie.

- 2) **za bezrobotne** uznano osoby w wieku 15 - 74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
- w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
- były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni po badanym tygodniu.

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

3. **Współczynnik aktywności zawodowej** obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem oraz danej grupy.

Stopę bezrobocia w badanym okresie obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności aktywnej zawodowo ogółem oraz danej grupy.

4. Ze względu na zaokrąglenia dokonywane przy uogólnianiu wyników reprezentacyjnego badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL), w tabl. 28 i 29 sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

WYNAGRODZENIA

1. **Wynagrodzenia** obejmują wypłaty pieniężne, wypłacane pracownikom lub innym osobom fizycznym, stanowiące wydatki ponoszone przez pracodawców na opłacenie wykonywanej pracy niezależnie od źródeł ich finansowania (ze środków własnych lub refundowanych) oraz bez względu na podstawę stosunku pracy bądź innego stosunku prawnego lub czynności prawnej, na podstawie których jest świadczona praca lub pełniona służba.

Częściowe spełnienie wynagrodzenia w innej formie (w postaci papierów wartościowych oraz świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalentów) jest dopuszczalne tylko wówczas, gdy przewidują to ustawowe przepisy prawa pracy lub układ zbiorowy pracy.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Wynagrodzenia osobowe obejmują w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, dodatki za staż pracy oraz inne dodatki za szczególne właściwości pracy, szczególne kwalifikacje lub warunki pracy, premie i nagrody regulaminowe i uznaniowe, dodatki za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia dodatkowe za prace wykonywane w ramach obowiązującego wymiaru czasu pracy, lecz nie wynikające z zakresu czynności, wynagrodzenia za czynności przewidziane do wykonania poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub w innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę, wyrównanie do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy wypłacane ze środków pracodawców, nagrody jubileuszowe, odprawy rentowe i emerytalne, ekwiwalenty pieniężne za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, uposażenia posłów i senatorów wraz z uposażeniem dodatkowym, odprawy emerytalne, rentowe i parlamentarne posłów i senatorów, odprawy pracowników biur, klubów, kół poselskich i senatorskich oraz zespołów parlamentarnych w związku z zakończeniem kadencji Sejmu i Senatu, a także odprawy dla pracowników samorządowych zatrudnionych na podstawie wyboru, z którymi został rozwiązany stosunek pracy w związku z upływem kadencji, świadczenia o charakterze deputatowym lub ich ekwiwalenty pieniężne, a także ekwiwalenty za umundurowanie, jeśli obowiązek ich noszenia wynika z obowiązujących ustaw, świadczenia odszkodowawcze, dodatek wyrównawczy wypłacany pracownikom, których wynagrodzenie uległo obniżeniu wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

2. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne)** przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz od 1999 r. ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika.

STRUKTURA WYNAGRODZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW W PAŹDZIERNIKU 2012 R.

1. **Źródłem zaprezentowanych danych** jest badanie struktury wynagrodzeń według zawodów za 2012 r. (badanie GUS o symbolu Z-12). Badanie jest realizowane z częstotliwością dwuletnią na formularzu Z-12, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, które przepracowały cały miesiąc październik.

Badanie Z-12 miało charakter reprezentacyjny i obejmowało swym zasięgiem podmioty gospodarki narodowej, w których liczba pracujących wynosiła powyżej 9 osób.

W skali kraju wielkość próby wynosiła 28,5 tys. jednostek, co stanowiło 12,8% ogólnej liczby zbiorowości podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Sprawozdanie o symbolu Z-12 złożyło ok. 17,7 tys. podmiotów. Przeciętny podmiot, który złożył sprawozdanie Z-12, liczył 169 pracujących, w tym 145 zatrudnionych osób. Z poszczególnych podmiotów badaniem objęto ok. 725,2 tys. wylosowanych pracowników, którzy przepracowali cały miesiąc (październik 2010 r.). Po uogólnieniu wyników badania uzyskano zbiorowość ok. 8,1 mln. zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych), a **dane o wynagrodzeniach prezentowane są w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy.**

Badaniem nie objęto: uczniów, osób wykonujących pracę nakładczą (chałupniczą), słuchaczy szkół odbywających praktykę wakacyjną lub dyplomową, uczestników grup roboczych zorganizowanych przez inne jednostki i delegowanych do pracy w jednostce sprawozdawczej, np. żołnierzy, uczestników hufców pracy, osób skazanych; a ponadto osób korzystających z urlopów macierzyńskich, wychowawczych oraz osób skierowanych do szkół stacjonarnych, na studia doktoranckie, itp., zatrudnionych przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych, osób przebywających na zwolnieniach lekarskich.

2. W badaniu struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 roku została zastosowana „**Klasyfikacja zawodów i specjalności**”, wprowadzona na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537).

3. **Informacje ilustrujące wysokość miesięcznych wynagrodzeń ogółem brutto za październik 2012 r. ujmują:**

- a) wynagrodzenia osobowe za X 2012 r. (w tym m.in. wynagrodzenie zasadnicze, za pracę w godzinach nadliczbowych, dodatki funkcyjne czy za staż pracy, wynagrodzenia wypłacone za okresy dłuższe niż miesiąc w wysokości przypadającej na 1 miesiąc - np. 1/3 część premii za IV kwartał, 1/6 - premii za II półrocze),
- b) 1/12 część za 2012 r.: honorariów wypłaconych pracownikom własnym na podstawie umowy o pracę, dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej,
- c) kwoty składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i chorobowe opłaconych przez ubezpieczonego od wynagrodzeń.

4. **W wynagrodzeniach miesięcznych nie uwzględniono** takich wypłat, jak: nagrody jubileuszowe, gratyfikacje, odprawy wypłacone przy przejściu na emeryturę, jednorazowe wynagrodzenia (wyrównawcze) wypłacone w związku ze zgłoszeniem i przyjęciem projektu wynalazczego powodującego zmianę norm pracy, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop.

ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, którym dysponuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń finansowanych z Funduszu Emerytalno--Rentowego, którym dysponuje Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, a także z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu tych funduszy.

2. Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:
  - 1) pracownicy;
  - 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
  - 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni kółek rolniczych;
  - 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
  - 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
  - 6) duchowni;
  - 7) żołnierze zawodowi;
  - 8) funkcjonariusze: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej;
  - 9) rolnicy indywidualni;
  - 10) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatanci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.
3. **Świadczenia emerytalne i rentowe** (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) obejmują:
  - 1) emerytury;
  - 2) renty z tytułu niezdolności do pracy;
  - 3) renty rodzinne.
4. **Świadczenia emerytalne i rentowe** obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenie m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy. Świadczenia nie obejmują zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych wypłacanych emerytom i renciście na członków ich rodzin.
5. Dane dotyczące **przeciętnej miesięcznej emerytury i renty** obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.
6. Dane o świadczeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

WARUNKI PRACY

1. Informacje o **zatrudnionych w warunkach zagrożenia** czynnikami szkodliwymi i niebezpiecznymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dane dotyczą osób narażonych na działanie czynników szkodliwych związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.
2. **Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia** dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dane obejmują zatrudnionych w podmiotach zaliczanych do sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, łowiectwa i pozyskiwania zwierząt łownych, włączając działalność usługową oraz rybołówstwa w wodach morskich); górnictwo i wydobywanie; przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją; budownictwo (bez realizacji projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków); handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transport i gospodarka magazynowa; informacja i komunikacja (bez działalności związanej z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie informacji); działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz działalności weterynaryjnej); działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (w zakresie wynajmu i dzierżawy, działalności organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostałej działalności usługowej w zakresie rezerwacji i działalności z nią związanej oraz pozostałego sprzętania); edukacja (w zakresie szkół wyższych), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (w zakresie opieki zdrowotnej); pozostała działalność usługowa (w zakresie naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego);
3. **Warunki pracy** są zespołem czynników występujących w środowisku pracy wynikających z procesu pracy oraz czynników związanych z wykonywaniem pracy. Na środowisko pracy składają się: czynniki fizyczne (np. oświetlenie, hałas, mikroklimat), chemiczne (np. substancje toksyczne) oraz biologiczne (np. bakterie), występujące na obszarze miejsca pracy (np. w hali fabrycznej, na stanowisku pracy), jak i na obszarze otaczającym zakład pracy.
4. Przez **zagrożenie szkodliwymi czynnikami związanymi ze środowiskiem pracy** rozumie się wpływ na pracownika szkodliwych czynników występujących w procesie pracy, których stężenie lub natężenie przekracza obowiązujące NDS (najwyższe dopuszczalne stężenie) i NDN (najwyższe dopuszczalne natężenie), polskie normy lub inne normy higieniczne.
5. Przez **zagrożenie związane z uciążliwością pracy**, rozumie się szkodliwy wpływ na pracownika czynności roboczych wykonywanych, np. w wymuszonej pozycji ciała, w warunkach ciężkiego wysiłku fizycznego lub w warunkach szczególnej uciążliwości.
6. **Maszyny szczególnie niebezpieczne**, to przede wszystkim maszyny wymienione w załączniku IV do Dyrektywy 2006/42/WE wprowadzonej ustawą z dnia 21 października 2008 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn (Dz. U. nr 199, poz. 1228).
7. **Osobozagrożenia** jest to suma działających na pracownika, szkodliwych czynników. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.
8. **Ocena ryzyka zawodowego** — to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.
9. **Stanowisko pracy** — miejsce, w którym pracownik wykonuje czynności zawodowe stale lub okresowo (PN-ISO 4225Ak:1999).
10. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

WYPADKI PRZY PRACY

1. Badaniem statystycznym objęte są wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy, niezależnie od tego czy na karcie wykazana została niezdolność do pracy, czy nie (z powodu np. hospitalizacji poszkodowanego, czy odmowy przyjęcia zwolnienia lekarskiego). Dane o wypadkach przy pracy charakteryzują osoby, które uległy wypadkom indywidualnym i zbiorowym.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej w wypadku indywidualnym, jak również zbiorowym.

2. Opracowanie zawiera informacje o wypadkach przy pracy osób pracujących w całej gospodarce narodowej, z wyjątkiem jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, w których informacje dotyczą tylko pracowników cywilnych.
3. Dane w tabl. 43-54 nie uwzględniają informacji dotyczących wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.
4. Dane o wypadkach przy pracy, poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi (tabl. 43–54), uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy. W przypadku poszkodowanych w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (tabl. 56) dane pochodzą ze sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.
5. Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie powodujące uraz lub śmierć u osoby poszkodowanej, wywołane przyczyną zewnętrzną, które nastąpiło podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika: zwykłych czynności, poleceń przełożonych, czynności wykonywanych w interesie zakładu pracy, również bez polecenia, a także w czasie pozostawania w dyspozycji zakładu pracy, w drodze między siedzibą zakładu pracy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkami przy pracy traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
  - podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony,
  - przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające w zakładzie pracy organizacje,
5. Za **ciężki wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.
  6. Za **śmiertelny wypadek przy pracy** uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.
  7. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m. in. według **wydarzeń** będących odchyleniem od stanu normalnego (niezgodne z właściwym procesem pracy, które wywołało wypadek) i wydarzeń powodujących uraz u poszkodowanego (fizyczny lub psychiczny) spowodowany przez czynnik materialny oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków.

UWAGI ANALITYCZNE

PRACUJĄCY

Liczba pracujących w gospodarce narodowej w województwie świętokrzyskim (według faktycznego miejsca pracy, łącznie z wyszacowaną liczebnością osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, z wyłączeniem jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego) według stanu na 31 XII 2013 r. wyniosła 453970 osób i zmalała w relacji do 2012 r. o 0,4%. Pod względem liczby pracujących województwo świętokrzyskie w 2013 r. zajmowało, podobnie jak przed rokiem, 12 lokatę w kraju, skupiając 3,3% ogółu pracujących. Mniejsze odsetki grupowały województwa: warmińsko-mazurskie (3,0%), podlaskie (2,9%), lubuskie (2,3%) i opolskie (2,2%).

Sektor prywatny skupiał 80,1% ogółu pracujących, a jego udział w ciągu roku zwiększył się o 0,4 p.proc. Liczba pracujących w tym sektorze na przestrzeni roku zwiększyła się o 0,2%, natomiast w sektorze publicznym zmalała o 2,5%. Większość pracujących nadal stanowili mężczyźni (51,7%), choć ich udział w ciągu roku zmniejszył się o 0,8 p.proc., a liczebność spadła o 1,8%. W omawianym okresie populacja pracujących pań zwiększyła się o 1,3%.

Pracujący^{ab} w gospodarce narodowej (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2012 r. = 100
Ogółem.....	455589	453970	99,6
Sektor publiczny.....	92617	90261	97,5
Sektor prywatny	362972	363709	100,2
Mężczyźni	239100	234699	98,2
Kobiety	216489	219271	101,3
<i>w odsetkach</i>			
Ogółem	100,0	100,0	x
Sektor publiczny.....	20,3	19,9	x
Sektor prywatny	79,7	80,1	x
Mężczyźni	52,5	51,7	x
Kobiety	47,5	48,3	x

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

Największy odsetek pracujących skupiało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, które w 2013 r. stanowiło 33,0% badanej populacji wobec 32,8% przed rokiem. Odsetek ten uwzględnia szacunkowe dane dotyczące liczebności osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych. Na drugiej lokacie uplasował się przemysł, w którym pracowało w omawianym roku 16,9% analizowanej grupy (w 2012 r. – 17,2%). Spośród sekcji przemysłowych, podobnie jak w 2012 r., dominowało przetwórstwo przemysłowe z odsetkiem 14,5% pracujących w województwie. Z kolei trzecią lokatę zajęła sekcja handel; naprawa pojazdów samochodowych z udziałem 12,5% wobec 12,6% w 2012 r. Czwarte i piąte miejsce zajęły sekcje: edukacja z odsetkiem 7,0% (w 2012 r. – 6,9%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna z udziałem 6,3% (przed rokiem 6,2%). W wymienionych sekcjach znalazło pracę 75,6% populacji objętej badaniem.

Na przestrzeni roku znaczący spadek liczebności osób pracujących w danej sekcji odnotowano w: budownictwie (o 7,0%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,0%), przemyśle (o 2,3%), w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 2,1%). Z kolei największy wzrost miał miejsce w sekcji obsługa rynku nieruchomości (o 6,2%).

Pracujący według powiatów i rodzaju działalności

Analizie poddano informacje o pracujących według faktycznego miejsca pracy, w podmiotach gospodarczych zatrudniających powyżej 9 osób, łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, natomiast z wyłączeniem pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Dane o pracujących obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, pracodawców i pracujących na własny rachunek, a także osoby wykonujące pracę nakładczą, agentów oraz członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Według stanu na 31 XII 2013 r. odnotowano 377567 pracujących, tj. o 513 osób (o 0,1%) więcej niż przed rokiem. Na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego przypadało średnio 297,7 osób pracujących (w 2012 r. 296,0 osób). Najwięcej pracujących koncentrowało się w sektorze rolniczym obejmującym rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (39,5%, podobnie jak w 2012 r.), następnie w pozostałych usługach grupujących sekcje: działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, administrowanie i działalność wspierająca, administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz pozostała działalność usługowa (24,9%, o 0,6 p.proc. więcej niż w 2012 r.) oraz w przemyśle i budownictwie (21,4%, o 0,7 p.proc. mniej niż w 2012 r.). Nieznacznie (o 0,1 p.proc. do 12,4%) zwiększył się udział czterech sekcji usługowych, tj.: handlu; naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii oraz informacji i komunikacji. Najmniejszy odsetek przypadał na działalność finansową i ubezpieczeniową oraz obsługę rynku nieruchomości (1,8%, tj. tyle samo co w 2012 r.).

W strukturze pracujących w województwie świętokrzyskim zdecydowanie przeważa sektor rolniczy. W 2013 r. w siedmiu powiatach skupiał ponad połowę pracujących, przy czym dominującą rolę odgrywał w powiatach: kazimierskim, gdzie dawał zatrudnienie 79,6% mieszkańców powiatu, a także w opatowskim (64,8%), buskim (63,1%) i pińczowskim (59,7%). Sektor obejmujący tzw. pozostałe usługi zajmował drugą lokatę, przy czym w siedmiu powiatach zatrudniał ponad 1/5 pracujących. Wyraźnie usługowy charakter miały powiaty: m. Kielce (42,9% pracujących w powiecie), skarżyski (30,2%), ostrowiecki (26,2%) i konecki (25,5%). Sektor przemysłowo-budowlany zajął trzecią lokatę. W trzech powiatach zatrudniał ponad 30% pracujących. Najbardziej produkcyjny charakter w województwie miały powiaty: starachowicki (39,3% pracujących w przemyśle i budownictwie), skarżyski (31,4%), konecki (30,3%) oraz ostrowiecki (28,0%) i miasto na prawach powiatu Kielce (26,7%). Należy podkreślić, że w sektorze produkcyjnym jako pracodawcy dominują firmy przemysłowe. Sektor obejmujący: handel; naprawę pojazdów samochodowych, transport i gospodarkę magazynową, zakwaterowanie i gastronomię oraz informację i komunikację był znaczącym pracodawcą w 3 powiatach, tj. w: m. Kielce dla 24,4% pracujących, skarżyskim - dla 22,6% oraz w ostrowieckim – dla 16,5%. Sekcje: działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości największy udział w rynku pracy miały w m. Kielce (4,1%) oraz powiatach: ostrowieckim (3,0%) i skarżyskim (2,1%).

Analiza rozmieszczenia terytorialnego pracujących wskazuje, że w 2013 r. większość grupował podregion kielecki (55,2% wobec 55,3% w 2012 r.).

Największy odsetek pracujących skupiały powiaty: m. Kielce (19,9% ogółu pracujących w województwie wobec 20,1% w 2012 r.), kielecki (12,5% wobec 12,3%), buski (7,8%; 7,7%), sandomierski (7,7%; 7,6%), starachowicki (7,0%; 6,9%), jędrzejowski (6,9%; 7,0%) oraz ostrowiecki (6,8%; 6,8%).

Biorąc pod uwagę liczbę pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności, zdecydowanie przodowały powiaty: buski (398,8 osób wobec 391,8 w 2012 r.), kazimierski (377,4; 373,8), m. Kielce (376,2; 376,4), sandomierski (363,2; 355,4) oraz pińczowski (347,6; 355,1). Najniższe wartości wskaźnik ten osiągnął w powiatach: skarżyskim (187,6 wobec 191,3 przed rokiem), ostrowieckim (223,8; 222,3), kieleckim (226,9; 224,7) i koneckim (236,0; 236,7).

W porównaniu z 2012 r. liczebność osób pracujących zmniejszyła się w sześciu powiatach, przy czym najbardziej w: pińczowskim (o 2,9%), skarżyskim (o 2,6%) i jędrzejowskim (o 1,0%). Z kolei największy wzrost odnotowano w powiatach: sandomierskim i starachowickim (o 1,6%)

Bardziej zróżnicowany obraz powiatów wyłania się w sektorowym ujęciu pracujących. Liczba pracujących w sektorze rolniczym na koniec 2013 r. ukształtowała się na poziomie 149029 osób wobec 148978 osób przed rokiem. Cztery powiaty grupowały na poziomie województwa ponad 50% ogółu pracujących w rolnictwie, tj.: kielecki (17,8%), buski (12,4%), sandomierski (10,6%) oraz jędrzejowski (10,2%). W 2013 r. na 1000 mieszkańców województwa świętokrzyskiego przypadało 117,5 osób pracujących w sektorze rolniczym (w 2012 r. – 116,9). W dziewięciu powiatach odnotowano w analizowanym roku wskaźniki przekraczające średnią w województwie, przy czym w czołówce uplasowały się: kazimierski (300,3), buski (251,5), pińczowski (207,4), opatowski (200,4). Najniższą wartość odnotowano w: m. Kielce (6,9) oraz w powiecie skarżyskim (25,8).

W 2013 r. w sektorze obejmującym usługi pozostałe liczba pracujących na przestrzeni roku zwiększyła się o 2,8% do 94031 osób. W tego typu przedsiębiorstwach najczęściej osób pracowało w m. Kielce, tj. 34,3% łącznej liczby w województwie (przed rokiem 34,6%). W następnej kolejności plasowały się powiaty: kielecki z udziałem 9,7% (w 2012 r. – 9,5%), ostrowiecki – 7,1% (6,9%), sandomierski 6,3% (5,7%), starachowicki – 6,0% wobec 5,9% przed rokiem oraz buski – 5,8% (tyle samo w 2012 r.). Najniższy odsetek pracujących w usługach pozostałych grupował powiat kazimierski – 1,7% (przed rokiem 1,8%). Biorąc pod uwagę liczbę osób pracujących w usługach pozostałych przypadającą na 1000 ludności, w skali województwa nastąpił wzrost z 71,0 osób do 74,1. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w m. Kielce, gdzie na 1000 mieszkańców przypadało 161,5 pracujących. W pozostałych powiatach wskaźnik osiągał wartości z przedziału <43,9;74,2>, a najniższą odnotowano w powiecie kieleckim.

W sektorze produkcyjnym obejmującym przemysł i budownictwo liczba pracujących na przestrzeni roku zmniejszyła się o 3,3% do 80694 osób. Znaczący udział pracujących w tym sektorze w stosunku do pracujących ogółem w Świętokrzyskim odnotowano w m. Kielce (24,8% wobec 25,4% w 2012 r.) oraz w powiatach: starachowickim (12,8% wobec 12,1% przed rokiem), kieleckim (9,5% wobec 9,1%), ostrowieckim (8,9% wobec 8,8%) oraz staszowskim (8,0% wobec 7,5%) i koneckim (7,4% wobec 7,6%). Najniższy odsetek odnotowano natomiast w powiecie kazimierskim (0,5% wobec 0,4% w 2012 r.). W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w sektorze produkcyjnym w województwie pracowało 63,6 osób wobec 65,5 w 2012 r. W omawianym 2013 roku wyraźnie ponadprzeciętne wartości wskaźnika osiągnięto w powiecie starachowickim (110,7 osób) i w m. Kielce (100,3). Z kolei najniższy poziom odnotowano w powiecie kazimierskim (10,9 osób).

Liczba pracujących w czterech połączonych sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia oraz informacja i komunikacja wzrosła w stosunku do 2012 r. o 1,4% osiągając na koniec 2013 r. 46975 osób. Liderem pozostaje w tej grupie m. Kielce, gdzie w wymienionych sekcjach w 2013 r. pracowało 39,1% ogółu pracujących w województwie (przed rokiem 39,3%). Na przeciwnym biegunie uplasowały się powiaty: kazimierski skupiający 1,4% pracujących (tyle samo co w 2012 r.) oraz opatowski grupujący 1,8% (przed rokiem 1,3%). W przeliczeniu na 1000 ludności we wskazanych sekcjach pracowało 37,0 osób wobec 36,4 w 2012 r. W omawianym roku najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w m. Kielce (91,9 osób), a najniższą w powiecie opatowskim (15,2) i kieleckim (17,3).

W dwóch połączonych sekcjach: działalność finansowa i ubezpieczeniowa oraz obsługa rynku nieruchomości liczba pracujących osiągnęła na koniec 2013 r. 6838 osób, co oznacza wzrost w relacji do 2012 r. o 0,5%. Podobnie, jak w przypadku wyżej omawianych sekcji usługowych, dominującą rolę odgrywa m. Kielce. Na koniec 2013 r. w Kielcach w omawianych dwóch sekcjach pracowało 45,6% pracujących w tej grupie w województwie (w 2012 r. 46,1%). Najmniej mieszkańców województwa, w sumie 2,9% było zaangażowanych w tego typu działalność w powiatach: kazimierskim i włoszczowskim. W przeliczeniu na 1000 ludności w omawianych sekcjach pracowało 5,4 osób wobec 5,3 w 2012 r. Najwyższą wartość wskaźnik ten osiągnął w analizowanym roku w Kielcach 15,6 osób, a najniższą w powiecie kieleckim - 1,0.

Pracujący w głównym miejscu pracy według siedziby zarządu

W podmiotach o liczbie pracujących powyżej 9 osób, w głównym miejscu pracy według siedziby zarządu jednostki (z wyłączeniem fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych, rolników indywidualnych oraz jednostek budżetowych działających w zakresie obrony

narodowej i bezpieczeństwa publicznego) objętych pełną roczną sprawozdawczością w końcu 2013 r. pracowały 201723 osoby, z tego najliczniejsza grupa - 198916 osób - zatrudniona była na podstawie stosunku pracy (98,6%), 2378 osób stanowili właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin (1,2%), ponadto odnotowano 138 członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i 6 osób wykonujących pracę nakładczą. Większość zatrudnionych stanowiły kobiety (50,1%). Największa przewaga mężczyzn nad kobietami wystąpiła w przypadku członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. W tej grupie mężczyźni stanowili 78,3%, oni również częściej niż kobiety pracowali na własny rachunek – 67,7%. Z kolei kobiety częściej niż mężczyźni pracowały na podstawie stosunku pracy (50,2%).

Pracujący według statusu zatrudnienia (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	właściciele współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin	osoby wykonujące pracę nakładczą	członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych
Ogółem 2012	202283	199540	2335	10	144
w tym kobiety	99942	98990	717	7	32
2013	201723	198916	2378	6	138
w tym kobiety	100963	99938	767	3	30
		<i>2012 = 100</i>			
Ogółem 2013	99,7	99,7	101,8	60,0	95,8
w tym kobiety	101,0	101,0	107,0	42,9	93,8
		<i>w odsetkach</i>			
Ogółem 2012	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym kobiety	49,4	49,6	30,7	70,0	22,2
2013	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym kobiety	50,1	50,2	32,3	50,0	21,7

Spośród zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, 184855 osób (92,9%) pracowało w pełnym wymiarze czasu pracy, natomiast 14061 (7,1%) było niepełnozatrudnionych. Liczebność omawianej populacji ogółem zmniejszyła się o 0,3%. Liczba osób zatrudnionych w pełnym wymiarze obniżyła się na przestrzeni lat 2012-2013 o 0,2%, natomiast liczebność niepełnozatrudnionych spadła o 1,4%.

Zatrudnieni w gospodarce narodowej w głównym miejscu pracy (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem		Pełnozatrudnieni		Niepełnozatrudnieni	
		kobiety		kobiety		kobiety
2012.....	199540	98990	185283	89538	14257	9452
2013.....	198916	99938	184855	90470	14061	9468
		<i>2012 = 100</i>				
2013.....	99,7	101,0	99,8	101,0	98,6	100,2
		<i>w odsetkach</i>				
2012.....	100,0	100,0	92,9	90,5	7,1	9,5
2013.....	100,0	100,0	92,9	90,5	7,1	9,5

Z ogólnej liczby pracujących w 2013 r. najliczniejszą grupę pod względem formy organizacyjno-prawnej podmiotów stanowili pracujący w spółkach kapitałowych – 35,1%, z czego 23,0% przypadało na spółki z o.o. i 12,1% na spółki akcyjne.

Pracujący w głównym miejscu pracy według form organizacyjno-prawnych podmiotów
(stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.
Ogółem.....	202283	201723
w tym:		
Organy władzy i administracji rządowej	4841	4871
Organy kontroli państwowej i ochrony prawa	677	678
Wymiar sprawiedliwości.....	1501	1492
Spółki akcyjne.....	24985	24358
Spółki z o.o.	46564	46445
Spółki jawne	10038	9482
Spółki cywilne	4300	4607
Spółki komandytowe.....	1100	1353
Spółki komandytowo-akcyjne	1486	2358
Państwowe jednostki organizacyjne	3742	3616
Gminne samorządowe jednostki organizacyjne.....	13855	13712
Powiatowe samorządowe jednostki organizacyjne	5520	4774
Wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne	2000	2008
Spółdzielnie	6778	6622
Uczelnie.....	3127	2948
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	13696	13566
Kościół katolicki	668	665
Przedszkola publiczne	2493	2735
Szkoły publiczne podstawowe	7978	7899
Szkoły publiczne gimnazja.....	3756	3562
Szkoły publiczne ponadgimnazjalne.....	3665	3361
Szkoły niepubliczne podstawowe	127	172
Szkoły niepubliczne ponadgimnazjalne	224	187
Placówki systemu oświaty publiczne	1501	1418
Placówki systemu oświaty niepubliczne	224	275
Inne jednostki organizacyjne systemu oświaty publiczne	119	110
Zespoły szkół i placówek systemu oświaty publiczne	7259	8328
Bez szczególnej formy prawnej	29566	29324

W ciągu roku liczba pracujących w porze nocnej zwiększyła się o 0,3% do 24981 osób, z czego 46,3% osób pracowało w przemyśle, a 25,9% w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej. Populacja pracujących osób niepełnosprawnych zmalała o 3,0% do 8363 osób, przy czym najwięcej z badanej grupy znalazło miejsce pracy w: przemyśle (30,9%), administrowaniu i działalności wspierającej (20,3%), opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (15,8%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (10,6%). Liczebność pracujących emerytów i rencistów zmniejszyła się o 7,3% do 4064 osób. Podobnie jak w przypadku osób niepełnosprawnych, emeryci i renciści najczęściej pracowali w: przemyśle (23,5%) oraz w edukacji (15,8%), a następnie w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (14,2%) oraz administrowaniu i działalności wspierającej (13,1%). Populacja pracujących cudzoziemców zmniejszyła się o 33,6% do 146 osób, z czego 43,8% pracowało w sekcji w sekcji edukacja.

Biorąc pod uwagę klasę wielkości jednostek objętych badaniem, w 2013 r. większość osób pracowała w przedsiębiorstwach średnich i dużych, przy czym w jednostkach o liczbie pracujących: od 10 do 49 osób – 35,0%, od 50 do 249 osób – 32,0% oraz 250 i więcej osób - 30,5%. W jednostkach małych pracowało jedynie 2,5% badanej populacji. W porównaniu ze stanem odnotowanym w 2012 r. proporcje te nie uległy większym zmianom.

Liczba osób przyjętych do pracy w 2013 r. wyniosła 34934 osób i na przestrzeni roku zwiększyła się o 3,9%. Panie stanowiły jedynie 38,1% przyjętych do pracy (13324 osób). Z ogólnej liczby przyjętych osób – 27382 (tj. 78,4%) dotyczyło sektora prywatnego. Najwięcej osób przyjęto do pracy w zakładach przemysłowych – 12903, w tym w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 12016, a także stosunkowo dużo w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 5586 i budownictwo – 4081. Większość osób przyjętych do pracy w 2013 r. (27911 osób, tj. 79,9%) stanowiły osoby, które wcześniej pracowały zawodowo. Osób podejmujących pracę po raz pierwszy było 4525, z czego 71,8% stanowili absolwenci (3249 osób). Udział absolwentów w liczbie przyjętych do pracy ogółem

w województwie w 2013 r. wyniósł 9,3%. Spośród absolwentów podejmujących pracę po raz pierwszy najwięcej osób ukończyło szkołę wyższą – 40,6% oraz policealną i średnią zawodową – 23,9%.

Najwyższy odsetek absolwentów z wykształceniem wyższym przyjęto do pracy w: opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (21,0%), przemyśle (20,7%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (16,5%). Z kolei absolwenci z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym najczęściej byli przyjmowani do pracy w przemyśle (47,4%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (23,6%).

Liczba zwolnień z pracy w 2013 r. wyniosła 33953 i w skali roku zmniejszyła się o 5,7%. Z ogólnej liczby zwolnień 12190 dotyczyło kobiet. Więcej zwolnień przypadało na sektor prywatny niż publiczny (26225 wobec 7728). Najwięcej zwolnień z pracy dokonano w zakładach przemysłowych (12098), a zwłaszcza w należących do sekcji przetwórstwo przemysłowe (11119, tj. 32,7% ogółu), a także w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych (5514, tj. 16,2%) oraz budownictwo (4715, tj. 13,9%). Zwolnienia w drodze wypowiedzenia umowy o pracę przez samego pracownika stanowiły 6,8% ogółu wobec 16,1% dotyczących rozwiązania umowy o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę. W województwie świętokrzyskim w 2013 r. 1262 osób (3,7% zwolnionych) przeszło na emeryturę (przed rokiem – 4,0%).

Współczynnik przyjęć w 2013 r. wyniósł 18,7%, w tym kobiet – 14,5%. Wyższy współczynnik odnotowano w sektorze prywatnym niż publicznym (24,9% wobec 9,8%). Biorąc pod uwagę rodzaj prowadzonej działalności najwyższy współczynnik przyjęć do pracy zanotowano w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 40,2%.

Współczynnik zwolnień wyniósł 18,2%, w tym kobiet – 13,3%. Wyższy współczynnik zwolnień wystąpił w sektorze prywatnym niż w publicznym (23,9% wobec 10,1%). W 2013 r. najwyższy współczynnik zwolnień odnotowano w sekcji budownictwo – 39,0%.

Absolwenci podejmujący pierwszą pracę

Wyszczególnienie	Ogółem		Z liczby ogółem - absolwenci szkół:			
		kobiety	wyższych	policealnych i średnich zawodowych	liceów ogólnokształcących	zasadniczych (zawodowych)
Ogółem.....	2012	1392	1456	834	419	621
	2013	1486	1319	776	464	690
w tym:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	32	10	23	9	-	-
Przemysł.....	1154	323	273	368	135	378
przetwórstwo przemysłowe.....	1113	308	256	361	131	365
Budownictwo.....	175	12	10	37	12	85
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	710	344	218	183	172	137
Transport i gospodarka magazynowa.....	115	31	44	36	21	14
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	18	14	6	4	3	5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	27	22	17	-	10	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	30	17	10	8	#	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	74	37	54	12	#	#
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	40	11	13	15	4	8
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	355	254	200	60	65	30
Edukacja.....	128	103	105	12	7	4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	338	277	277	30	16	15
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	39	25	28	2	#	#

POPYT NA PRACĘ

Z pojęciem rynku pracy ściśle związane jest pojęcie podaży pracy oraz popytu na pracę. Podaż pracy określa zasób siły roboczej czyli liczbę osób, które pracują bądź chcą pracować w danym okresie za określoną stawkę. Popyt na pracę tworzą zagospodarowane miejsca pracy równe liczbie pracujących oraz miejsca jeszcze nieobsadzone.

W województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2013 r. badaniem popytu na pracę objętych zostało 16471 podmiotów, z czego 84,0% to jednostki sektora prywatnego, a 16,0% sektora publicznego. W badanej zbiorowości przeważały jednostki małe, tj. o liczbie pracujących 9 osób i mniej, które stanowiły 64,4%. Podmioty średnie (o liczbie pracujących w przedziale 10 – 49 osób) stanowiły 27,0% ogółu, natomiast duże (powyżej 49 osób) - 8,5%.

Pracujący

Według stanu w dniu 31 XII 2013 r. liczba pracujących w jednostkach objętych badaniem popytu na pracę wyniosła 261440 osób (rok wcześniej 249681 osób). W sektorze prywatnym zatrudnionych było 167708 osób, tj. 64,1% ogółu pracujących, natomiast w sektorze publicznym 93732 - 35,9%. Biorąc pod uwagę wielkość podmiotów, prawie połowę wszystkich pracujących skupiały jednostki duże – 49,0%, 33,5% - jednostki średnie, a 17,5% - jednostki małe.

Najwięcej osób pracowało w podmiotach prowadzących działalność z zakresu przetwórstwa przemysłowego (22,7% wszystkich pracujących; 31,0% w jednostkach dużych), z sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych (18,3%; 36,2% w jednostkach małych) oraz edukacji (14,6%; 25,4% w jednostkach średnich).

W sektorze prywatnym najwyższy odsetek osób pracujących skupiały jednostki działające w zakresie przetwórstwa przemysłowego – 33,7%, handlu; naprawy pojazdów samochodowych - 28,5% oraz budownictwa 11,5%. W przedsiębiorstwach publicznych z kolei przeważali pracujący z sekcji: edukacja – 36,3%, opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 25,0%, oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – 17,8%.

Pod względem struktury zawodowej najliczniejszą grupę stanowili specjaliści – 58395 osób (22,3%), którzy najczęściej pracowali w sektorze publicznym (73,6%) oraz w jednostkach dużych (52,7%). Specjalistów najchętniej zatrudniano w edukacji - 27305 osób (46,8%) a także w sekcji ochrony zdrowia i pomocy społecznej – 13599 osób (23,3%). Liczną grupę wśród pracujących tworzyli również robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 45726 osób (17,5% ogółu), z czego najwięcej (61,1%) pracowało w zakładach przetwórstwa przemysłowego. Najmniej pracujących obejmowała grupa zawodowa rolników, ogrodników, leśników i rybaków - zaledwie 0,2% ogółu.

Pracujący według zawodów na koniec IV kwartału 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Jednostki według wielkości		
		publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
Ogółem	261440	93732	167708	128133	87535	45772
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	19820	5388	14432	8211	5261	6348
Specjaliści	58395	42989	15406	30795	22569	5031
Technicy i inny średni personel	24629	12764	11865	15401	5535	3693
Pracownicy biurowi	34802	9595	25207	13018	14892	6892
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	28163	3201	24962	8334	11793	8036
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	417	222	195	134	153	130
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	45726	4417	41309	24981	12881	7864
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	28378	4661	23717	16338	6900	5140
Pracownicy przy pracach prostych	21110	10495	10615	10921	7551	2638

W jednostkach objętych badaniem popytu na pracę w województwie świętokrzyskim w końcu 2013 r. kobiety (w liczbie 130649) stanowiły 50,0% wszystkich pracujących. Najwięcej pań znalazło zatrudnienie w jednostkach dużych (46,1%), głównie w sektorze prywatnym (51,5%). Miejsce pracy kobiet najczęściej stanowiły podmioty należące do sekcji: edukacja (29900 osób, tj. 22,9% ogółu kobiet), handel; naprawa pojazdów samochodowych (27173 – 20,8%) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (23927 -18,3%).

Najwięcej, bo 32,8% pań uczestniczących w badaniu wykonywało zawody zaliczane do grupy specjalistów. Następnie 18,6% ogółu pracujących kobiet było pracownikami biurowymi, a 14,2% - pracownikami usług i sprzedawcami.

W podmiotach gospodarczych biorących udział w badaniu w końcu grudnia 2013 r. zatrudnionych było 16084 osób niepełnosprawnych (w 2012 r. 10948) z czego 994 pracowało na stanowiskach specjalnie dostosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności. W 78,3% osoby niepełnosprawne były zatrudnione w jednostkach sektora prywatnego. Większość pracowała w podmiotach średnich – 53,3%. W przekroju sekcji najczęściej niepełnosprawnych znalazło pracę w handlu; naprawie pojazdów samochodowych – 40,0%, przetwórstwie przemysłowym – 17,4% oraz w zakresie opieki zdrowotnej i pomocy społecznej – 12,6%.

Wolne miejsca pracy

W województwie świętokrzyskim pod koniec IV kwartału 2013 r. jedynie 149 zakładów, tj. 0,9% spośród 16471 zadeklarowało wolne miejsca pracy, z czego 63,1% to jednostki sektora prywatnego. Pod względem wielkości podmiotów najliczniejszą grupę stanowiły zakłady duże – 45,0% ogółu, w tym szczególnie działające w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 23,9% ogółu podmiotów dużych. Jednostki małe stanowiły 28,2% ogółu deklarujących wolne miejsca pracy, a średnie – 26,8%.

Podmioty gospodarcze biorące udział w badaniu zadeklarowały 416 wolnych miejsc pracy, tj. o 8,2% mniej niż przed rokiem. Przeważająca liczba wakatów, bo 64,2% należała do sektora prywatnego. Jednostki duże miały do dyspozycji 67,8% wszystkich wolnych miejsc, średnie – 19,7% natomiast małe – 12,5%. Największą liczbą nieobsadzonych stanowisk pracy dysponowały jednostki realizujące działalność w zakresie administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych – 81 (19,5% ogółu), przetwórstwa przemysłowego - 69 (16,6%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych - 62 (14,9%).

Wolne miejsca pracy według zawodów na koniec IV kwartału 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Sektor		Jednostki według wielkości		
		publiczny	prywatny	duże	średnie	małe
Ogółem	416	149	267	282	82	52
w tym:						
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	19	8	11	18	1	-
Specjaliści	107	76	31	93	13	1
Technicy i inny średni personel	45	23	22	22	15	8
Pracownicy biurowi	43	18	25	23	8	12
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	22	3	19	21	1	-
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	82	3	79	52	25	5
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	68	2	66	26	16	26
Pracownicy przy pracach prostych	30	16	14	27	3	-

Z punktu widzenia kwalifikacji zawodowych, w końcu grudnia 2013 r. najwięcej ofert kierowanych było do specjalistów - 107 wolnych miejsc, tj. 25,7%. Zapotrzebowanie na pracowników tej grupy zawodowej zgłaszały przede wszystkim jednostki działające w sekcji opieka zdrowotna i pomoc społeczna (32,7%). Znaczna liczba ofert skierowana była również do robotników przemysłowych i rzemieślników - 82 (19,7%).

Nowo utworzone miejsca pracy

W całym roku 2013 w województwie świętokrzyskim zostało utworzonych 14515 miejsc pracy (o 3,7% więcej niż w 2012 r.), z tego zdecydowana większość, bo 86,0% w sektorze prywatnym. Najwięcej nowych miejsc pracy wykreowały jednostki małe - 6996, tj. 48,2%. Podmioty duże i średnie miały mniejszy udział, odpowiednio 14,9% i 36,9%. Większość nowo powstałych miejsc pracy utworzono w trzech sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych - 3710 (25,6% ogółu), przetwórstwo przemysłowe - 2925 (20,2%) i budownictwo - 2905 (20,0%).

W ogólnej liczbie nowo powstałych miejsc pracy część była niezagospodarowana. Według stanu w dniu 31 grudnia 2013 r. do obsadzenia pozostało jeszcze 54, tj. 0,4% wszystkich nowo utworzonych stanowisk pracy (w końcu 2012 roku nieobsadzonych było 78 miejsc stanowiących 0,6% wszystkich nowo powstałych w 2012 r.). Większość niezagospodarowanych miejsc pracy (72,2%) koncentrowała się w jednostkach prowadzących działalność z zakresu handlu; naprawy pojazdów samochodowych (42,6%) oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (29,6%). Nowe, nieobsadzone stanowiska przeznaczone były przede wszystkim dla specjalistów - 18 (33,3%) oraz techników i innego średniego personelu - 14 (25,9%).

Zlikwidowane miejsca pracy

W roku 2013 w województwie świętokrzyskim zostały zlikwidowane 9692 miejsca pracy, o 22,2% mniej niż w roku poprzednim. Redukcji dokonano przede wszystkim w sektorze prywatnym - 83,3%. Najwięcej stanowisk ubyło w przedsiębiorstwach realizujących działalność z zakresu budownictwa - 2720 (28,1%), przetwórstwa przemysłowego - 1881 (19,4%) oraz handlu; naprawy pojazdów samochodowych - 1647 (17,0%).

Bilans miejsc pracy w województwie świętokrzyskim w 2013 r. kształtował się pozytywnie. Liczba nowo utworzonych miejsc pracy przewyższała liczbę zlikwidowanych o 4823 etaty (w 2012 r. o 1545). Dodatni bilans zaobserwowano w 17 sekcjach, z czego najkorzystniej wypadły przedsiębiorstwa realizujące działalność w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych - 2063, przetwórstwa przemysłowego - 1044, zakwaterowania i gastronomii - 317 oraz administracji publicznej i obrony narodowej; obowiązkowych zabezpieczeń społecznych - 208. Niekorzystny bilans odnotowano w 2 sekcjach, przy czym największą różnicę między liczbą nowo utworzonych miejsc pracy a zlikwidowanych zaobserwowano w sekcji informacja i komunikacja - 63, a następnie w górnictwie i wydobywaniu - 8.

PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W województwie świętokrzyskim przeciętne zatrudnienie w gospodarce narodowej w 2013 r. zmniejszyło się w relacji do poprzedniego roku o 2,5% do 227658 osób. Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia ujmują wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (bez jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego). Informacje dotyczą pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełno-

zatrudnionych. Udział województwa świętokrzyskiego w przeciętnym zatrudnieniu w kraju pozostał na poziomie ubiegłorocznym, tj. 2,4%. Niższe odsetki odnotowano jedynie w trzech województwach, tj. w: lubuskim (2,2%), podlaskim (2,1%) oraz opolskim (2,0%).

W ciągu roku znaczący spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w: budownictwie (o 13,5%), w działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 4,4%), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (o 4,2%) oraz w działalności z zakresu handlu; naprawy pojazdów samochodowych (o 4,0%). W przemyśle przeciętne zatrudnienie było mniejsze o 3,1%, przy czym w przetwórstwie przemysłowym spadek wyniósł 3,0%. Z kolei wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano m. in. w takich sekcjach jak: zakwaterowanie i gastronomia (o 2,8%), administrowanie i działalność wspierająca oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,9%).

Analiza danych dotyczących podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, z wyłączeniem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych, a także z wyłączeniem jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego pozwala na dokonanie omówienia terytorialnego zróżnicowania przeciętnego zatrudnienia w województwie.

Przeciętne zatrudnienie^a w gospodarce narodowej

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2012 r. = 100
Ogółem	197488	192221	97,3
Sektor publiczny	83218	80349	96,6
Sektor prywatny	114270	111872	97,9
Podregiony:			
kielecki.....	136997	131492	96,0
sektor publiczny	57438	55313	96,3
sektor prywatny	79559	76179	95,8
sandomiersko-jędrzejowski	60492	60729	100,4
sektor publiczny	25781	25036	97,1
sektor prywatny	34711	35693	102,8

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób, przy dalszych założeniach jak na wstępie.

Przeciętne zatrudnienie w podmiotach gospodarczych spełniających wyżej wskazane warunki ukształtowało się w 2013 r. na poziomie 192221 osoby i było o 2,7% niższe niż przed rokiem. W większym stopniu przeciętne zatrudnienie zmniejszyły podmioty z sektora publicznego (o 3,4%), natomiast w sektorze prywatnym spadek wyniósł 2,1%.

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie terytorialne można zauważyć, że jako pracodawcy nadal dominują podmioty gospodarcze zlokalizowane w podregionie kieleckim, których udział w przeciętnym zatrudnieniu w województwie w 2013 r. wyniósł 68,4% wobec 69,4% przed rokiem. Cztery powiaty z podregionu kieleckiego grupowały prawie 58% zatrudnionych w województwie, przy czym m. Kielce (33,2%) było w tej kwestii liderem, a dalsze lokaty zajęły powiaty: kielecki (9,5%), ostrowiecki (8,3%) oraz starachowicki (6,7%). Na przestrzeni ostatniego roku udziały poszczególnych powiatów w przeciętnym zatrudnieniu nie podlegały większym zmianom.

Struktura przeciętnego zatrudnienia w 2013 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^A , transport i gospodarka magazy- nowa, zakwaterowa- nie i gastronomia ^A , informacja i komuni- kacja	Pozostałe (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
WOJEWÓDZTWO.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Podregion kielecki.....	68,4	65,1	67,3	70,0	68,8
Powiaty:					
kielecki.....	9,5	24,1	9,8	8,3	9,4
konecki	5,9	12,2	7,6	3,1	5,5
ostrowiecki.....	8,3	7,0	9,8	7,3	7,4
skarżyski.....	4,9	12,2	5,7	3,6	4,7
starachowicki	6,7	#	9,6	#	5,3
Miasto na prawach powiatu					
Kielce.....	33,2	#	24,8	#	36,4
Podregion sando- miersko-jędrzejowski ..	31,6	35,0	32,7	30,0	31,2
Powiaty:					
buski	4,8	6,8	2,7	6,6	5,9
jędrzejowski	4,7	#	5,8	#	4,6
kazimierski.....	1,1	#	#	1,5	1,7
opatowski.....	1,9	1,1	1,4	1,2	2,7
pińczowski	2,4	7,9	2,4	2,1	2,6
sandomierski.....	7,0	#	7,1	#	5,4
staszowski	6,1	7,8	8,4	3,2	5,4
włoszczowski	3,4	5,4	4,5	1,6	3,0

W relacji do 2012 r. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się w jedenastu powiatach. W największym stopniu zostało ono ograniczone w powiecie skarżyskim (o 10,3%). W pozostałych powiatach skala spadku wahała się pomiędzy 0,2% w powiecie staszowskim, a 4,9% w powiecie opatowskim. Z kolei wzrost przeciętnego zatrudnienia odnotowano w powiatach: pińczowskim (o 6,0%), sandomierskim (o 5,6%) oraz buskim (o 0,1%).

W 2013 r. przeciętne zatrudnienie w województwie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców zmniejszyło się o 3,5 osoby – do 151,3 osoby, przy czym w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim wzrosło o 1,2 osoby do 123,3 osób, a w kieleckim zmniejszyło się o 6,5 osoby do 169,1 osób. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie omawianego wskaźnika w powiatach, najwyższy odnotowano w m. Kielce (318,4 osób w 2013 r. wobec 329,1 w 2012 r.). Drugą lokatę zajął powiat sandomierski, w którym wskaźniki osiągnęły wartości (168,6; 158,8), natomiast trzecią – powiat staszowski (160,0; 159,7). W pięciu powiatach wskaźniki osiągnęły w omawianym roku wartości z przedziału <126,0; 139,0>. Do grupy tej należały: włoszczowski (139,0 wobec 143,6 przed rokiem), ostrowiecki (138,8; 139,7), starachowicki (137,5; 143,0), konecki (135,3; 140,7) i buski (126,0; 125,1).

W dalszej kolejności uplasowały się powiaty, w których na 1000 mieszkańców przypadało od 103,2 do 120,8 osób zatrudnionych, tj.: skarżyski (120,8 w 2013 r.; 133,8 w 2012 r.), pińczowski (114,4 107,3), jędrzejowski (103,2; 105,7). Najniższe wartości odnotowano w powiatach: kazimierskim (62,7 wobec 63,3 w 2012 r.), opatowskim (68,3; 71,4) oraz kieleckim (87,7; 91,0).

Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w powiecie sandomierskim (o 9,8 osoby), a spadek - w skarżyskim (o 13,0 osób).

PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIE

W województwie świętokrzyskim przeciętne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej w 2013 r. ukształtowało się na poziomie 3165,93 zł i było o 3,1% wyższe niż przed rokiem, przy czym wzrost odnotowano zarówno w sektorze publicznym, jak i w prywatnym (odpowiednio o: 3,9% i 2,8%).

Pomimo wzrostu płac, przeciętne wynagrodzenie w województwie świętokrzyskim było o 13,5% niższe od średniej krajowej (3659,40 zł), a ponadto dysproporcja ta zwiększyła się w skali roku o 0,5 p.proc. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia województwo zajęło, podobnie jak przed rokiem 12 lokatę w kraju. Niższe wynagrodzenia odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (3106,89 zł), lubuskim (3114,69 zł), podkarpackim (3147,19 zł) i kujawsko-pomorskim (3163,57 zł).

Pułap przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze publicznym przewyższał poziom przeciętnej płacy w sektorze prywatnym o 37,9% wobec 36,4% rok wcześniej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto^a w gospodarce narodowej

Wyszczególnienie	2012	2013	2012 = 100
Ogółem	3070,29	3165,93	103,1
Sektor publiczny	3701,59	3845,03	103,9
Sektor prywatny	2713,63	2788,81	102,8

a Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Na przestrzeni 2013 r. wynagrodzenia wzrosły w największym stopniu w: transporcie i gospodarce magazynowej oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,2%), jak również w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 6,4%). Spadek odnotowano w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 5,0%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 0,8%).

Biorąc pod uwagę rozpiętość płac według sekcji, najwyższy ich poziom odnotowano w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie – 4511,23 zł oraz w działalności finansowej i ubezpieczeniowej – 4434,61 zł. Wynagrodzenia te były wyższe od przeciętnego wynagrodzenia w województwie kolejno o: 42,5% i 40,1%. Płace znacznie poniżej średniej wojewódzkiej otrzymywali pracujący w sekcjach zakwaterowanie i gastronomia (o 34,8%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 31,5%).

Analiza zbiorowości podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą, a także bez gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarcze-

go i zawodowego oraz duchownych, a także z wyłączeniem wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego pozwala na dokonanie omówienia zróżnicowania przestrzennego płac w województwie.

Dla analizowanej zbiorowości przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło na przestrzeni 2013 r. o 3,0% osiągając poziom 3349,81 zł. Płaca ta stanowiła 86,4% przeciętnej krajowej wobec 86,8% przed rokiem. Podwyżki objęły zarówno sektor publiczny (o 3,9%), jak i prywatny (o 2,4%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto^a w gospodarce narodowej

Wyszczególnienie	2012	2013	2012 = 100
Ogółem	3250,94	3349,81	103,0
Sektor publiczny.....	3701,59	3845,03	103,9
Sektor prywatny	2922,75	2994,13	102,4
Podregiony:			
kielecki.....	3232,85	3356,48	103,8
sektor publiczny.....	3768,03	3922,12	104,1
sektor prywatny	2846,47	2945,77	103,5
sandomiersko-jędrzejowski.....	3291,86	3335,36	101,3
sektor publiczny.....	3553,43	3674,70	103,4
sektor prywatny	3097,59	3097,33	100,0

a Dane dotyczą podmiotów o liczbie pracujących powyżej 9 osób, przy dalszych założeniach jak na wstępie.

Na przestrzeni roku stosunkowo najwięcej zyskali pracownicy sekcji: zakwaterowanie i gastronomia (wzrost wynagrodzeń średnio o 8,3%), transport i gospodarka magazynowa (o 7,9%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 7,1%). Obniżki objęły podmioty z sekcji: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (o 6,7%) oraz budownictwo (o 0,9%). Rozpiętość kwotowa płac wahała się pomiędzy 5166,34 zł w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, a 2223,04 zł w zakwaterowaniu i gastronomii.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto osiągają wartości zbliżone w obydwu podregionach, jednak ich dynamika jest zmienna. W 2013 r. płace w podregionie kieleckim rosły szybciej niż w sandomiersko-jędrzejowskim (3,8% wobec 1,3%), w rezultacie czego kwota przeciętnego wynagrodzenia w podregionie kieleckim była większa o 0,6%.

Analizując poziom płac w poszczególnych powiatach wyłania się obraz znacznie bardziej zróżnicowany. Na przestrzeni 2013 r. poprawę warunków płacowych odnotowano prawie we wszystkich powiatach (oprócz staszowskiego – spadek o 0,6%). Skala wzrostu wahała się pomiędzy 0,5% (w powiatach jędrzejowskim i sandomierskim), a 5,5% w powiecie buskim oraz 5,2% w skarżyskim.

W dziesięciu powiatach odnotowano płace nie przekraczające przeciętnej uzyskanej w województwie, przy czym najniższe wypłacono w powiatach: kazimierskim (o 10,4% poniżej średniej), kieleckim (o 9,1%) oraz buskim (o 8,6%). Pensje o wartości ponadprzeciętnej otrzymali przede wszystkim pracownicy w powiecie jędrzejowskim (o 8,3%) i mieście na prawach powiatu Kielce (o 7,4%). Różnica między najwyższym wynagrodzeniem odnotowanym w powiecie jędrzejowskim (3629,28 zł), a najniższym wypłaconym w kazimierskim (3001,17 zł) wyniosła 628,11 zł. W 2012 r. rozpiętość między maksymalnym i minimalnym wynagrodzeniem była większa – 734,45 zł.

STRUKTURA WYNAGRODZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW W PAŹDZIERNIKU 2012 R.

Źródłem zaprezentowanych danych jest badanie struktury wynagrodzeń według zawodów za 2012 r. Badanie to jest realizowane z częstotliwością dwuletnią na formularzu Z-12, ma charakter reprezentacyjny i obejmuje podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 9 osób. Dane dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych, które przepracowały cały miesiąc październik.

Wyniki badania struktury wynagrodzeń jako jedyne źródło pozwalają na analizę zróżnicowania poziomu wynagrodzeń (przeciętnych miesięcznych i godzinowych) i ich struktury według cech osób fizycznych, takich jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia, staż pracy, wykonywany zawód oraz cech charakteryzujących zakłady pracy tych osób, a więc: rodzaj działalności, sektor własności, wielkość zakładu i położenie geograficzne. Na podstawie wyników badania charakteryzowana jest również struktura zatrudnienia według wyżej wymienionych cech. W oparciu o wyniki badania opracowywane są także rozkłady zatrudnionych według wysokości wynagrodzenia, jak i podstawowe mierniki zróżnicowania płac.

W badaniu struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. została zastosowana „**Klasyfikacja zawodów i specjalności**”, wprowadzona na podstawie Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 kwietnia 2010 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (Dz. U. Nr 82, poz. 537). Klasyfikacja jest pięciopoziomowym, hierarchicznie usystematyzowanym zbiorem zawodów i specjalności występujących na rynku pracy. Grupuje poszczególne zawody (specjalności) w coraz bardziej zagregowane grupy oraz ustala ich symbole i nazwy (w ramach wielkich grup zawodów wyodrębnia się grupy duże, w ramach dużych – średnie, w ramach średnich - elementarne, a w ramach elementarnych - poszczególne specjalności).

Podstawowe wyniki

- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto w październiku 2012 r. w województwie świętokrzyskim wyniosło 3382,50 zł. Było ono o 513,22 zł niższe od średniej krajowej (o 13,2%).
- Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 19,04zł (*w kraju – 21,76 zł*).
- Połowa pracowników zatrudniona w gospodarce narodowej otrzymała wynagrodzenie ogółem brutto do 2905,79 zł (*w kraju – do 3115,11 zł*).
- 10% najniżej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie brutto co najwyżej w wysokości 1518,16 zł (*w Polsce – 1600,00 zł*).
- 10% najwyżej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie brutto co najmniej w wysokości 5273,80 zł (*w kraju – 6561,59 zł*).
- 4,8% ogółu zatrudnionych otrzymało miesięczne wynagrodzenie brutto co najmniej równe dwukrotnemu przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu ogółem brutto dla gospodarki narodowej (tzn. $\geq 6765,01$ zł). *W kraju $\geq 7791,45$ zł zarabiała 6,5% badanych.*
- Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej (tzn. $\leq 3382,50$ zł) stanowili 62,5% ogółu pracowników. *W Polsce $\leq 3895,72$ zł otrzymywało 66,2% zatrudnionych.*
- W październiku 2012 r. do wysokości 1691,25 zł – tj. co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto dla gospodarki narodowej – zarabiała 14,2% zatrudnionych. W kraju do $\leq 1947,86$ zł otrzymywało 18,9% badanych.
- Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ogółem prawie w całości równało się wynagrodzeniu osobowemu (98,3%), przy czym 73,8% stanowiło wynagrodzenie zasadnicze.

Struktura zatrudnienia

W październiku 2012 r. w jednostkach gospodarki narodowej objęto badaniem 187,2 tys. zatrudnionych (tj. pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych), którzy przepracowali cały miesiąc. 39,7% tej populacji stanowili pracownicy sektora publicznego, a 60,3% — sektora prywatnego. Wśród ogółu zatrudnionych 51,8% (tj. około 97,1 tys.) stanowili mężczyźni, natomiast kobiety - 48,2% (98,2 tys.). Wśród zatrudnionych w sektorze publicznym większy udział miały kobiety (67,1%), natomiast w sektorze prywatnym — mężczyźni (64,3%).

Struktura zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
Świętokrzyskie					
w tys. osób	187,2	97,1	90,1	74,3	112,9
w odsetkach	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6,9	7,3	6,5	6,9	6,8
Specjaliści	26,7	14,1	40,1	46,0	13,9
Techniczny i średni personel.....	11,5	8,6	14,6	15,9	8,6
Pracownicy biurowi	6,9	5,3	8,7	6,1	7,5
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	8,3	5,3	11,6	4,3	11,0
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	18,7	31,4	5,1	5,8	27,4
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	12,7	21,0	3,7	5,6	17,3
Pracownicy przy pracach prostych.....	8,2	6,9	9,7	9,3	7,5

Wśród ogółu zatrudnionych najliczniejszą „wielką” grupę zawodów stanowili **specjaliści** - 49,9 tys. osób. Grupa ta dominowała zdecydowanie wśród kobiet - należała do niej prawie co 3 zatrudniona wobec co 7 mężczyzn. Wynika to bezpośrednio ze skumulowania w grupie specjalistów zawodów zwyczajowo „żeńskich”, jak: położne (gdzie kobiety stanowiły 100,0% zatrudnionych w tej grupie zawodów), a także pielęgniarki (98,8%) oraz diagności laboratoryjnej (94,3%).

Na drugim miejscu wśród ogółu zatrudnionych uplasowali się **robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy** — 35,1 tys. Ta grupa zawodowa przeważała zdecydowanie wśród mężczyzn – pracował w niej co 3 mężczyzna i co 19 kobiet. Zalicza się do niej zawody typowo "męskie", zgrupowane w duże, ogólne grupy, jak: robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – gdzie mężczyźni stanowili 99,2% ogółu zatrudnionych w tej grupie zawodów, a także robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (94,8%) oraz elektrycy i elektronicy (98,4%).

Trzecią, co do liczebności „wielką” grupę zawodową tworzyli **operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń**:— ok. 23,7 tys. osób. Pracowała w niej co 27 kobieta i co 5 mężczyzna. Niewiele mniejsza była kolejna grupa, tj. **techników i innego średniego personelu** (21,5 tys. osób), zatrudniająca co 7 kobietę i co 12 mężczyznę.

Sektory publiczny i prywatny charakteryzują się odmienną strukturą zawodową pracowników. Podstawowa różnica uwidacznia się w proporcjach między pracownikami "wyższego szczebla", tj. będących na stanowiskach kierowniczych i specjalistycznych, a pracownikami "średniego i niższego szczebla", czyli zgrupowanymi w zawodach technicznych, związanych z usługami oraz zatrudnionymi przy pracach prostych. W sektorze prywatnym na 1 pracownika "wyższego szczebla" przypada 4 pracowników techniczno-wykonawczych, natomiast w sektorze publicznym proporcja ta wynosi blisko 1:1. Relacja ta wynika głównie z niższego udziału grupy specjalistów w sektorze prywatnym niż w publicznym (13,9% wobec 46,0%).

Do grupy zawodowej "wyższego szczebla" zakwalifikowany był co 2 pracownik sektora publicznego, zaś co 5 sektora prywatnego. Dysproporcja ta związana jest zarówno ze strukturą zawodową, jak i strukturą zatrudnionych według rodzajów działalności. W sektorze publicznym dominowała grupa specjalistów, na co wpływ miał spory odsetek jednostek większych, wymagających w działalności licznej grupy stanowisk decyzyjnych, koordynujących i nadzorujących. Ponadto w skład tego sektora wchodzi większość podmiotów prowadzących działalność w zakresie nauki, edukacji, ochrony zdrowia czy administracji, a ich funkcjonowanie bazuje na wiedzy specjalistycznej. W sektorze prywatny natomiast przeważała grupa robotników przemysłowych i rzemieślników – 27,4%. Przyczynia się do tego znacznie większy udział firm stosunkowo niedużych, w których kierowanie, rozumiane również jako kierowanie wewnętrznymi jednostkami organizacyjnymi, spoczywa bezpośrednio w rękach fachowców, tj. specjalistów w określonej dziedzinie i nie ma już potrzeby obsadzania nimi dodatkowych stanowisk pracy.

Najczęściej, statystyczny pracownik był:

- w wieku od 35 do 39 lat (14,3% ogółu zatrudnionych) lub 50-54 lat (14,2%);
- o stażu pracy co najmniej 30 letnim (21,1%);
- z wykształceniem wyższym z tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym (30,1%) lub średnim zawodowym (22,7%) oraz zasadniczym zawodowym (22,3%);
- zatrudniony:
  - ✓ jako sprzedawca sklepowy (ekspedient) - 4,8%;
  - ✓ według rodzaju umowy o pracę - na czas nieokreślony (72,9%);
  - ✓ według systemu czasu pracy - podstawowego (85,1%);
  - ✓ w zakładach pracy:
    - o liczbie pracujących od 20 do 49 osób (18,9%);
    - zaliczanych do sekcji PKD 2007 przetwórstwo przemysłowe (29,9%) lub ochrona zdrowia i pomoc społeczna (16,3%) lub edukacja (13,0%);
    - o sposobie ustalania wynagrodzeń za pracę innym niż w układach pracy: ponadzakładowym lub zakładowym (56,1%).

Zróżnicowanie przeciętnych wynagrodzeń brutto

Z badania wynika, że w województwie świętokrzyskim przeciętne wynagrodzenie ogółem brutto w październiku 2012 r. wyniosło 3382,50 zł. Mężczyźni osiągnęli przeciętne wynagrodzenie o 5,4% wyższe od średniego w województwie (tj. o 181,28 zł), a kobiety – niższe o 5,8% (tj. o 195,07 zł). Oznacza to, że przeciętne wynagrodzenie mężczyzn było o 11,8% (o 376,35 zł) wyższe od przeciętnej płacy otrzymywanej przez kobiety.

Przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto w województwie wyniosło 19,04 zł. Mężczyźni osiągnęli wynagrodzenie godzinowe o 1,9% wyższe od średniego (tj. o 0,36 zł), a kobiety – niższe o 2,2% (o 0,41 zł). Przeciętne godzinowe wynagrodzenie brutto mężczyzn było o 4,1% (o 0,77 zł) wyższe niż stawki kobiet.

Pracownicy zatrudnieni w jednostkach sektora publicznego zarabiali przeciętnie więcej niż pracownicy sektora prywatnego. W sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto (3712,05 zł) było o 17,3% (tj. o 546,58 zł) wyższe niż w prywatnym oraz o 9,7% wyższe od przeciętnego w województwie. Z kolei przeciętne godzinowe wynagrodzenie ogółem brutto w jednost-

kach publicznych (22,42 zł) było wyższe niż w prywatnych o 31,5% (tj. o 5,37 zł) oraz o 17,8% wyższe od średniego w województwie.

Średnie płace w relacji do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w województwie, oscylowały od poziomu 44,3% w grupie fryzjerów, kosmetyczek i pokrewnych do 338,4% w grupie kierowników produkcji w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie. Przeciętne godzinowe wynagrodzenie wynosiło dla tych grup zawodów odpowiednio: 8,15 zł wobec 62,21 zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto zatrudnionych według „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
w złotych					
Polska	3895,72	4248,94	3539,91	4116,05	3773,30
Świętokrzyskie	3382,50	3563,78	3187,43	3712,05	3165,47
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	6432,64	7347,21	5326,16	6362,28	6479,81
Specjaliści	4051,95	4545,62	3864,73	4169,23	3796,83
Techniczny i średni personel	3223,13	3696,25	2921,98	3228,85	3216,14
Pracownicy biurowi	2764,23	2806,29	2736,93	2991,30	2642,60
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2118,15	2363,11	1997,44	2366,26	2054,53
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy.....	3637,44	3563,98	3864,11	3811,77	3341,40
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3111,40	3268,10	2083,26	3263,97	3090,05
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2798,87	2847,45	2497,81	3013,18	2753,42
Pracownicy przy pracach prostych.	2209,29	2438,11	2034,59	2090,62	2305,71

Wśród ogólnej populacji pracowników najwyższe wynagrodzenia występowały w dwu „wielkich” grupach zawodów: przedstawicielach władz publicznych, wyższych urzędnikach i kierownikach (o 90,2% wyższe od przeciętnego wynagrodzenia ogółu badanych) oraz specjalistach (o 19,8%). W pierwszej z wymienionych grup najlepiej wynagradzani byli zatrudnieni na stanowiskach kierowników produkcji w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie (11447,21 zł), dyrektorzy generalni i wykonawcy (9997,08 zł) oraz przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy (7962,68 zł). Najniższe wynagrodzenie otrzymali kierownicy w gastronomii i hotelarstwie (3361,27 zł) oraz kierownicy ds. handlu detalicznego i hurtowego (3370,63 zł). Z kolei w drugiej grupie zawodowej (specjalistów) przeciętne wynagrodzenie wahało się od 8791,67 zł w grupie twórców i artystów do 2647,52 zł w grupie matematyków, statystyków i pokrewnych. Przeciętną w województwie przekraczały również (choć w mniejszym stopniu) wynagrodzenia brutto wśród rolników, ogrodników, leśników i rybaków (o 7,5%).

Przeciętne wynagrodzenia brutto pracowników należących do pozostałych „wielkich” grup zawodów były poniżej poziomu średniego dla badanej populacji (tj. poniżej 3382,50 zł), przy czym najniższe zanotowano wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców (o 37,4% poniżej średniego wynagrodzenia) oraz pracowników przy pracach prostych (o 34,7%). W innych grupach odchylenie wyniosło od 4,7% wśród techników i średniego personelu do 18,3% wśród pracowników biurowych.

Poziom płac grup zawodowych w ramach najwyżej wynagradzanych „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
w złotych					
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy					
Najwyższe płace otrzymali:					
Kierownicy produkcji w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	11447,21	14418,41	6000,00	14418,41	6000,00
Dyrektorzy generalni i wykonawczy	9997,08	10944,58	6741,09	9055,10	10260,66
Przedstawiciele władz publicznych i wyżsi urzędnicy	7962,68	9666,68	6429,07	7991,57	7374,03
Najniższe płace otrzymali:					
Kierownicy w gastronomii i hotelarstwie	3361,27	4000,00	3204,60	3437,21	3352,26
Kierownicy ds. handlu detalicznego i hurtowego	3370,63	4160,91	2895,73	3703,38	3363,82
Kierownicy ds. sprzedaży, marketingu i rozwoju	4433,74	4654,25	4153,80	4577,23	4421,93
Specjaliści					
Najwyższe płace otrzymali:					
Twórcy i artyści	8791,67	8791,67	-	-	8791,67
Specjaliści z dziedziny prawa	7893,59	7203,61	8375,12	8024,04	7235,92
Lekarze	7097,48	7669,97	6659,54	7672,01	5421,89
Najniższe płace otrzymali:					
Matematycy, statystycy i pokrewni	2647,52	2650,00	2646,98	2834,93	2433,33
Literaci, dziennikarze i filolodzy	2884,42	3265,44	2685,98	3148,81	2860,75
Bibliotekoznawcy, archiwiści i muzealnicy	3092,92	2910,23	3231,51	3342,92	2735,78

Porównanie przeciętnych wynagrodzeń według „wielkich” grup zawodów i sektorów własności wskazuje, że przeważnie wyższe wynagrodzenie można było otrzymać pracując w sektorze publicznym.

Biorąc pod uwagę zróżnicowanie wynagrodzeń w sektorze prywatnym lepiej opłacani byli przede wszystkim pracownicy zaliczani do grup zawodów wymagających wysokich kwalifikacji. Odzwierciedleniem tego byli:

1) przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy, których wynagrodzenie stanowiło 204,7% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym analogiczny wskaźnik wynosił 171,4%),

2) specjaliści, których wynagrodzenie wynosiło 119,9% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym (w sektorze publicznym – 112,3%),

3) technicy i inny średni personel, których wynagrodzenie stanowiło 101,6% przeciętnego wynagrodzenia w sektorze prywatnym, podczas gdy w sektorze publicznym było niższe od przeciętnego o 13,0%.

Poziom płac grup zawodowych w ramach najniżej wynagradzanych „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		Sektor	
		mężczyźni	kobiety	publiczny	prywatny
w złotych					
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy					
Najwyższe płace otrzymali:					
Gospodarze obiektów	2214,01	2213,94	2214,09	2266,01	2074,17
Kasjerzy i sprzedawcy biletów	2203,44	3029,58	2153,10	2803,31	1919,66
Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni	2188,62	2269,29	2160,57	2243,55	1941,67
Najniższe płace otrzymali:					
Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	1500,00	-	1500,00	-	1500,00
Kelnerzy i barmani	1744,39	2000,00	1726,77	2098,02	1602,94
Stewardzi, konduktorzy i przewodnicy	1881,04	1922,48	1843,36	1881,04	-
Pracownicy przy pracach prostych					
Najwyższe płace otrzymali:					
Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2840,16	3125,41	2191,28	2691,61	2843,58
Robotnicy pomocniczy transportu i prac magazynowych	2782,85	2601,97	3720,40	2571,06	2822,90
Ładowacze nieczystości i pokrewni	2048,58	2084,56	1812,01	2070,17	2040,85
Najniższe płace otrzymali:					
Robotnicy pomocniczy w górnictwie i budownictwie	1782,72	1783,91	1500,00	2912,84	1715,76
Myjący pojazdy, szyby, praczki i inni sprzątacze	1912,89	2059,65	1893,63	2076,61	1627,64
Pomoce i sprzątaczk domowe, biurowe, hotelowe	1988,62	1854,79	1995,91	2012,94	1936,97

Indywidualne miesięczne wynagrodzenia brutto

Przedstawione poniżej informacje prezentują rozkład pracowników zatrudnionych według wysokości ich indywidualnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.

W październiku 2012 r.:

- w województwie świętokrzyskim najczęstsze miesięczne wynagrodzenie brutto otrzymywane przez pracowników gospodarki narodowej wynosiło 2582,42 zł, przy czym dla mężczyzn osiągnęło ono 2762,49 zł, a w przypadku kobiet - 2082,39 zł.
- połowa pracowników zatrudnionych w gospodarce narodowej otrzymała wynagrodzenie do 2905,79 zł. W grupie tej nieznacznie więcej było kobiet (50,2%), a przeważał sektor prywatny (70,9%).
- 10% najniżej zarabiających otrzymało wynagrodzenie co najwyżej w wysokości 1518,16 zł. Wśród najniżej zarabiających w gospodarce narodowej przeważali mężczyźni (60,1%) oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym (97,8%).
- 10% najwyżej zarabiających pracowników otrzymało wynagrodzenie co najmniej w wysokości 5273,80 zł. Wśród nich również przeważali mężczyźni (63,1%) oraz zatrudnieni w sektorze prywatnym (55,0%).

Analizując poszczególne subpopulacje, można stwierdzić, że miesięczne wynagrodzenie ogółem brutto:

- co najwyżej w wysokości 1518,16 zł otrzymało:
  - 11,6% mężczyzn i 8,3% kobiet,
  - 16,3% pracowników sektora prywatnego i 0,5% publicznego,
- co najwyżej w wysokości 2905,79 zł otrzymało:
  - 48,0% mężczyzn i 52,1% kobiet
  - 58,8% pracowników sektora prywatnego i 36,6% publicznego,
- co najmniej w wysokości 5273,80 zł otrzymało:
  - 12,2% mężczyzn i 7,7% kobiet,
  - 9,1% pracowników sektora prywatnego i 11,4% publicznego.

W październiku 2012 r. do wysokości 1691,25 zł – co najwyżej 50% przeciętnego wynagrodzenia brutto dla gospodarki narodowej w województwie – zarabiali 14,2% zatrudnionych. W grupie tej 53,9% stanowili mężczyźni, natomiast 93,5% - pracownicy sektora prywatnego. Wskazaną kwotę otrzymało 19,2% mężczyzn i 27,0% kobiet pracujących w sektorze prywatnym oraz odpowiednio: 1,6% i 2,7% zatrudnionych w sektorze publicznym.

Pracownicy otrzymujący miesięczne wynagrodzenie brutto mniejsze lub równe przeciętnemu wynagrodzeniu miesięcznemu dla gospodarki narodowej dla województwa ($\leq 3382,50$ zł) stanowili 62,6% ogółu pracowników. Odsetek mężczyzn wśród nich wynosił 51,0%, a udział sektora prywatnego - 67,7%. Co najwyżej 100% przeciętnego wynagrodzenia zarabiali: 61,6% mężczyzn i 63,7% kobiet oraz 70,3% pracowników sektora prywatnego i 50,9% - publicznego.

Od wysokości 6765,00 zł – co najmniej 200% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto zarabiali 4,8% zatrudnionych. W grupie tej zdecydowanie przeważali mężczyźni stanowiąc 71,1%. Udział zatrudnionych w sektorze prywatnym osiągnął 56,4%. Co najmniej dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia zarabiali: 6,5% mężczyzn i 2,5% kobiet oraz 2,7% pracowników sektora prywatnego i 2,1% publicznego.

Pracownicy zatrudnieni oraz wynagrodzenia niższe, najczęstsze, mediana, przeciętne i wyższe według „wielkich” grup zawodów w październiku 2012 r.

Wyszczególnienie	Liczba pracowników w tys. osób	Wynagrodzenie				
		niższe (decyl 1)	dominanta	mediana (decyl 5)	przeciętne	wyższe (decyl 9)
		w zł				
Świętokrzyskie	187,2	1518,16	2582,42	2905,79	3382,50	5273,80
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	12,9	2395,94	4208,83	5044,79	6432,64	11022,20
Specjaliści	49,9	2345,76	3030,50	3713,93	4051,95	5843,69
Techniczny i średni personel	21,5	1693,02	2611,26	2962,02	3223,13	4945,34
Pracownicy biurowi	13,0	1587,75	2149,77	2603,46	2764,23	4027,05
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	15,6	1488,71	1639,85	1751,52	2118,15	3152,89
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,1	1994,87	4116,68	4023,22	3637,44	4445,01
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	35,1	1492,84	1402,71	2705,30	3111,4	4895,54
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	23,7	1496,77	2765,88	2651,66	2798,87	4304,29
Pracownicy przy pracach prostych .	15,4	1496,51	1822,69	2011,04	2209,29	3243,16

O stopniu rozpiętości wynagrodzeń informuje współczynnik zróżnicowania decylowego. Liczony jest jako iloraz decyla IX do decyla I. Współczynniki te wraz ze wzrostem zróżnicowania rosną od 100% do plus nieskończoności. Za październik 2012 r. wynosił on dla województwa 347,4% wobec 410,7% w kraju, zaś dla:

- kobiet 310,5% oraz mężczyzn 378,1% (w kraju odpowiednio: 357,5% i 465,7%),
- pracowników sektora prywatnego 342,5% oraz publicznego 272,7% (w Polsce kolejno: 436,7% i 315,9%).

Wśród większości pracowników miesięczne wynagrodzenie ogółem jest sumą różnych składników wynagrodzeń. Analiza poszczególnych składników wynagrodzeń o wysokości > 0,00 zł przy założeniu, że: 100,0% = 187,2 tys. osób, wykazała:

- tylko wynagrodzenia osobowe, w tym wynagrodzenia zasadnicze wystąpiły u wszystkich (100,0%) zatrudnionych pracowników gospodarki narodowej,
- premie regulaminowe otrzymało 29,9% zatrudnionych, nagrody i premie uznaniowe - 43,1%,
- dodatki za pracę zmianową – 15,5%,
- pozostałe składniki wynagrodzenia osobowego – 51,8%,
- wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych – 15,6%,

natomiast w przeliczeniu na 1 miesiąc:

- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej otrzymało 20,1%,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej - 0,0%,
- honoraria - mające charakter wynagrodzenia pracowniczego - 0,0%, zatrudnionych w gospodarce narodowej.

BEZROBOCIE REJESTROWANE

Jednym z podstawowych elementów opisujących sytuację na rynku pracy jest bezrobocie rejestrowane. Oznacza ono stan nierównowagi pomiędzy popytem na pracę a podażą pracy.

Od lat sytuacja na rynku pracy województwa świętokrzyskiego pozostaje trudna. W dalszym ciągu wiele osób poszukuje miejsca zatrudnienia, a stopa bezrobocia rejestrowanego, podobnie jak w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, zachodniopomorskim, podkarpackim i lubuskim należy do najwyższych w kraju. Pozytywne tendencje, które obserwowano w ostatnich latach (na przestrzeni lat 2002-2008 liczebność populacji osób bezrobotnych zmniejszyła się o prawie 41%) uległy zahamowaniu w 2009 r. Załamanie trendu zmniejszania liczby osób bezrobotnych odnotowano już w listopadzie 2008 r. Rok 2010 przyniósł pewną poprawę – liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się o 2,0% na przestrzeni roku, nie mniej jednak zmiana ta nie była trwała i w kolejnych latach obserwowano wzrost populacji osób bezrobotnych. Według stanu na 31 XII 2013 r. jej liczebność przekraczała o 16,0% stan z 2008 r.

W 2013 r. odnotowano pogłębienie negatywnych tendencji na rynku pracy w województwie świętokrzyskim. Wskaźniki charakteryzujące zmiany bezrobocia w skali roku, kształtowały się niekorzystnie – wzrosła stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Udział osób bezrobot-

nych wśród pracujących poza rolnictwem indywidualnym zwiększył się w ciągu roku o 1,2 p.proc. do 29,3%.

Przez dwanaście miesięcy 2013 r. liczebność populacji osób pozostających bez pracy była większa niż w odpowiednich okresach 2012 r. Przez siedem miesięcy stopa napływu do bezrobocia rejestrowanego była wyższa niż w analogicznych okresach 2012 r. (na koniec roku: 1,6% wobec 1,9%), natomiast stopa odpływu była wyższa jedynie przez pięć miesięcy (odpowiednio: 7,4% wobec 7,5%).

W analizowanym okresie po raz kolejny odnotowano w województwie świętokrzyskim jeden z najwyższych w kraju udziałów osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – 11,3% wobec 10,8% przed rokiem, podczas gdy w kraju udział ten osiągnął – 8,8% wobec 8,7%.

Nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy. Jednocześnie zmalał udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy. Drugi rok z rzędu zmniejszył się udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet. Zwiększył się natomiast udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a także osób powyżej 50 roku życia.

W urzędach pracy województwa świętokrzyskiego na koniec 2013 r. było zarejestrowanych 90124 osób bezrobotnych, co stanowiło 4,2% ogółu bezrobotnych w kraju. Liczebność populacji bezrobotnych zwiększyła się o 3,9% w relacji do stanu z 31 XII 2012 r. Stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 16,6%, tj. o 0,6 p.proc. wyższym niż przed rokiem, podczas gdy w kraju nie zmieniła się i wyniosła 13,4%.

Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	2012	2013	2012=100
Ogółem	86708	90124	103,9
mężczyźni	44140	46286	104,9
kobiety.....	42568	43838	103,0
z liczby bezrobotnych ogółem.....			
poprzednio pracujący	67345	70229	104,3
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy	2818	4304	152,7
nieposiadający prawa do zasiłku	71521	78109	109,2

W końcu grudnia 2013 r., podobnie jak przed rokiem, większość zarejestrowanych bezrobotnych skupiona była w podregionie kieleckim (65,5%) i ich liczba wyniosła 59003 osoby (w 2012 r. – 57155), natomiast w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim – 31121 osób (przed rokiem – 29553). Najwięcej zarejestrowanych bezrobotnych na 31 XII 2013 r. było w powiecie kieleckim (15107), mieście na prawach powiatu Kielce (12167), powiecie ostrowieckim (9249) oraz powiecie skarżyskim (7703). Powiaty te skupiały niemal połowę (49,1%) zarejestrowanych bezrobotnych w województwie świętokrzyskim. W dwóch powiatach w porównaniu z 2012 r. odnotowano niewielki spadek liczby bezrobotnych. Wystąpił on w powiatach: starachowickim (o 3,3%) i staszowskim (o 0,5%). W pozostałych powiatach nastąpił wzrost liczebności osób pozostających bez pracy, przy czym najwyższy w powiatach: kazimierskim (o 9,8%), koneckim (o 8,1%), włoszczowskim (o 7,0%), pińczowskim (o 6,9%) oraz kieleckim (o 6,1%).

Sytuację na rynku pracy charakteryzuje nie tylko poziom bezrobocia, ale również jego struktura, która jest silnie zróżnicowana pod względem cech demograficznych i społecznych. Zagrożenie bezrobociem i szanse na podjęcie zatrudnienia nie są jednakowe dla wszystkich. Zależy to m.in. od płci, wieku, poziomu wykształcenia, stażu pracy, czasu pozostawania bez pracy czy od miejsca zamieszkania.

W omawianym okresie 2012-2013 wzrost liczby osób bezrobotnych dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 4,9% do 46286 osób), jak i kobiet (o 3,0% do 43838 osób). Na przestrzeni roku, zwiększył się również udział mężczyzn w populacji bezrobotnych, o 0,5 p.proc. do 51,4%.

Zwiększenie liczebności bezrobotnych mężczyzn odnotowano w większości powiatów, przy czym szczególnie w powiatach: jędrzejowskim (o 15,0%), kazimierskim (o 13,2%) i włoszczowskim (o 13,0%). Najwyższe udziały w populacji osób bezrobotnych dla mężczyzn odnotowano natomiast w mieście na prawach powiatu Kielce i powiecie starachowickim (stanowiły tam 54,5% osób bez pracy) oraz w powiatach: kazimierskim (53,9%) i buskim (53,8%). Z kolei największy procentowo wzrost liczebności bezrobotnych kobiet nastąpił w powiatach: koneckim, jędrzejowskim i kieleckim (kolejno o: 10,7%, 6,9% i 6,1%). Szczególnie wysoki odsetek populacji bezrobotnych, kobiety stanowiły w powiatach: włoszczowskim (54,8%), jędrzejowskim (53,1%) oraz koneckim (52,1%).

Sytuację na lokalnym rynku pracy adekwatnie opisuje wskaźnik określający udział osób bezrobotnych w populacji w wieku produkcyjnym. Biorąc pod uwagę powyższy wskaźnik można stwierdzić, że sytuacja w województwie świętokrzyskim uległa pogorszeniu. Na koniec 2013 r. odsetek ten osiągnął 11,3%, podczas gdy przed rokiem 10,8%. W podregionie kieleckim omawiany udział kształtował się na poziomie 12,0% wobec 11,5% przed rokiem, podczas gdy w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim – 10,1% wobec 9,6%. Odsetek ten był szczególnie wysoki w powiatach: opatowskim (16,5%), skarżyskim (15,6%), koneckim (15,0%), ostrowieckim (12,8%) i starachowickim (12,0%). Najniższe wartości osiągnął natomiast w powiatach: pińczowskim (7,5%) i buskim (7,6%). W okresie 2012-2013 w największym stopniu omawiany odsetek zwiększył się w powiatach: koneckim (o 1,3 p.proc.) oraz jędrzejowskim i kazimierskim (po 1,0 p.proc.). Niewielką obniżkę odnotowano natomiast w powiecie starachowickim (o 0,3 p.proc.).

O skali bezrobocia i tempie jego zmian świadczy stopa bezrobocia, mierzona udziałem liczby bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo. Stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim na koniec 2013 r. osiągnęła poziom 16,6 % wobec 16,0% przed rokiem (w kraju wskaźnik osiągnął 13,4%, tyle samo co na koniec 2012 r.). Terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia od lat nie ulega większym zmianom. W gorszej sytuacji znajduje się podregion kielecki ze stopą bezrobocia na koniec 2013 r. – 18,4% (w 2012 r. – 17,8%), podczas gdy w sandomiersko-jędrzejowskim stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie 14,0% wobec 13,4% w 2012 r. Podobnie, jak w roku poprzednim w dalszym ciągu w województwie świętokrzyskim utrzymywało się duże terytorialne zróżnicowanie wskaźnika. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: skarżyskim (27,9%) oraz koneckim (24,2%), a najniższą - w buskim (9,4%) oraz pińczowskim (10,7%).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. Napływ przedstawia liczbę osób, które w danym okresie sprawozdawczym zostały zarejestrowane jako bezrobotne. Natomiast odpływ oznacza liczbę osób wyłączonych z ewidencji powiatowych urzędów pracy w danym czasie.

W 2013 r. odnotowano, podobnie jak w 2012 r., przewagę osób nowo zarejestrowanych w relacji do wyrejestrowujących się z ewidencji urzędów pracy.

W 2013 r. w urzędach pracy naszego województwa zarejestrowano 107471 bezrobotnych, co stanowiło o 5,5% osób więcej niż w 2012 r. Nadal większość nowo rejestrujących się stanowili mężczyźni, a ich udział w napływie ogółem na przestrzeni roku zmniejszył się o 0,6 p.proc. do 53,9%. W omawianym okresie zwiększyła się liczebność rejestrujących się mężczyzn o 4,3% oraz kobiet o 6,9%. Wśród ogólnej liczby bezrobotnych zarejestrowanych 88748 stanowiły osoby, które po raz kolejny znalazły się w ewidencji urzędów pracy, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych wyniósł 82,6%, natomiast 18723 nowo zarejestrowanych (17,4%) dotychczas nie pracowało.

Bezrobotni nowo zarejestrowani (stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	2012	2013	2012=100
Bezrobotni nowo zarejestrowani – „napływ” ogółem.....	101896	107471	105,5
mężczyźni.....	55578	57975	104,3
kobiety.....	46318	49496	106,9
Z ogółem:			
zarejestrowani po raz pierwszy	19113	18723	98,0
zarejestrowani po raz kolejny	82783	88748	107,2
po pracach interwencyjnych.....	453	590	130,2
po robotach publicznych	393	603	153,4
po stażu	7571	11733	155,0
po szkoleniu.....	2869	2923	101,9
po pracach społecznie użytecznych.....	1223	1016	83,1
<i>w odsetkach</i>			
Bezrobotni nowo zarejestrowani – „napływ” ogółem.....	100,0	100,0	x
mężczyźni.....	54,5	53,9	x
kobiety.....	45,5	46,1	x
bezrobotni zarejestrowani po raz pierwszy.....	18,8	17,4	x
bezrobotni zarejestrowani po raz kolejny	81,2	82,6	x

Drugim czynnikiem obok napływu, powodującym zmiany w poziomie bezrobocia jest odpływ bezrobotnych z ewidencji powiatowych urzędów pracy. W 2013 r. z ewidencji wyrejestrowano 104055 osób, tj. o 5,7% więcej niż przed rokiem. Ponad połowę wyrejestrowanych stanowili mężczyźni (53,7%), a ich udział na przestrzeni roku wzrósł o 1,1 p.proc. Z kolei liczebność wyrejestrowujących się panów zwiększyła się o 7,9%. W przypadku kobiet ich udział odpowiednio zmniejszył się w „odpływie” z urzędów pracy do 46,3%, a dynamika osiągnęła 103,4.

Głównym powodem wykreślenia z ewidencji pozostaje podjęcie pracy, a odsetek osób wykreślonych z tego właśnie tytułu wzrósł w omawianym okresie z 42,8% do 45,2%, w tym z powodu podjęcia pracy niesubsydiowanej z 35,7% do 38,8%. Spośród pozostałych osób wykreślonych z ewidencji 21,0% nie potwierdziło gotowości do pracy (przed rokiem – 22,5%). W 2013 r. nieznacznie mniejszy odsetek osób zostało skierowanych na szkolenia i staże – 13,2% wobec 13,4% w 2012 r. Pozostałymi przyczynami odpływu z bezrobocia były m. in.:

- ✓ dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego – w 6,3% przypadków,
- ✓ odmowa bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy – 3,2%,
- ✓ rozpoczęcie pracy społecznie użytecznej – 1,1%,
- ✓ nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego – 1,0%,
- ✓ nabycie praw emerytalnych lub rentowych – 1,0%.

O zmianach na rynku pracy świadczy również wskaźnik płynności rynku pracy, wyrażający w procentach stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie sprawozdawczym do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych. W 2013 r. wskaźnik ten kształtował się na wyższym poziomie niż w 2012 r. i wynosił 43,7%, czyli więcej o 2,3 p.proc. niż przed rokiem. Zaważył na tym znaczny wzrost liczby osób, które podjęły pracę (11,5%). Analizując omawiany wskaźnik można stwierdzić, że lepsze efekty odnotowano w podregionie kieleckim, w którym wskaźnik płynności rynku pracy wynosił 45,3% (przed rokiem – 42,6%) wobec 40,5% w podregionie sandomiersko-jędrzejowskim (w 2012 r. 38,9%). Najwyższa wartość wskaźnika płynności ukształtowała się w powiatach: starachowickim (58,2%) oraz skarżyskim (47,8%). Natomiast najniższy poziom wskaźnika wystąpił w powiatach: kazimierskim (29,9%) oraz opatowskim (34,2%). W porównaniu z 2012 r. w jedenaście powiatów odnotowano wzrost poziomu wskaźnika, przy czym największy – w powiatach: włoszczowskim (o 7,5 p.proc. do 45,9%), starachowickim (o 6,4 p.proc. do 58,2%) i skarżyskim

(o 4,3 p.proc do 47,8%). W pozostałych trzech powiatach poziom wskaźnika uległ pogorszeniu, a największy spadek odnotowano w powiecie jędrzejowskim (o 4,3 p.proc. do 41,5%) oraz kazimierskim (o 1,5 p.proc. do 29,9%).

Bezrobotni wyrejestrowani (stan w ciągu okresu)

Wyszczególnienie	2012	2013	2012=100
Bezrobotni wyrejestrowani – „odpływ” ogółem.....	98405	104055	105,7
mężczyźni.....	51754	55829	107,9
kobiety	46651	48226	103,4
w tym z ogółem z powodu:			
podjęcie pracy	42163	47001	111,5
niesubsydiowanej	35144	40406	115,0
sezonowej.....	661	745	112,7
subsidiowanej.....	7019	6595	94,0
prace interwencyjne	1850	1896	102,5
roboty publiczne.....	1363	1253	91,9
podjęcie działalności gospodarczej.....	1997	1873	93,8
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	1677	1471	87,7
inne	132	102	77,3
rozpoczęcia szkolenia.....	3074	2805	91,2
rozpoczęcia stażu	10137	10907	107,6
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	1329	1108	83,4
rozpoczęcie realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisanie kontraktu socjalnego.....	547	642	117,4
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	3300	3315	100,5
niepotwierdzenia gotowości do pracy	22154	21892	98,8
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7088	6587	92,9
podjęcie nauki.....	634	790	124,6
ukończenie 60/65 lat.....	341	286	83,9
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	741	1092	147,4
nabycie praw do świadczenia przedemerytalnego.....	1073	1306	121,7
<i>w odsetkach</i>			
Bezrobotni wyrejestrowani – „odpływ” ogółem.....	100,0	100,0	x
mężczyźni.....	52,6	53,7	x
kobiety	47,4	46,3	x
w tym z ogółem z powodu:			
podjęcie pracy	42,8	45,2	x
niesubsydiowanej	35,7	38,8	x
subsidiowanej.....	7,1	6,3	x
rozpoczęcia szkolenia.....	3,1	2,7	x
rozpoczęcia stażu	10,3	10,5	x
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	3,4	3,2	
niepotwierdzenia gotowości do pracy	22,5	21,0	x
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	7,2	6,3	x

W ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyróżniono kategorie osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w stosunku do których mogą być dodatkowo stosowane takie działania, jak m.in.: przedstawienie propozycji zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub w ramach prac interwencyjnych albo robót publicznych. Są to następujące grupy bezrobotnych zarejestrowanych: bezrobotni do 25 roku życia, bezrobotni powyżej 50 roku życia, bezrobotni długotrwale lub kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, bezrobotni bez kwalifikacji zawodowych, bez doświadczenia zawodowego lub bez wykształcenia średniego, bezrobotni, którzy ukończyli szkołę wyższą (do 27 r. życia), bezrobotni sa-

motnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia, bezrobotni, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia oraz bezrobotni niepełnosprawni. Struktura tej grupy na przestrzeni lat 2012-2013 nie podlegała zasadniczym zmianom.

Struktura bezrobotnych w sytuacji szczególnej na rynku pracy (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	2012	2013
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	100,0	100,0
Osoby, które nie ukończyły 25 roku życia	20,8	20,0
Osoby, które ukończyły szkołę wyższą, do 27 r. życia.....	1,7	1,6
Długotrwale bezrobotni	53,1	55,1
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka.....	10,8	10,8
Osoby powyżej 50 r. życia	20,6	22,3
Osoby bez kwalifikacji zawodowych	24,2	25,8
Osoby bez doświadczenia zawodowego	29,0	28,9
Osoby bez wykształcenia średniego	49,3	49,1
Osoby samotnie wychowujące co najmniej 1 dziecko do 18 r. życia	6,4	6,8
Osoby, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	2,0	2,0
Niepełnosprawni	5,0	5,2
Osoby po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego.....	0,4	0,4

Prawa do zasiłku nie posiadała większość bezrobotnych. Udział tych osób zwiększył się z 82,5% w 2012 r. do 86,7% w 2013 r.

Pozostający w ewidencji urzędów pracy to głównie osoby, które wcześniej pracowały zawodowo. W roku 2013 udział tej grupy zwiększył się w populacji osób bezrobotnych zarejestrowanych. Na koniec 2013 r. stanowili oni 77,9% ogółu bezrobotnych, przy czym 4,8% to zwolnieni przez zakład pracy (rok wcześniej – 77,7% i 3,3%).

Bezrobocie dotyka przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W 2013 r. takich osób było 44989 i stanowiły one 49,9% ogółu zarejestrowanych (przed rokiem – 51,7%). Spośród pozostałych przedziałów wiekowych liczną grupą byli również bezrobotni w wieku 35-44 lata stanowiący 19,7% populacji (przed rokiem – 19,6%) oraz osoby w wieku 45-54 lata – 17,8% (w 2012 r. – 17,7%).

Bezrobotni według wieku (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem	Bezrobotni w wieku				
		do 24 lat	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej
Ogółem						
2012	86708	18016	26775	16967	15374	9576
2013	90124	18016	26973	17767	16036	11332
mężczyźni.....	46286	9194	12209	8614	8414	7855
kobiety	43838	8822	14764	9153	7622	3477
<i>w odsetkach</i>						
Ogółem						
2012	100,0	20,8	30,9	19,6	17,7	11,0
2013	100,0	20,0	29,9	19,7	17,8	12,6
mężczyźni.....	100,0	19,9	26,4	18,6	18,2	17,0
kobiety	100,0	20,1	33,7	20,9	17,4	7,9

Wśród bezrobotnych dominowały osoby posiadające niski poziom wykształcenia. Najliczniejszą grupą byli bezrobotni z wykształceniem: zasadniczym zawodowym (28,4%) oraz średnim zawo-

dowym łącznie z policealnym (25,4%). Najmniej liczną zbiorowość bezrobotnych stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim ogólnokształcącym (10,6%) oraz wyższym (14,9%). Nie mniej jednak osobom posiadającym dyplom wyższej uczelni było trudniej niż przed rokiem znaleźć miejsce zatrudnienia – świadczy o tym wzrost udziału o 0,4 p.proc.

Bezrobotni według poziomu wykształcenia (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem	Bezrobotni z wykształceniem				
		wyższym	średnim zawodowym ^a	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym i poniżej
Ogółem 2012	86708	12593	21960	9374	24637	18144
2013	90124	13430	22849	9557	25622	18666
mężczyźni.....	46286	4234	10957	3433	16107	11555
kobiety	43838	9196	11892	6124	9515	7111
<i>w odsetkach</i>						
Ogółem 2012	100,0	14,5	25,3	10,8	28,4	20,9
2013	100,0	14,9	25,4	10,6	28,4	20,7
mężczyźni.....	100,0	9,1	23,7	7,4	34,8	25,0
kobiety	100,0	21,0	27,1	14,0	21,7	16,2

a łącznie ze szkołami policealnymi.

Analizując dane dotyczące osób bezrobotnych pod kątem ich doświadczenia zawodowego, można stwierdzić, że w najtrudniejszej sytuacji pozostają osoby bez stażu pracy lub z niewielkim doświadczeniem zawodowym. Na koniec 2013 r. osoby bez doświadczenia zawodowego stanowiły 22,1% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 22,3% oraz do 1 roku – 16,2%.

Bezrobotni według stażu pracy (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem	Bezrobotni według stażu pracy w latach						
		bez stażu pracy	1 rok i mniej	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	powyżej 30 lat
Ogółem 2012	86708	19363	13465	19951	11843	11809	7740	2537
2013	90124	19895	14631	20130	12216	12296	8259	2697
mężczyźni.....	46286	9125	6749	10388	6345	6478	5232	1969
kobiety	43838	10770	7882	9742	5871	5818	3027	728
<i>w odsetkach</i>								
Ogółem 2012	100,0	22,3	15,5	23,0	13,7	13,6	8,9	2,9
2013	100,0	22,1	16,2	22,3	13,6	13,6	9,2	3,0
mężczyźni.....	100,0	19,7	14,6	22,4	13,7	14,0	11,3	4,3
kobiety	100,0	24,6	18,0	22,2	13,4	13,3	6,9	1,7

Na koniec 2013 r. liczba osób pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 12 miesięcy wyniosła 34413 i była wyższa w porównaniu z danymi sprzed roku o 7,9%. Ich odsetek zwiększył się na przestrzeni roku o 1,4 p.proc. i osiągnął 38,2% zarejestrowanych. Długi okres poszukiwania pracy oraz długa przerwa w pracy wyraźnie zmniejszają szanse na jej znalezienie i ponowne zatrudnienie. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby poszukujące pracy stosunkowo krótko (do 3 miesięcy) – w sumie

24,4% zarejestrowanych. Osoby pozostające bez pracy od 3-6 miesięcy stanowiły – 17,8%, zaś od 6-12 miesięcy – 19,5% ogółu bezrobotnych.

Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy ^a (stan w końcu okresu)

Wyszczególnienie	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach						
		3 miesiące i mniej	3 - 6	6 - 12	powyżej 12 miesięcy	12 - 24	powyżej 24 miesięcy	
Ogółem	2012	86708	24413	14514	15882	31899	16667	15232
	2013	90124	22034	16079	17598	34413	16903	17510
mężczyźni.....		46286	12865	7785	9341	16295	8656	7639
kobiety.....		43838	9169	8294	8257	18118	8247	9871
<i>w odsetkach</i>								
Ogółem	2012	100,0	28,2	16,7	18,3	36,8	19,2	17,6
	2013	100,0	24,4	17,8	19,5	38,2	18,8	19,4
mężczyźni.....		100,0	27,8	16,8	20,2	35,2	18,7	16,5
kobiety.....		100,0	20,9	18,9	18,8	41,3	18,8	22,5

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy; przedziały zostały domknięte prawostronnie.

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ W IV KWARTALE 2013 R.

Analizę oparto na uogólnionych wynikach reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Podstawą metodologii BAEL są definicje dotyczące ludności aktywnej zawodowo, pracujących i bezrobotnych, przyjęte na XIII Międzynarodowej Konferencji Statystyków Pracy w październiku 1982 r. i zalecane do stosowania przez Międzynarodową Organizację Pracy. Przedmiotem badania jest sytuacja w zakresie aktywności ekonomicznej ludności, tzn. fakt wykonywania pracy, pozostawania bezrobotnym lub biernym zawodowo w badanym tygodniu. Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności prowadzone jest w Polsce kwartalnie od maja 1992 r. i doskonalone zgodnie z zaleceniami Eurostat. Podstawę prawną badania stanowi coroczne rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej. Podstawowym aktem prawnym wprowadzającym Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności w krajach Unii Europejskiej jest Rozporządzenie Rady Europy Nr 577/98 z dnia 9 marca 1998 r. w sprawie organizacji badania reprezentacyjnego dotyczącego siły roboczej na terenie Wspólnoty.

Od III kwartału 2012 r. do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto nastąpiły zmiany metodologiczne, mające na celu dostosowanie populacji objętej badaniem do zaleceń Eurostat. Od III kw. 2012 r. poza zakresem badania pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania przez okres 12 miesięcy lub więcej (do II kw. 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy). Dane analizowane w niniejszym opracowaniu przedstawiają wyniki przeliczone zgodnie z nową metodologią i nową podstawą uogólniania wyników. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej

Wyszczególnienie	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tysiącach osób					w %		
Ogółem.... IV kw. 2012	1155	652	569	83	504	56,5	49,3	12,7
IV kw. 2013	1165	650	577	73	515	55,8	49,5	11,2
mężczyźni.....	571	366	329	37	205	64,1	57,6	10,1
kobiety	594	284	248	36	310	47,8	41,8	12,7
Miasta	569	311	272	39	258	54,7	47,8	12,5
Wieś.....	596	339	306	33	257	56,9	51,3	9,7

Ludność w wieku produkcyjnym stanowiąca potencjał zasobów pracy stanowiła 73,0% badanej populacji. W IV kwartale 2013 r. w województwie świętokrzyskim było 650 tys. osób aktywnych zawodowo oraz 515 tys. osób biernych zawodowo. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano spadek liczebności osób aktywnych zawodowo o 0,3% oraz wzrost ilości osób biernych zawodowo o 2,2%. Nie mniej jednak na przestrzeni roku zwiększył się udział osób pracujących a zmalał bezrobotnych w populacji aktywnych zawodowo. W IV kwartale 2013 r. osoby pracujące stanowiły 88,8% ogółu aktywnych zawodowo (przed rokiem 87,3%), a bezrobotni – 11,2% wobec 12,7% w ub. roku. Udział osób biernych zawodowo w badanej populacji osób w wieku 15 lat i więcej zwiększył się w relacji do stanu odnotowanego w IV kwartale 2012 r. o 0,6 p.proc do 44,2%.

Aktywni zawodowo

W IV kwartale 2013 r. współczynnik aktywności zawodowej wynosił 55,8%. W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku udział aktywnych zawodowo w ogólnej liczbie ludności, która ukończyła 15 lat zmniejszył się o 0,7 p.proc. Spadek liczebności populacji aktywnej zawodowo odnotowano wśród mężczyzn (o 1,1%), zaś w przypadku kobiet odnotowano wzrost (o 0,7%).

Podobnie jak przed rokiem mężczyźni charakteryzowali się wyższym poziomem aktywności zawodowej niż kobiety. Ich udział w populacji aktywnej zawodowo osiągnął w IV kwartale 2013 r. 56,3%, zaś przed rokiem 56,7%. Ponadto współczynnik aktywności zawodowej wśród mężczyzn osiągnął 64,1% wobec 47,8% dla kobiet (przed rokiem odpowiednio: 64,8% oraz 48,2%).

Spadek liczebności populacji aktywnej zawodowo odnotowano na wsi – o 2,0% na przestrzeni roku. Z kolei liczba aktywnych mieszkańców miast wzrosła o 1,6%. Udział mieszkańców miast w populacji aktywnych zawodowo osiągnął 47,8%, co oznacza wzrost o 0,9 p.proc. na przestrzeni roku. Współczynnik aktywności zawodowej nadal na wyższym poziomie kształtował się na wsiach, gdzie osiągnął 56,9%, podczas gdy w mieście wyniósł 54,7%.

Najliczniejszą grupą wśród ogółu aktywnych zawodowo były osoby w wieku 25-34 lata, które stanowiły 28,0%. W porównaniu z IV kwartałem 2012 r. udział tej grupy wzrósł o 1,3 p.proc. Współczynnik aktywności zawodowej osiągnął 85,0% wobec 84,9% w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Poziom aktywności zawodowej różnicuje wiek. Najwyższy wskaźnik aktywności zawodowej odnotowano kolejno wśród osób w wieku 35-44 lata, 25-34 lata oraz 45-54 lata (powyżej 81%). Zmiany aktywności ekonomicznej ludności na przestrzeni roku w poszczególnych grupach wiekowych były zróżnicowane. Największy wzrost wskaźnika aktywności zawodowej odnotowano wśród osób najstarszych, tj. w grupie wiekowej 55 lat i więcej o 0,8 p.proc. do 25,1%. Nieznaczny wzrost, bo o 0,1 p.proc odnotowano w grupie wiekowej 25-34 lata do poziomu 85,0%. W pozostałych grupach wiekowych poziom aktywności zawodowej uległ ograniczeniu, przy czym najbardziej w grupie wiekowej 35–44 lata (o 2,9 p.proc. do 85,7%) i 15-24 lata (o 1,5 p.proc. do 35,4%). W grupie wiekowej 45–54 lata spadek ten osiągnął 1,0 p.proc. – do 81,8%.

Stopień aktywności ekonomicznej silnie różnicuje poziom wykształcenia badanych. Nadal najaktywniejsze pozostają osoby posiadające wykształcenie wyższe, w tej grupie odnotowano największy wzrost poziomu aktywności ekonomicznej. Współczynnik aktywności zawodowej osiągnął w tej grupie 81,5% (w ub. r. 79,9%). Wysoki wskaźnik odnotowano również wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 65,1% (w 2012 r. – 67,6%) oraz zasadniczym zawodowym – 64,3% wobec 67,4% przed rokiem. Najmniej aktywne ekonomicznie były osoby posiadające najniższe wykształcenie (gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia szkolnego) – 19,8% wobec 21,8% w 2012 r.

Pracujący

Liczebność osób pracujących w IV kwartale 2013 r. osiągnęła 577 tys., co oznacza wzrost w skali roku o 1,4%. Było to wynikiem wzrostu zarówno liczby pracujących mężczyzn (o 0,6%), jak i zwiększenia się liczby kobiet posiadających pracę (o 2,5%).

Na przestrzeni roku zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi. W IV kwartale 2013 r. na 1000 pracujących przypadało 1019 bezrobotnych i biernych zawodowo, podczas gdy przed rokiem – 1032.

Wskaźnik zatrudnienia będący miernikiem zaangażowania ludności w procesie pracy ukształtował się na nieco większym (o 0,2 p.proc.) poziomie niż przed rokiem i wyniósł 49,5%. Podobnie jak w przypadku współczynnika aktywności zawodowej odnotowano jego duże zróżnicowanie w zależności od płci. Zdecydowanie wyższy był on wśród mężczyzn, spośród których pracowało 57,6% (o 0,3 p.proc. więcej niż w IV kwartale 2012 r.). Kobiety rzadziej podejmowały pracę. Jedynie 41,8% pań to osoby pracujące (o 0,4 p.proc. więcej niż w IV kwartale 2012 r.).

Wskaźnik zatrudnienia na przestrzeni roku wśród ludności miast zwiększył się o 1,2 p.proc. osiągając wartość 47,8%, natomiast na wsi zmniejszył się o 0,5 p.proc. i wyniósł 51,3%.

Najwyższy poziom wskaźnika zatrudnienia osiągnął wśród osób w wieku 35-44 lata – 78,6% (o 1,4 p.proc. mniej niż przed rokiem). Następnie wysoki poziom odnotowano także wśród osób w wieku 45-54 lata, tj. 76,2% (o 0,7 p.proc. więcej) oraz w grupie wiekowej 25-34 lata, tj. 73,4% (o 1,7 p.proc. więcej). Najniższy poziom wskaźnika osiągnął w grupie wiekowej 55 lat i więcej – 23,4%, tj. o 0,9% więcej niż w IV kwartale 2012 r oraz 15-24 lata – 24,7% (o 1,4 p.proc. mniej).

Wskaźnik zatrudnienia cechował się dużym zróżnicowaniem w zależności od poziomu wykształcenia. Zdecydowanie najwyższy jego poziom odnotowano wśród pracowników, którzy ukończyli uczelnię wyższą – 75,2%. W stosunku do roku ubiegłego uległ on zwiększeniu o 3,2 p.proc. W następnej kolejności uplasowały się osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym. We wskazanych grupach, wskaźnik zatrudnienia osiągnął odpowiednio 56,9% (o 2,0 p.proc. mniej niż przed rokiem) i 56,6% (o 2,2 p.proc. mniej). Najniższy poziom wskaźnika zatrudnienia odnotowano wśród osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego – 17,2%. W tej grupie zmniejszył się on w ciągu roku o 1,4 p.proc.

W IV kwartale 2013 r. w sektorze prywatnym w województwie świętokrzyskim pracowało 450 tys. osób, tj. 78,0% ogółu pracujących. Spośród nich większość (62,9%) stanowili mężczyźni. Z kolei w sektorze publicznym wśród 127 tys. pracujących przeważały kobiety (63,8%). W przedsiębiorstwach prywatnych odnotowano wzrost liczby pracowników w stosunku do roku 2012 o 2,5%. Liczba pracowników sektora publicznego zmniejszyła się (o 2,3%).

Pracownicy najemni stanowili 69,3% ogółu pracujących, pracodawcy i pracujący na własny rachunek – 26,0%, a pomagający członkowie rodzin – 4,7%. W skali roku liczba pracodawców i pracujących na własny rachunek oraz pracowników najemnych zwiększyła się o 2,0%. Mniej było natomiast pomagających członków rodziny – o 6,9%.

Liczba mężczyzn w grupie pracodawców i pracujących na własny rachunek zwiększyła się na przestrzeni roku o 4,4%, natomiast pracujących w charakterze pracowników najemnych nie uległa zmianie. Z kolei liczba kobiet pracujących w charakterze pracodawców i pracujących na własny ra-

chunek obniżyła się na przestrzeni roku o 1,8%. Przybyło natomiast kobiet w roli pracowników najemnych o 4,0%. Ubytek kobiet w roli pracodawców lub zarobkujących na własny rachunek skutkowało zmniejszeniem się ich udziału o 1,4 p.proc. do 36,7%.

W ogólnej liczbie pracowników najemnych 73,5% stanowiły osoby zatrudnione na czas nieokreślony. Ich wyższy odsetek występował przy tym w sektorze publicznym, w którym udział ten wynosił 90,6%. W sektorze prywatnym zatrudnieni na czas nieokreślony stanowili 65,6%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupą zawodową w województwie świętokrzyskim byli nadal rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy – 22,2% ogółu, a ich liczba w ciągu roku zwiększyła się 2,4%. Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy stanowili 14,6% ogółu, specjaliści 14,4%, a pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 13,0%. Mężczyźni przeważali wśród operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 92,3% ogółu, robotników przemysłowych i rzemieślników – 91,7% oraz przedstawicieli władz publicznych, wyższych urzędników i kierowników – 64,9%. Kobiety dominowały natomiast m.in. wśród pracowników usług osobistych i sprzedawców – 66,7% , pracowników biurowych – 61,8% i specjalistów – 60,2%. Wśród ogółu pracujących 65,7% stanowili pracujący, którzy w badanym tygodniu przepracowali 40 i więcej godzin. Podobnie jak przed rokiem kobiety pracowały w krótszym wymiarze czasu. W grupie mężczyzn odsetek pracujących 40 i więcej godz. tygodniowo wynosił 70,8%, a kobiet – 58,9%. Dłużej pracowali mieszkańcy miast. Odsetek pracujących 40 godz. i więcej wyniósł wśród nich 66,2% wobec 65,4% na wsi.

Bezrobotni

Liczba bezrobotnych w IV kwartale 2013 r. ukształtowała się na poziomie 73 tys. i była mniejsza niż rok wcześniej o 12,0%. Wśród osób bezrobotnych przeważali mężczyźni – 50,7% ogółu.

Liczebność populacji bezrobotnych w miastach zmalała o 11,4%. Nieco większy spadek odnotowano na wsi o 15,4%.

Do oceny natężenia bezrobocia służy stopa bezrobocia wyrażająca udział bezrobotnych wśród aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej. W IV kwartale 2013 r. ukształtowała się ona na poziomie 11,2% i w skali roku zmniejszyła się o 1,5 p.proc. W kraju odnotowano spadek liczby bezrobotnych o 3,2%. Wyraźnie niższa niż w województwie była natomiast stopa bezrobocia, która osiągnęła 9,8% tj. 0,3 p.proc. mniej niż rok wcześniej.

Stopa bezrobocia w miastach pozostawała wyraźnie wyższa niż na wsi i wynosiła 12,5%. W tym samym okresie na obszarach wiejskich bezrobotnymi było 9,7% aktywnych zawodowo. W lepszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się mężczyźni. Stopa bezrobocia w tej zbiorowości wynosiła 10,1%, podczas gdy wśród kobiet – 12,7%.

Kłopoty ze znalezieniem pracy miały szczególnie osoby młode, a na przestrzeni roku grupa poszukujących pracy w wieku 15–24 lata zwiększyła się o 1,2 p.proc. - do 30,4% aktywnych zawodowo. Z kolei najniższą stopę bezrobocia odnotowano w grupie osób w wieku 55 lat i więcej (6,5%). Stopa bezrobocia najbardziej zmniejszyła się wśród osób w wieku 45-54 lata (o 2,0 p.proc. do 6,8%).

Zróżnicowanie stopy bezrobocia występowało również w zależności od poziomu wykształcenia. Najwyższą wartość tego wskaźnika odnotowano w omawianym kwartale wśród osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 18,2% (spadek o 1,8 p.proc.). Najniższa stopa bezrobocia nadal charakteryzowała osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (7,2%). Osobom posiadającym dyplom wyższej uczelni łatwiej było znaleźć pracę niż przed rokiem – świadczy o tym spadek stopy bezrobocia o 2,7 p.proc.

Bezrobotni najczęściej poszukiwali pracy poprzez ogłoszenia w prasie – 76,7% i biuro pracy – 72,6%. Nieco mniej osób decydowało się na jej poszukiwanie poprzez bezpośredni kontakt z zakładem pracy – 65,8% oraz krewnych i znajomych – 61,6%.

Przeciętny czas poszukiwania pracy wyniósł ok. 14,3 miesiąca. Okres ten był taki sam zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet. Mieszkańcy miast na poszukiwanie pracy przeznaczali średnio 14,1 miesiąca, a wsi – 14,5 miesiąca.

Bierni zawodowo

W IV kwartale 2013 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 515 tys. osób, tj. 44,2% ogółu ludności w wieku 15 lat i więcej (w kraju 43,9%). W omawianej grupie dominowały kobiety, które stanowiły – 60,2% ogółu, a także nieznacznie mieszkańcy miast – 50,1%.

W skali roku liczba biernych zawodowo zwiększyła się o 2,2%, przy czym jej wzrost wystąpił zarówno na wsi, jak i w miastach odpowiednio o 4,0% i o 0,4%. W podziale według płci w przypadku mężczyzn skala wzrostu wynosiła 2,0%, natomiast liczba biernych zawodowo kobiet zwiększyła się o 2,3%.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę biernych zawodowo tworzyły osoby w wieku 55 lat i więcej. W ciągu roku ich liczba zwiększyła się o 4,5% i stanowiła 62,7% ogółu. Znacznie przybyło osób z grupy 35-44 lata (o 25,0%). Zmalała natomiast liczba osób najmłodszych (do 24 lat) – o 7,3%.

Prawie połowa biernych zawodowo (42,3%) to osoby mające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe lub bez wykształcenia. Ich liczba na przestrzeni roku zmniejszyła się o 2,2%. Mniej było nieaktywnych zawodowo z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 3,5%). Wzrosła natomiast liczba osób biernych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 10,9%), policealnym i średnim zawodowym (o 8,0%) oraz wyższym (o 2,3%).

Najważniejszym powodem braku aktywności zawodowej było pobieranie świadczeń emerytalnych (49,1% badanych). W następnej kolejności wskazywano: naukę i uzupełnianie kwalifikacji (18,8%) oraz chorobę i niepełnosprawność (12,4%). Jedynie 4,3% respondentów wymieniło jako przyczynę bierności zawodowej zniechęcenie bezskutecznością poszukiwania pracy.

Analiza wyników z Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2013 r. pozwoliła na sformułowanie następujących wniosków:

- ✓ odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- ✓ zwiększyła się liczba pracujących niezależnie od płci; więcej osób niż przed rokiem pracowało w miastach, natomiast nieznacznie mniej – na wsi,
- ✓ odnotowano wzrost wskaźnika zatrudnienia w województwie pomimo jego spadku na wsi,
- ✓ wystąpił wyraźny spadek liczby bezrobotnych niezależnie od płci i miejsca zamieszkania,
- ✓ mniejsza niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich, nie mniej jednak stopa bezrobocia należała do najwyższych w kraju (po województwie podkarpackim i kujawsko-pomorskim),
- ✓ zmniejszyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- ✓ zwiększyła się zbiorowość biernych zawodowo; przede wszystkim w wyniku jej wzrostu na wsi.

WARUNKI PRACY

Zapewnienie odpowiednich warunków pracy należy do podstawowych obowiązków pracodawców w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Pracodawcy i osoby kierujące zakładem pracy są zobligowani posiadać odpowiednią wiedzę na temat ciążących na nich powinności i przepisów w zakresie ochrony pracy oraz zapewnienia odpowiednich warunków pracy, zgodnych z obowiązującymi normami. W przeciwnym razie mogą narazić się na koszty finansowe związane z wypłatą odszkodowań dla pracowników z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jak i ponieść konsekwencje karne. Ocena stanu warunków pracy i analiza zmian pozwalają z jednej strony ustalić stopień zagrożeń na stanowiskach pracy, a z drugiej – zaangażowanie pracodawców w dążeniu do ich eliminacji.

Za zagrażające zdrowiu uważa się te stanowiska pracy, na których występuje działanie czynników szkodliwych w stężeniu przekraczającym najwyższe dopuszczalne wartości, określone w obowiązujących normach higienicznych. Ocena stanu oraz zmian w zakresie zagrożeń na stanowiskach pracy daje podstawę do podejmowania działań profilaktycznych i prowadzenia polityki w dziedzinie poprawy warunków pracy.

W województwie świętokrzyskim w jednostkach objętych badaniem warunków pracy na koniec 2013 r. zatrudnionych było 127,9 tys. osób (o 3,0% mniej niż rok wcześniej).

Zbiorowość objęta badaniem oraz zatrudnieni w warunkach zagrożenia (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Liczba osób w zakładach			Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	objętych badaniem	w których zagrożenia		ogółem	w tym kobiety
		nie wystąpiły	wystąpiły		
Ogółem 2012	131862	76672	55190	14074	1635
2013	127891	77245	50646	13143	1705
sektor publiczny	29202	18703	10499	2468	546
sektor prywatny.....	98689	58542	40147	10675	1159

W 2013 r. udział liczby osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia (licząc jeden raz w grupie czynnika przeważającego) zmniejszyła się w skali roku o 0,4 p.proc. – do 10,3% (13,1 tys. osób). Kobiety stanowiły 13,0% ogółu pracujących w warunkach zagrażających zdrowiu i było to więcej niż w 2012 r. o 1,4 p.proc.

W sektorze publicznym na koniec 2013 r. w warunkach zagrożenia zatrudnionych było 2,5 tys. osób. Ich odsetek w ogóle badanych w jednostkach publicznych wyniósł 8,5% wobec 8,0% w poprzednim roku. Częściej na warunki zagrażające zdrowiu narażeni byli pracujący w firmach prywatnych – 10,8% (w 2012 r. – 11,5%). Sektor prywatny skupiał aż 81,2% tej grupy osób (w 2012 r. – 81,9%).

Najwięcej zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w sekcjach związanych z przemysłem. Zatrudnieni w tych sekcjach stanowili w 2013 r. 76,1% ogółu, tj. o 1,0 p.proc. więcej niż przed rokiem. W dalszej kolejności uplasował się transport i gospodarka magazynowa oraz budownictwo. Na wymienione sekcje przypadało łącznie 92,6% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrażających zdrowiu (w 2012 r. – 93,1%). Zaznaczyć trzeba jednak, że udział zagrożonych stanowisk pracy w firmach budowlanych był znacznie niższy niż przed rokiem (ich udział spadł – z 8,2% do 6,6%). Prawidłowości te obrazował wskaźnik liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia na 1000 zatrudnionych w zbiorowości objętej badaniem. Na koniec 2013 r. osiągnął on w przemyśle poziom 158,3 (w 2012 r. – 161,6), w tym w przetwórstwie przemysłowym – 168,1 (w ub. r. – 176,8), w transporcie i gospodarce magazynowej – 163,4 (169,8), natomiast w budownictwie – 83,3 (101,0).

Zatrudnieni w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń (stan w dniu 31 XII)

Wyszczególnienie	Ogółem		Zagrożenia związane					
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników
	w osobach							
Ogółem 2012	14074	11523	9400	7528	2999	2828	1675	1167
2013	13143	10741	8863	7124	2800	2690	1480	927
w tym kobiety.....	1705	1575	1219	1102	422	414	64	59
sektor publiczny	2468	2150	789	566	1469	1388	210	196
sektor prywatny.....	10675	8591	8074	6558	1331	1302	1270	731

Na koniec 2013 r. w województwie świętokrzyskim w warunkach zagrożenia związanych ze środowiskiem pracy zatrudnionych było 8,9 tys. osób, tj. większość zatrudnionych w warunkach zagrożenia. Ich udział zwiększył się w przekroju roku o 0,6 p.proc. – do 67,4%, zmniejszył się natomiast nieco odsetek osób narażonych na dwie lub więcej grup czynników szkodliwych (o 0,3 p.proc - do 19,6%).

Ponad 91% osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych ze środowiskiem pracy pracowało w sektorze prywatnym. Analogicznie jak w latach poprzednich, w analizowanej grupie zagrożeń dominował przemysł (85,2%), a drugą znaczącą sekcję (choć z zdecydowanie mniej liczną) stanowiło budownictwo (5,8%). Wskaźnik zagrożeń liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości wyniósł 69,3 wobec 71,3 rok wcześniej.

Wśród wszystkich czynników szkodliwych związanych ze środowiskiem pracy najczęściej występowały:

- ✓ hałas – 64,1% osobozagrożeń (w 2012 r. – 62,3%),
- ✓ pyły przemysłowe – 11,2% osobozagrożeń (w 2012 r. – 14,1%),
- ✓ wibracje – 4,8% osobozagrożeń (w 2012 r. – 4,4%),
- ✓ substancje chemiczne – 3,4% osobozagrożeń (w 2012 r. – 3,6%),
- ✓ mikroklimat gorący – 3,7% osobozagrożeń (w 2012 r. – 3,4%).

Osobozagrożenia stanowią sumę działających na pracownika szkodliwych czynników. Jeżeli na każdego pracownika działa tylko jeden czynnik szkodliwy, wówczas suma osobozagrożeń jest równa liczbie osób narażonych na czynniki szkodliwe.

Zatrudnieni^a w warunkach zagrożenia według grup i nasilenia zagrożeń

Wyszczególnienie	2012	2013	2012=100
	w osobach		
Ogółem zagrożenia	14074	13143	93,4
związane:			
ze środowiskiem pracy	9400	8863	94,3
działanie: jednej grupy czynników	7528	7124	94,6
dwóch i więcej grup czynników.....	1872	1739	92,9
z uciążliwością pracy	2999	2800	93,4
działanie: jednej grupy czynników	2828	2690	95,1
dwóch i więcej grup czynników.....	171	110	64,3
z czynnikami mechanicznymi.....	1675	1480	88,4
działanie: jednej grupy czynników	1167	927	79,4
dwóch i więcej grup czynników.....	508	553	108,9
<i>Na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości</i>			
Ogółem zagrożenia	106,7	102,8	x
związane:			
ze środowiskiem pracy	71,3	69,3	x
działanie: jednej grupy czynników	57,1	55,7	x
dwóch i więcej grup czynników.....	14,2	13,6	x
z uciążliwością pracy	22,7	21,9	x
działanie: jednej grupy czynników	21,4	21,0	x
dwóch i więcej grup czynników.....	1,3	0,9	x
z czynnikami mechanicznymi.....	12,7	11,6	x
działanie: jednej grupy czynników	8,9	7,2	x
dwóch i więcej grup czynników.....	3,9	4,3	x

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego

W warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy pracowało 2,8 tys. osób. Stanowiły one, podobnie jak przed rokiem 21,3% ogółu zatrudnionych. Wśród nich, po raz kolejny, zmniejszył się odsetek osób narażonych na dwie lub więcej grup czynników szkodliwych – do 3,9% wobec 5,7% w 2012 r. Większość (52,5%) zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z uciążliwością pracy stanowiły osoby pracujące w sektorze publicznym (w 2012 r. – 50,9%). W analizowanej grupie zagrożeń dominowały: transport i gospodarka magazynowa (43,0% ogółu zatrudnionych) oraz przemysł (41,8%). Wskaźnik zagrożeń liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości wyniósł 21,9 wobec 22,7 rok wcześniej.

Najmniej osób wykonywało pracę w warunkach zagrożenia związanych z czynnikami mechanicznymi. Na stanowiskach pracy, na których występowały zagrożenia związane z maszynami szczególnie niebezpiecznymi na koniec 2013 r. zatrudnionych było 1,5 tys. osób, tj. 11,3% ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia, tj. o 0,6 p.proc. mniej niż przed rokiem. W zbiorowości tej ponownie wzrósł udział osób narażonych na dwie lub więcej grup czynników szkodliwych – do 37,4% w roku badanym z 30,3% w 2012 r. Z ogółu zatrudnionych w warunkach zagrożenia związanych z czynnikami mechanicznymi 85,8% pracowało w sektorze prywatnym. Również w tej grupie zagrożeń dominował przemysł (86,4% ogółu zatrudnionych). Podobnie, jak w poprzednich grupach zagrożeń korzystnie ukształtował się wskaźnik nasilenia liczony na 1000 zatrudnionych w badanej zbiorowości, który na przestrzeni roku zmniejszył się z 12,7 do 11,6.

Przestrzenne rozmieszczenie zagrożeń stanowisk pracy oraz stopień natężenia zagrożeń czynnikami szkodliwymi dla zdrowia wiąże się z infrastrukturą i stopniem koncentracji zakładów pracy o określonych rodzajach działalności. W podregionie kieleckim na koniec 2013 r. liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wyniosła 10,5 tys. osób, co stanowiło 79,7% badanej zbiorowości - o 0,9 p.proc. mniej w porównaniu z 2012 r. Tym samym wzrósł udział pracujących w warunkach zagrażających zdrowiu mieszkańców podregionu sandomiersko-jędrzejowskiego, których liczba osiągnęła 2,7 tys. Największy odsetek osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia odnotowano w m. Kielce (30,7%) oraz w powiatach: ostrowieckim (14,0%), skarżyskim (13,1%) oraz starachowickim (9,9%).

Podczas badania warunków pracy zbierane są również informacje dotyczące działań profilaktycznych związanych z oceną ryzyka zawodowego, tj. z kompleksowym oszacowaniem kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich stopnia ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa. W 2013 r. taką ocenę przeprowadzono dla 31372 stanowisk pracy, na których pracowało 42385 osób (w 2012 r. odpowiednio dla: 31527 stanowisk i 47649 osób). Wyeliminowano lub ograniczono ryzyko zawodowe na 16017 stanowiskach pracy, co stanowiło więcej o 8,7% w stosunku do roku ubiegłego. Pracowało na nich 22260 osób. Najczęściej stosowaną profilaktyką była ochrona indywidualna, którą odnotowano na 8932 stanowiskach dla 12824 osób pracujących.

Z uprawnień pracowniczych wynikających z określonych warunków pracy korzystało odpowiednio – według stanu w końcu lipca 2013 r. i 2012 r.:

- ✓ z posiłków profilaktycznych – 11954 i 11093 osoby,
- ✓ z napojów – 40528 i 50836 osób,
- ✓ z innych środków odżywczych – 1994 i 1964 osoby,
- ✓ z dodatków pieniężnych – 12478 i 13409 osób,
- ✓ ze skróconego czasu pracy – 1047 i 824 osoby,
- ✓ z dodatkowych urlopów – 2040 i 3018 osób,
- ✓ z uprawnień wynikających z pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – 579 i 613 osób.

Badanie warunków pracy dostarcza także informacji o świadczeniach wypłaconych z tytułu pracy w warunkach szkodliwych i uciążliwych dla zdrowia oraz z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych w badanej zbiorowości.

W 2013 r. wypłacono 756 świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych na łączną kwotę 2952,8 tys. zł, tj. więcej niż w 2012 r. o 21,0% w liczbie świadczeń oraz o 33,2% w kwocie. Odszkodowania z tytułu wypadków przy pracy stanowiły 95,6% ogółu, a przeznaczono na nie

88,9% wypłaconej kwoty. Średni koszt na jedno świadczenie wyniósł 3905,8 zł, w tym z tytułu wypadków – 3628,9 zł (w roku ubiegłym kolejno: 3547,7 zł i 3400,5 zł). Najwięcej świadczeń wypłacono w jednostkach przetwórstwa przemysłowego – 398, średnio w wysokości 3751,5 zł. Najwyższe odszkodowania wypłacono w edukacji – 9550,0 zł oraz budownictwie – 4582,5 zł. Najniższe odszkodowania pobrali pracownicy informacji i komunikacji – 2475,0 zł.

WYPADKI PRZY PRACY

Badanie wypadków przy pracy i traktowanych na równi z wypadkami przy pracy, pozwala na zgromadzenie danych o zaistniałych wypadkach przy pracy oraz o osobach poszkodowanych w tych wypadkach. Informacje te są niezbędne przede wszystkim dla profilaktyki i podejmowania działań zapewniających ochronę pracy.

Informacje zawarte w statystycznej karcie wypadku pozwalają na scharakteryzowanie populacji osób, które uległy wypadkowi przy pracy (poza indywidualnymi gospodarstwami rolnymi) według cech demograficznych i społeczno-zawodowych.

Wskaźnik wypadkowości określający ile osób poszkodowanych przypadało na 1000 pracujących osiągnął w 2013 r. 6,15 wobec 6,47 przed rokiem. Na 100 tys. pracujących odnotowano 3,9 osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych, podczas gdy w 2012 r. – 3,8.

W 2013 r. odnotowano 1881 wypadki przy pracy i traktowane na równi z wypadkami przy pracy, w tym 7 wypadków zbiorowych (wobec przed rokiem odpowiednio 2004 i 11).

Liczba osób poszkodowanych w omawianych wypadkach wyniosła 1892 (w tym w wypadkach zbiorowych 18) i zmniejszyła się o 6,4% w relacji do 2012 r. Wśród wszystkich poszkodowanych śmierć poniosło 12 osób, ciężkim uszkodzeniem ciała uległo 17 osób, a 1863 odniosło lżejsze obrażenia (przed rokiem odpowiednio: 12, 20, 1989). Większość poszkodowanych zatrudniona była w sektorze prywatnym (66,0% wobec 68,7% w 2012 r.).

Najwięcej poszkodowanych osób odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji:

- ✓ przetwórstwo przemysłowe – 674 osoby (przed rokiem - 765 osób),
- ✓ opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 281 osób (249 osób),
- ✓ handel; naprawa pojazdów samochodowych – 229 osób (245 osób),
- ✓ budownictwo – 169 osób (212 osób).

Kobiety stanowiły 34,1% ogółu poszkodowanych (646 osób), tj. o 4,0 p. proc. więcej niż przed rokiem (609 osób).

Większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy wykonywała pracę w zakładach (jednostkach lokalnych) o liczbie pracujących do 249 osób –66,4%, w tym o liczbie od 50 do 249 osób – 39,2% ogółu poszkodowanych (w 2012 roku kolejno: 62,9% i 37,8%). W 2013 r. większość osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy, tj. 67,7% stanowili pracownicy zatrudnieni na czas nieokreślony wobec 65,4% w 2012 r., w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 66,1% (w 2012 roku – 64,2%). Odsetek poszkodowanych zatrudnionych na czas określony wyniósł 30,9% wobec 33,3% przed rokiem, w tym w pełnym wymiarze czasu pracy – 29,6% (w 2012 r. - 32,3%).

Przestrzenny rozkład poszkodowanych w województwie zdeterminowany jest warunkami pracy w poszczególnych jednostkach terytorialnych. Zdecydowaną większość (76,3%) poszkodowanych grupował podregion kielecki, w którym zatrudnionych było prawie 80% pracowników województwa w warunkach zagrożenia.

Najwyższe wskaźniki poszkodowanych utrzymały się w powiatach:

- ✓ grodzkim (m. Kielce) – 41,2% ogółu poszkodowanych (w 2012 r. – 41,6%),
- ✓ kieleckim – 9,0% (8,1%),
- ✓ starachowickim – 7,9% (8,4%),
- ✓ ostrowieckim – 6,7% (7,4%).

Podobnie, jak przed rokiem najwięcej poszkodowanych to pracownicy w wieku 25-34 lata, którzy stanowili 26,5% ogółu (w 2012 r. – 25,8%) oraz w przedziale wiekowym 45-54 lata – 26,1% (w 2012 r. – 25,9%).

Analogicznie, jak w latach poprzednich, najczęściej ulegały wypadkom osoby o krótkim stażu pracy – do 1 roku włącznie (22,9% poszkodowanych wobec 24,9% w 2012 roku), przy czym niewiele mniej było osób pracujących 6-10 lat (20,2% wobec 17,1% rok wcześniej).

Z wybranych grup zawodów najwięcej ofiar wypadków stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, których odsetek osiągnął 33,2% ogółu poszkodowanych (w 2012 r. – 33,8%).

Głównymi wydarzeniami powodującymi uraz poszkodowanego były zderzenia z/uderzenia w nieruchomy obiekt (28,2% poszkodowanych wobec 25,5% przed rokiem).

Wśród wydarzeń będących odchyleniem od stanu normalnego głównie odnotowywano: poślizgnięcie, potknięcie się i upadek poszkodowanego, którym uległo 32,8% ogółu poszkodowanych (w 2012 r. – 30,5%).

Podobnie, jak przed rokiem przyczynami największej liczby wypadków było nieprawidłowe zachowanie się pracownika (56,5% w omawianym roku i 52,4% w 2012 r.) oraz niewłaściwa organizacja pracy i stanowiska (odpowiednio: 9,2% oraz 10,6%).

Liczba dni niezdolności do pracy wynosiła 86579 i była o 8282 niższa niż w 2012 r. Na 1 poszkodowanego (z wyłączeniem osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych) przypadało ok. 46 dni niezdolności do pracy wobec 47 w 2012 r. Na zwolnieniu lekarskim trwającym od 4 do 20 dni przebywało 545 poszkodowanych. Natomiast zwolnienia lekarskie trwające 21 dni i dłużej otrzymało 1172 osoby (przed rokiem odpowiednio: 628 i 1305 osób).

Wypadki przy pracy w 2012 r. spowodowały stratę czasu (szacunkowo) 812 roboczogodzin osób nie poszkodowanych w wypadkach (w tym najwięcej – w przetwórstwie przemysłowym – 421). Straty te były niższe o 1496 roboczogodzin niż rok wcześniej.

Straty materialne spowodowane wypadkami przy pracy (szacunkowo – bez strat związanych z czasem pracy) wyniosły 339,9 tys. zł i były o 119,9 tys. niższe w porównaniu z 2012 r. Najwyższe odnotowano w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa – 200,4 tys. zł, przetwórstwo przemysłowe – 45,0 tys. zł oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 36,2 tys. zł.

TABL. 1 PRACUJĄCY^{ab} W GOSPODARCE NARODOWEJ
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
OGÓŁEM					
OGÓŁEM	451713	458414	462764	455589	453970
sektor publiczny	100083	97985	94868	92617	90261
sektor prywatny	351630	360429	367896	362972	363709
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	143348	149706	149705	149626	149635
Przemysł	80100	81539	81922	78298	76536
w tym przetwórstwo przemysłowe	68545	69839	70347	67224	65833
Budownictwo	27121	26596	27974	25877	24062
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	59313	59099	60032	57529	56635
Transport i gospodarka magazynowa	19559	19376	20385	19492	18908
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5264	4715	5140	5249	5552
Informacja i komunikacja	2847	2792	2820	2795	2906
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	6155	6173	5700	5611	5605
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3542	3402	3679	3442	3655
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	8640	8376	9230	9280	9164
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	8475	7779	8125	9148	9368
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19146	20031	19497	20110	20076
Edukacja	32959	32698	31474	31575	31745
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	26494	27238	27843	28438	28672
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3753	3955	4215	4099	3991
Pozostała działalność usługowa	4997	4939	5023	5020	7460
w tym KOBIECY					
RAZEM	207357	215516	217042	216489	219271
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	66290	74547	74528	74782	74850
Przemysł	21874	22103	21762	20813	20923
w tym przetwórstwo przemysłowe	19694	19891	19580	18690	18788
Budownictwo	2643	2513	2681	2667	2491
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	30970	30556	31743	30555	30424
Transport i gospodarka magazynowa	4125	4057	4060	3966	3924
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3509	3202	3492	3541	3666
Informacja i komunikacja	953	940	969	898	980
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4325	4545	4058	3998	4000
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1570	1531	1728	1643	1745
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4260	4188	4505	4739	4759
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3352	2953	3396	3922	4101
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11899	12395	12150	12485	12520
Edukacja	25667	25495	24565	24701	24961
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	21076	21644	22111	22591	22842
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2228	2330	2500	2465	2482
Pozostała działalność usługowa	2616	2517	2794	2723	4603

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe.

TABL. 2 PRACUJĄCY^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
OGÓŁEM					
OGÓŁEM	369784	381572	379084	377054	377567
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	142633	149108	149037	148978	149029
Przemysł i budownictwo	84738	87713	87359	83467	80694
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	44730	46378	46110	46321	46975
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ	7422	7353	7086	6802	6838
Pozostałe usługi (sekcje PKD: M, N ,O, P, Q, R, S)	90261	91020	89492	91486	94031
w tym KOBIETY					
RAZEM.....	175607	186540	185015	185975	189314
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	66230	74496	74470	74725	74791
Przemysł i budownictwo	20566	21287	20754	19921	19860
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	20357	21469	21692	22042	23041
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4739	4964	4614	4497	4501
Pozostałe usługi (sekcje PKD: M, N ,O, P, Q, R, S)	63715	64324	63485	64790	67121

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

TABL. 3 PRACUJĄCY^a WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
OGÓŁEM					
WOJEWÓDZTWO	369784	381574	379084	377054	377567
PODREGION KIELECKI	202343	211830	210194	208529	208509
Powiaty:					
kielecki	42921	46178	46089	46539	47095
konecki	20267	19782	20050	19865	19681
ostrowiecki	26424	26763	26242	25598	25609
skarżyski	15516	16143	15753	15040	14644
starachowicki	24012	26652	26501	25863	26285
Miasto na prawach powiatu					
Kielce	73203	76312	75559	75624	75195
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	167441	169744	168890	168525	169058
Powiaty:					
buski	26688	29317	28965	28964	29351
jędrzejowski	26707	26894	26774	26339	26085
kazimierski	13412	13385	13262	13187	13188
opatowski	17956	17377	17005	16968	16900
pińczowski	14905	14234	14154	14535	14118
sandomierski	27413	28332	28556	28633	29080
staszowski	24400	24678	24804	24589	24817
włoszczowski	15960	15527	15370	15310	15519
w tym KOBIECY					
WOJEWÓDZTWO	175607	186540	185015	185975	189314
PODREGION KIELECKI	97367	103354	102830	103208	105232
Powiaty:					
kielecki	21173	23398	23181	23640	24098
konecki	9475	9409	9357	9393	9557
ostrowiecki	12403	12706	12616	12357	12823
skarżyski	7347	7908	7922	7651	7498
starachowicki	10524	12421	12312	12231	12687
Miasto na prawach powiatu					
Kielce	36445	37512	37442	37936	38569
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	78240	83186	82185	82767	84082
Powiaty:					
buski	13331	15403	14904	14930	15252
jędrzejowski	12311	12959	12982	12976	13005
kazimierski	6208	6850	6823	6889	6890
opatowski	8264	8406	8141	8322	8362
pińczowski	6818	6676	6660	6808	6830
sandomierski	12896	13587	13624	13754	14381
staszowski	11235	11911	11799	11963	12102
włoszczowski	7177	7394	7252	7125	7260

a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

TABL. 4 PRACUJĄCY^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^A , transport i gospodarka magazyno- wa, zakwa- terowanie i gastro- nomia ^A , infor- macja i komunika- cja	Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa, obsługa ryнку nieru- chomości ^A	Pozostałe usługi (sekcje PKD: M, N ,O, P, Q, R, S)
OGÓŁEM						
WOJEWÓDZTWO.... 2012	377054	148978	83467	46321	6802	91486
2013	377567	149029	80694	46975	6838	94031
PODREGION						
KIELECKI.....	208509	50923	55742	33664	5001	63179
Powiaty:						
kielecki.....	47095	26526	7666	3585	213	9105
konecki	19681	6506	5954	1943	255	5023
ostrowiecki.....	25609	6743	7163	4219	768	6716
skarżyski.....	14644	2012	4591	3311	312	4418
starachowicki	26285	7752	10317	2237	333	5646
Miasto na prawach powiatu						
Kielce.....	75195	1384	20051	18369	3120	32271
PODREGION						
SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	169058	98106	24952	13311	1837	30852
Powiaty:						
buski.....	29351	18507	2210	2906	264	5464
jędrzejowski	26085	15137	4110	2066	347	4425
kazimierski.....	13188	10494	381	635	76	1602
opatowski.....	16900	10952	1851	832	189	3076
pińczowski	14118	8422	1844	1175	185	2492
sandomierski.....	29080	15772	4231	2840	356	5881
staszowski	24817	11203	6436	1811	297	5070
włoszczowski	15519	7619	3889	1046	123	2842

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

TABL. 4 PRACUJĄCY^a WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI I POWIATÓW (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^A , transport i gospodarka magazyno- wa, zakwa- terowanie i gastrono- mia ^A , infor- macja i komunika- cja	Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa, obsługa rynku nieru- chomości ^A	Pozostałe usługi (sekcje PKD: M, N, O, P, Q, R, S)	
w tym KOBIETY							
WOJEWÓDZTWO	2012	185975	74725	19921	22042	4497	64790
	2013	189314	74791	19860	23041	4501	67121
PODREGION							
KIELECKI		105232	26267	14229	16699	3226	44811
Powiaty:							
kielecki		24098	13734	1643	1603	173	6945
konecki		9557	3348	1260	953	180	3816
ostrowiecki		12823	3415	2129	2064	419	4796
skarżyski		7498	1060	1470	1429	240	3299
starachowicki		12687	4039	3052	1104	194	4298
Miasto na prawach powiatu							
Kielce		38569	671	4675	9546	2020	21657
PODREGION							
SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI		84082	48524	5631	6342	1275	22310
Powiaty:							
buski		15252	9145	387	1499	191	4030
jędrzejowski		13005	7611	995	910	200	3289
kazimierski		6890	5263	96	394	59	1078
opatowski		8362	5220	378	384	138	2242
pińczowski		6830	4116	472	462	107	1673
sandomierski		14381	7582	986	1242	247	4324
staszowski		12102	5765	1459	1011	241	3626
włoszczowski		7260	3822	858	440	92	2048

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

TABL. 5 PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
OGÓŁEM					
WOJEWÓDZTWO	227880	233771	231218	229188	227467
sektor publiczny.....	100083	97985	94868	92617	90261
sektor prywatny	127797	135786	136350	136571	137206
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	1643	2221	2148	2089	2141
Przemysł.....	69824	72069	71804	68945	67398
w tym przetwórstwo przemysłowe	58725	60891	60759	58420	57318
Budownictwo.....	14914	15644	15555	14522	13296
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	27139	28675	28319	29019	29809
Transport i gospodarka magazynowa.....	13450	13480	13587	13093	12650
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2430	2668	2628	2699	3020
Informacja i komunikacja.....	1711	1555	1576	1510	1496
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4713	4846	4279	4188	4123
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2709	2507	2807	2614	2715
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	3404	3563	3473	3553	3363
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	7376	6565	6793	7761	7934
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	19142	20027	19493	20106	20076
Edukacja.....	32111	31820	30439	30588	30793
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23658	24218	24523	24734	24779
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3123	3373	3536	3565	3683
Pozostałe sekcje związane z usługami (sekcje: S, T, U).....	533	540	258	202	191
w tym KOBIECY					
RAZEM.....	109122	111945	110393	111353	112928
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	356	512	510	765	831
Przemysł.....	18956	19578	19056	18282	18398
w tym przetwórstwo przemysłowe	16871	17442	16979	16277	16411
Budownictwo.....	1610	1709	1698	1639	1462
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14564	15526	15842	16278	17211
Transport i gospodarka magazynowa.....	3460	3392	3297	3230	3136
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1692	1913	1903	1919	2090
Informacja i komunikacja.....	641	638	650	615	604
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3560	3841	3332	3271	3223
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	1179	1123	1282	1226	1278
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1748	1927	1850	1981	1909
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2865	2422	2794	3259	3409
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11896	12392	12147	12482	12520
Edukacja.....	25223	25043	23928	24101	24400
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	19122	19574	19794	19969	20044
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1956	2085	2180	2220	2325
Pozostałe sekcje związane z usługami (sekcje: S, T, U).....	294	270	130	116	88

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 6 PRACUJĄCY^a WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budow- nictwo	Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ , transport i gospo- darka magazy- nowa, zakwate- rowanie i gastro- nomia ^Δ , informacja i komuni- kacja	Działal- ność finansowa i ubezpie- czeniowa, obsługa ryнку nierucho- mości ^Δ	Pozostałe usługi oraz sekcje związane z usługami (sekcje PKD: M, N, O, P, Q, R, S, T, U)
		kobiety					
WOJEWÓDZTWO... 2012	229188	111353	2089	83467	46321	6802	90509
2013	227467	112928	2141	80694	46975	6838	90819
PODREGION							
KIELECKI	156356	77647	1020	55742	33664	5001	60929
Powiaty:							
kielecki.....	20679	10253	484	7666	3585	213	8731
konecki	13204	6134	191	5954	1943	255	4861
ostrowiecki.....	18688	9280	106	7163	4219	768	6432
skarżyski.....	12632	6376	108	4591	3311	312	4310
starachowicki	18514	8587	92	10317	2237	333	5535
Miasto na prawach powiatu							
Kielce.....	72639	37017	39	20051	18369	3120	31060
PODREGION							
SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	71111	35281	1121	24952	13311	1837	29890
Powiaty:							
buski.....	10961	6139	137	2210	2906	264	5444
jędrzejowski.....	11094	5434	224	4110	2066	347	4347
kazimierski.....	2801	1691	129	381	635	76	1580
opatowski.....	6003	3164	163	1851	832	189	2968
pińczowski	5760	2712	141	1844	1175	185	2415
sandomierski	12792	6363	63	4231	2840	356	5302
staszowski	13683	6328	124	6436	1811	297	5015
włoszczowski	8017	3450	140	3889	1046	123	2819

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 7 PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I GMIN W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE					
	Ogółem	kobiety	Przemysł i budownictwo	Handel; napra- wa pojazdów samocho- dowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	Pozostałe (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
WOJEWÓDZTWO	227467	112928	80694	46975	97657
PODREGION KIELECKI.....	156356	77647	55742	33664	65930
POWIAT KIELECKI.....	20679	10253	7666	3585	8944
Gminy miejsko – wiejskie:					
Bodzentyn	626	388	#	160	405
Chęciny	2087	1072	563	#	1222
Chmielnik	1176	706	198	200	709
Daleszyce	1185	600	556	#	386
Gminy wiejskie:					
Bieliny	507	294	#	94	322
Górno	787	459	98	217	450
Łagów	543	254	150	#	241
Łopuszno	863	471	316	168	361
Masłów	880	414	314	293	268
Miedziana Góra	1032	395	442	253	322
Mniów	395	258	#	100	257
Morawica	2470	1375	875	256	1279
Nowa Słupia	884	457	435	95	350
Piekoszów	1794	1008	666	#	614
Pierzchnica	266	161	82	#	146
Raków	314	199	54	#	231
Sitkówka–Nowiny	2509	881	1372	#	619
Strawczyn	989	339	622	33	314
Zagnańsk	1372	522	753	#	448
POWIAT KONECKI	13204	6134	5954	1943	5116
Gminy miejsko – wiejskie:					
Końskie	9052	4087	4373	#	3443
Stąporków	2037	982	738	508	714
Gminy wiejskie:					
Falków	475	217	273	#	150
Gowarczów	236	132	85	#	125
Radoszyce	545	280	170	#	286
Ruda Maleniecka	322	146	141	40	100
Słupia (Konecka)	265	178	48	#	197
Smyków	272	112	126	#	101
POWIAT OSTROWIECKI	18688	9280	7163	4219	7200
Gminy miejskie:					
Ostrowiec Świętokrzyski	15182	7256	5263	3928	5955
Gminy miejsko – wiejskie:					
Ćmielów	1113	762	#	#	202
Kunów	960	433	570	#	288
Gminy wiejskie:					
Bałtów	192	110	-	#	104
Bodzechów	1008	541	452	139	401
Waśniów	233	178	#	29	188

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 7 PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I GMIN W 2013 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	kobiety	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	Pozostałe (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
PODREGION KIELECKI (dok.)					
POWIAT SKARŻYSKI.....	12632	6376	4591	3311	4622
Gminy miejskie:					
Skarżysko–Kamienna	10168	5069	3482	#	3744
Gminy miejsko – wiejskie:					
Suchedniów	1393	675	727	250	352
Gminy wiejskie:					
Bliżyn	355	227	79	#	194
Łączna	423	214	208	#	149
Skarżysko Kościelne	293	191	95	#	183
POWIAT STARACHOWICKI.....	18514	8587	10317	2237	5868
Gminy miejskie:					
Starachowice	15552	7085	9115	#	4538
Gminy miejsko – wiejskie:					
Wąchock	650	264	358	#	206
Gminy wiejskie:					
Brody	1028	431	518	147	326
Mirzec	389	292	37	77	270
Pawłów	895	515	289	66	528
MIASTO NA PRAWACH POWIATU					
Kielce	72639	37017	20051	18369	34180
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	71111	35281	24952	13311	31727
POWIAT BUSKI	10961	6139	2210	2906	5708
Gminy miejsko – wiejskie:					
Busko–Zdrój	7457	4152	1211	1966	4245
Gminy wiejskie:					
Gnojno	340	253	#	91	208
Nowy Korczyn	584	395	68	#	196
Pacanów	586	393	107	120	297
Solec–Zdrój	549	363	68	#	277
Stopnica	320	193	64	62	182
Tuczępy	853	200	640	#	135
Wiślica	272	190	#	73	168

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 7 PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I GMIN W 2013 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE					
	Ogółem	kobiety	Przemysł i budownictwo	Handel; napra- wa pojazdów samochodo- wych ^Δ , trans- port i gospo- darka magazy- nowa, zakwate- rowanie i ga- stronomia ^Δ , informacja i komunikacja	Pozostałe (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
PODREGION SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI (cd.)					
POWIAT JĘDRZEJOWSKI.....	11094	5434	4110	2066	4694
Gminy miejsko – wiejskie:					
Jędrzejów.....	5172	2944	1617	831	2622
Małogoszcz.....	1362	545	538	#	482
Sędziszów.....	2643	772	1491	668	472
Gminy wiejskie:					
Imielno.....	289	134	90	#	161
Nagłowice.....	255	177	30	19	194
Oksa.....	206	135	65	#	126
Słupia.....	216	138	49	24	132
Sobków.....	458	284	78	#	268
Wodzisław.....	493	305	152	61	237
POWIAT KAZIMIERSKI.....	2801	1691	381	635	1656
Gminy miejsko – wiejskie:					
Kazimierza Wielka.....	1842	1114	242	480	1104
Skalbmierz.....	373	232	38	53	222
Gminy wiejskie:					
Bejsce.....	218	138	#	28	156
Czarnocin.....	178	104	#	58	93
Opatowiec.....	190	103	57	16	81
POWIAT OPATOWSKI.....	6003	3164	1851	832	3157
Gminy miejsko – wiejskie:					
Opatów.....	2424	1408	524	332	1517
Ożarów.....	1809	790	698	355	712
Gminy wiejskie:					
Baćkowice.....	334	158	140	18	166
Iwaniska.....	337	182	104	36	191
Lipnik.....	283	137	118	31	111
Sadowie.....	331	161	#	#	153
Tarłów.....	236	175	26	#	196
Wojciechowice.....	249	153	#	49	111
POWIAT PIŃCZOWSKI.....	5760	2712	1844	1175	2600
Gminy miejsko – wiejskie:					
Działoszyce.....	174	126	#	40	124
Pińczów.....	4749	2107	1693	963	2055
Gminy wiejskie:					
Kije.....	280	114	90	53	130
Michałów.....	300	180	45	45	126
Złota.....	257	185	#	74	165

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 7 PRACUJĄCY^a W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI I GMIN W 2013 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	kobiety	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^A , informacja i komunikacja	Pozostałe (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI (dok.)					
POWIAT SANDOMIERSKI.....	12792	6363	4231	2840	5658
Gminy miejskie:					
Sandomierz	9457	4288	3447	#	3887
Gminy miejsko – wiejskie:					
Koprzywnica	384	254	#	97	246
Zawichost	338	194	93	#	216
Gminy wiejskie:					
Dwikozy	751	416	409	99	234
Klimontów	376	275	40	89	242
Łonów	586	378	90	107	383
Obrazów	371	206	#	171	151
Samborzec	347	236	#	84	194
Wilczyce	182	116	#	#	81
POWIAT STASZOWSKI	13683	6328	6436	1811	5312
Gminy miejsko – wiejskie:					
Osiek	924	364	#	86	458
Połaniec.....	4421	1419	2694	351	1369
Staszów	6122	3457	2369	#	2622
Gminy wiejskie:					
Bogoria	470	271	159	#	239
Łubnice.....	141	105	#	25	110
Oleśnica	303	140	153	#	105
Rytwiany	537	287	190	#	248
Szydłów	765	285	491	#	161
POWIAT WŁOSZCZOWSKI.....	8017	3450	3889	1046	2942
Gminy miejsko – wiejskie:					
Włoszczowa.....	6158	2522	3331	745	2032
Gminy wiejskie:					
Kluczewsko.....	207	147	#	#	146
Krasocin	1012	432	365	209	406
Moskorzew	181	107	#	27	115
Radków	166	72	55	#	79
Secemin	293	170	93	29	164

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; nie ujęto pracujących w jednostkach budżetowych resortów spraw wewnętrznych i obrony narodowej oraz duchowieństwa wszystkich wyznań, fundacji, stowarzyszeń i innych organizacji. Dane nie obejmują podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie.

TABL. 8 PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA I SEKCJI
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z tego			
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy	właściciel współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin	osoby wykonujące pracę nakładczą	członkowie rolniczych spółdzielni produkcyj- nych
Ogółem 2012	202283	199540	2335	10	144
2013	201723	198916	2378	6	138
sektor publiczny.....	82725	82725	-	-	-
sektor prywatny	118998	116191	2378	6	138
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	2043	1875	31	-	137
Przemysł.....	62286	61545	730	4	#
w tym przetwórstwo przemysłowe	54319	53610	698	4	#
Budownictwo.....	12187	11777	410	#	#
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	25495	24774	682	#	-
Transport i gospodarka magazynowa.....	6365	6225	140	-	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2636	2554	82	-	-
Informacja i komunikacja.....	1029	1018	11	-	-
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa	2878	2627	9	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2534	2523	11	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	2948	2889	59	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3841	3789	52	-	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne ^Δ	19078	19078	-	-	-
Edukacja.....	30954	30890	64	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23754	23665	89	-	-
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją	3543	3538	5	-	-
Pozostałe sekcje związane z usługami (S, U)	152	149	3	-	-

^a Pracujący w głównym miejscu pracy; według siedziby zarządu jednostki; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz rolników indywidualnych. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 9 PRACUJĄCY^a WEDŁUG KLAS WIELKOŚCI JEDNOSTKI
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z tego w jednostkach według liczby pracujących				
		do 49			50 - 249	250 i powyżej
		razem	z tego			
			do 9	10 - 49		
Ogółem 2012	202283	74476	4759	69717	67099	60708
2013	201723	75642	5028	70614	64640	61441
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2043	1607	669	938	436	-
Przemysł	62286	14693	227	14466	20460	27133
w tym przetwórstwo przemysłowe	54319	12865	163	12702	17052	24402
Budownictwo	12187	6758	267	6491	4768	661
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	25495	11505	207	11298	5389	8601
Transport i gospodarka magazynowa	6365	2708	50	2658	1636	2021
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2636	1851	#	1751	464	#
Informacja i komunikacja	1029	355	5	350	674	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2878	1157	106	1051	1138	583
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2534	1325	#	1241	950	#
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2948	2061	296	1765	887	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3841	1239	51	1188	1649	953
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	19078	3883	165	3718	10149	5046
Edukacja	30954	18580	1567	17013	9761	2613
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	23754	5519	721	4798	4985	13250
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3543	2249	501	1748	1294	-
Pozostałe sekcje związane z usługami (S, U).....	152	152	#	140	-	#

^a Pracujący w głównym miejscu pracy; według siedziby zarządu jednostki; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz rolników indywidualnych. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 10 WYBRANE KATEGORIE PRACUJĄCYCH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Osoby pracujące w porze nocnej	Niepełnosprawni	Cudzoziemcy	Emeryci i renciści
Ogółem	2012	24914	8626	220	4384
	2013	24981	8363	146	4064
sektor publiczny		9612	9315	2736	49
sektor prywatny		15302	15666	5627	97
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo...		#	21	-	#
Przemysł		11572	2582	46	956
w tym przetwórstwo przemysłowe		9766	2391	45	859
Budownictwo		90	149	3	203
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2286	885	4	388
Transport i gospodarka magazynowa		1390	116	8	72
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		198	116	15	34
Informacja i komunikacja		18	20	-	12
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		20	60	-	73
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		152	142	-	78
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		29	78	#	57
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		983	1697	#	531
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		1077	831	-	329
Edukacja		489	247	64	641
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		6463	1322	-	579
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		193	91	#	97
Pozostała działalność usługowa		#	6	-	#

a Pracujący w głównym miejscu pracy; według siedziby zarządu jednostki; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz rolników indywidualnych. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 11 RUCH PRACOWNIKÓW ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pracownicy przyjęci do pracy				Pracownicy zwolnieni z pracy			
	razem	w tym		współ- czynnik przyjęć w %	razem	w tym w drodze wypowiedzenia przez		współ- czynnik zwol- nień w %
		osoby podej- mujące pracę po raz pierwszy	osoby, które po- przednio praco- wały			praco- dawcę	pracow- nika	
Ogółem..... 2012	33629	4317	25859	17,5	35995	6074	2124	18,7
2013	34934	4525	27911	18,7	33953	5477	2307	18,2
sektor publiczny	7552	1033	6108	9,8	7728	1050	170	10,1
sektor prywatny	27382	3492	21803	24,9	26225	4427	2137	23,9
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	264	52	198	22,3	174	30	#	14,8
Przemysł	12903	1588	10435	21,7	12098	1865	764	20,4
w tym przetwórstwo przemysłowe	12016	1530	9660	23,3	11119	1653	733	21,6
Budownictwo	4081	417	3437	33,8	4715	673	189	39,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	5586	999	4223	23,4	5514	1412	723	23,1
Transport i gospodarka magazynowa	1468	145	1259	24,3	1447	225	150	23,9
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	844	36	683	40,2	676	137	78	32,3
Informacja i komunikacja	120	#	70	14,0	105	#	25	12,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	243	31	103	9,4	220	36	23	8,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	478	37	437	20,9	442	45	13	19,3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	425	103	281	14,7	505	64	78	17,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1271	52	1074	39,4	1211	92	74	37,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3192	422	2634	17,0	3146	79	25	16,8
Edukacja	2041	178	1695	8,0	1902	485	36	7,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	1691	383	1157	7,3	1529	292	106	6,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	298	56	218	10,2	235	22	15	8,0
Pozostała działalność usługowa	29	#	7	26,1	34	#	#	30,6

a Dane dotyczą pełnozatrudnionych, bez sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz rolników indywidualnych. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 12 POPYT NA PRACĘ
Stan na koniec okresu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zagospodarowane miejsca pracy		Wolne miejsca pracy
		przez kobiety	
Ogółem ..... IV kwartał 2012	249681	117624	453
IV kwartał 2013	261440	130649	416
sektor publiczny	93732	63375	149
sektor prywatny	167708	67274	267
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	1628	340	17
Przemysł.....	70564	18528	86
w tym przetwórstwo przemysłowe	59450	16347	69
Budownictwo.....	19289	2366	2
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	47830	27173	62
Transport i gospodarka magazynowa.....	10736	2006	35
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	5376	3485	2
Informacja i komunikacja.....	1638	777	14
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa.....	3508	2577	4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2935	1440	3
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	3753	2078	19
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3911	1509	33
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	16711	11094	81
Edukacja.....	38075	29900	6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	29977	23927	47
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją	4221	2607	5
Pozostała działalność usługowa.....	1288	842	-

TABL. 13 MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKwidOWANE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miejsca pracy						
	wolne (stan w dniu 31 XII)			nowo utworzone ^a		zlikwidowane ^a	
	ogółem	w tym nowo utworzone	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	ogółem	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób	ogółem	w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Ogółem 2012	453	78	358	13997	8452	12452	8297
2013	416	54	364	14515	7519	9692	6261
sektor publiczny	149	25	x	2026	x	1623	x
sektor prywatny	267	29	x	12489	x	8069	x
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	-	2	120	24	78	32
Przemysł	86	4	85	3203	2326	2097	1661
w tym przetwórstwo przemysłowe	69	3	69	2925	2152	1881	1499
Budownictwo	2	-	2	2905	1762	2720	1617
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	62	23	62	3710	755	1647	763
Transport i gospodarka magazynowa	35	-	19	448	192	427	265
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2	-	2	764	114	447	103
Informacja i komunikacja	14	-	2	91	25	154	44
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4	-	4	93	33	68	41
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3	1	3	110	68	79	72
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	19	-	19	240	110	156	123
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	33	2	33	374	287	209	169
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	81	16	80	627	622	419	419
Edukacja	6	-	6	697	564	582	558
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	47	7	40	579	465	372	341
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	5	1	5	285	167	82	41
Pozostała działalność usługowa	-	-	-	269	5	155	12

a W ciągu roku.

TABL. 14 POPYT NA PRACĘ WEDŁUG GRUP ZAWODÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miejsca pracy						
		zagospodarowane ogółem			wolne		nowo utworzone	
			w tym przez kobiety	z liczby ogółem w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób		w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób		w tym w jednostkach o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Ogółem	2012	249681	117624	207961	453	358	78	63
	2013	261440	130649	215668	416	364	54	47
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy		19820	7611	13472	19	19	5	5
Specjaliści		58395	42892	53364	107	106	18	18
Technicy i inny średni personel		24629	15173	20936	45	37	14	7
Pracownicy biurowi		34802	24324	27910	43	31	3	3
Pracownicy usług i sprzedawcy		28163	18543	20127	22	22	2	2
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy		417	60	287	-	-	-	-
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy		45726	6540	37862	82	77	-	-
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń		28378	2520	23238	68	68	-	-
Pracownicy przy pracach prostych		21110	12986	18472	30	30	12	12

TABL. 15 PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI ^a WEDŁUG SEKCJI
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pełnozatrudnieni ^b			Niepełnozatrudnieni		
	ogółem					
	2012	2013	2012=100	2012	2013	2012=100
Ogółem.....	185283	184855	99,8	14257	14061	98,6
sektor publiczny.....	76659	75174	98,1	7777	7551	97,1
sektor prywatny	108624	109681	101,0	6480	6510	100,5
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1152	1267	110,0	594	608	102,4
Przemysł	59431	59650	100,4	1956	1895	96,9
w tym przetwórstwo przemysłowe	51379	51876	101,0	1798	1734	96,4
Budownictwo	12848	11378	88,6	394	399	101,3
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	23340	23491	100,6	1287	1283	99,7
Transport i gospodarka magazynowa	6090	6073	99,7	202	152	75,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2012	2256	112,1	293	298	101,7
Informacja i komunikacja	815	842	103,3	174	176	101,1
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa	2517	2530	100,5	104	97	93,3
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2278	2310	101,4	216	213	98,6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2700	2688	99,6	176	201	114,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3116	3220	103,3	524	569	108,6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne.....	18562	18432	99,3	720	646	89,7
Edukacja	25039	25125	100,3	5782	5765	99,7
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	22444	22526	100,4	1226	1139	92,9
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją	2828	2961	104,7	565	577	102,1
Pozostałe sekcje związane z usługami (S, U).....	111	106	95,5	44	43	97,7

^a Pracujący w głównym miejscu pracy; według siedziby zarządu jednostki; bez jednostek o liczbie pracujących do 9 osób, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego, duchownych oraz rolników indywidualnych. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. ^b Łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

TABL. 16 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	241226	236279	240010	233522	227658
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	4065	3391	3449	3434	3465
Przemysł.....	70467	67313	69236	66585	64520
w tym przetwórstwo przemysłowe	59451	58803	60651	58051	56281
Budownictwo.....	20480	19832	21027	19440	16825
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	39606	38274	38122	36934	35473
Transport i gospodarka magazynowa.....	8647	9146	9736	9024	8744
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3599	3373	3634	3456	3553
Informacja i komunikacja.....	1204	1303	1209	1232	1239
Działalność finansowa i ubezpieczenio- wa.....	3081	3061	2996	3042	2914
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3265	2943	2995	2830	2853
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	4773	4659	4969	4764	4645
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	3106	3563	3795	3923	3958
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne	18684	19340	18761	18913	18812
Edukacja.....	30966	30405	30228	30330	29627
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	24496	24634	24617	24401	23967
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją	3079	3321	3465	3476	3322
Pozostała działalność usługowa.....	1708	1721	1771	1738	3740

^a Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Bez osób zatrudnionych (uczniowie) na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

^b Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

TABL. 17 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^{ab}

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem.....	198754	198192	199512	197488	192221
sektor publiczny.....	89550	86705	85122	83218	80349
sektor prywatny.....	109204	111487	114390	114270	111872
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	1213	1209	1187	1188	1237
Przemysł.....	63262	61136	62368	61427	59759
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	52508	52912	54069	53174	51830
Budownictwo.....	13585	14114	14837	13826	11905
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	24772	24604	23934	24525	24074
Transport i gospodarka magazynowa.....	5865	6387	6826	6415	6188
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	2211	2324	2376	2270	2404
Informacja i komunikacja.....	818	855	810	866	821
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa.....	2735	2617	2670	2627	2561
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2833	2507	2572	2426	2439
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	2758	2814	2933	2842	2817
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2644	3076	3324	3399	3489
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	18683	19338	18759	18911	18812
Edukacja.....	30731	30169	29924	30035	29382
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	23716	23777	23741	23443	22968
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją.....	2740	2988	3104	3170	3246
Pozostała działalność usługowa.....	190	277	147	118	118

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych. Z wyłączeniem jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Poszczególne kategorie mogą się nie sumować ze względu na zaokrąglenia wartości ułamkowych.

TABL. 18 PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE ^{ab} WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^A , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^A , informacja i komunikacja	Pozostałe (sekcje PKD: (K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
WOJEWÓDZTWO.....	192221	1237	71664	33487	85832
PODREGION					
KIELECKI.....	131492	805	48225	23442	59020
Powiaty:					
kielecki.....	18175	298	7004	2785	8088
konecki.....	11306	151	5423	1031	4701
ostrowiecki.....	15929	87	7049	2438	6355
skarżyski.....	9461	151	4067	1192	4052
starachowicki.....	12857	#	6885	#	4563
Miasto na prawach powiatu					
Kielce.....	63764	#	17797	#	31261
PODREGION					
SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI.....	60729	433	23439	10045	26812
Powiaty:					
buski.....	9281	84	1940	2206	5051
jędrzejowski.....	9084	#	4158	#	3928
kazimierski.....	2200	#	#	494	1427
opatowski.....	3746	13	982	394	2357
pińczowski.....	4665	98	1685	692	2190
sandomierski.....	13523	#	5117	#	4668
staszowski.....	11781	97	6027	1059	4598
włoszczowski.....	6448	67	3260	528	2593

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych. Z wyłączeniem jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b Poszczególne kategorie mogą się nie sumować ze względu na zaokrąglenia wartości ułamkowych.

TABL. 19 STAN I STRUKTURA BEZROBOCIA

Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem.....	83819	82141	83217	86708	90124
z liczby ogółem:					
kobiety.....	41888	41199	42901	42568	43838
poprzednio pracujący.....	62739	61691	63310	67345	70229
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładów pracy.....	2195	1608	1448	2818	4304
zamieszkali na wsi.....	45298	44948	46231	48051	50655
w tym kobiety.....	22729	22604	24023	23669	24781
nieposiadający prawa do zasiłku.....	68436	68448	68937	71521	78109
w wieku do 24 lat.....	18384	18280	18196	18016	18016
długotrwale bezrobotni.....	41082	41464	44440	46053	49684
niepełnosprawni.....	3564	3977	4233	4350	4727
stopa bezrobocia w %.....	15,1	15,2	15,2	16,0	16,6

TABL. 20 BEZROBOTNI WEDŁUG 3-CYFROWYCH GRUP ZAWODÓW
Stan w dniu 31 XII

Symbol grupy	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani			
		2012		2013	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
	Ogółem	86708	42568	90124	43838
	z tego:				
	Bezrobotni posiadający zawody.....	65874	32102	68271	33091
	Bezrobotni bez zawodu.....	20834	10466	21853	10747
	w tym:				
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	230	89	298	111
	w tym:				
112	Dyrektorzy generalni i wykonawczy	35	9	39	12
121	Kierownicy do spraw obsługi biznesu i zarządzania	48	30	80	35
122	Kierownicy do spraw sprzedaży, marketingu i rozwoju	43	22	48	27
132	Kierownicy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i dystrybucji.....	59	12	77	17
134	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych.....	12	#	14	3
141	Kierownicy w gastronomii i hotelarstwie	4	4	4	#
143	Kierownicy do spraw innych typów usług.....	21	8	29	11
2	Specjaliści	8741	6120	9167	6387
	w tym:				
211	Fizycy, chemicy i specjaliści nauk o Ziemi.....	157	120	183	131
212	Matematycy, statystycy i pokrewni	25	20	31	26
213	Specjaliści nauk biologicznych i pokrewni	317	199	355	228
214	Inżynierowie (z wyłączeniem elektrotechnologii).....	839	306	932	347
215	Inżynierowie elektrotechnologii.....	106	13	103	14
216	Architekci, geodeci, projektanci i pokrewni	100	57	133	75
221	Lekarze	12	8	16	8
222	Pielęgniarki	195	190	191	188
223	Położne	28	28	32	32
225	Lekarze weterynarii	9	4	8	2
227	Diagności laboratoryjni	12	12	8	8
228	Inni specjaliści ochrony zdrowia	361	307	369	305
232	Nauczyciele kształcenia zawodowego.....	25	12	32	16
233	Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego).....	782	554	784	562
234	Nauczyciele szkół podstawowych i specjaliści do spraw wychowania małego dziecka	355	330	375	353
235	Inni specjaliści nauczania i wychowania	984	867	993	870
241	Specjaliści do spraw finansowych	290	233	347	273
242	Specjaliści do spraw administracji i zarządzania.....	970	671	1019	708
243	Specjaliści do spraw sprzedaży, marketingu i public relations	419	283	423	287
244	Specjaliści do spraw rynku nieruchomości.....	9	4	10	4
251	Analitycy systemowi i programiści	95	21	110	23
252	Specjaliści do spraw baz danych i sieci komputerowych	56	14	61	18
261	Specjaliści z dziedziny prawa	210	124	238	137
262	Bibliotekoznawcy, archiwiści i muzealnicy	69	55	86	73
263	Specjaliści z dziedziny społecznych i religijnych.....	1994	1447	1977	1433
264	Literaci, dziennikarze i filolodzy	269	212	281	222
265	Twórcy i artyści	48	25	50	29
3	Technicy i inny średni personel.....	13275	7077	13333	7031

TABL. 20 BEZROBOTNI WEDŁUG 3-CYFROWYCH GRUP ZAWODÓW (cd.)
Stan w dniu 31 XII

Symbol grupy	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani			
		2012		2013	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
311	Technicy nauk fizycznych i technicznych.....	5236	1185	5232	1102
312	Mistrzowie produkcji w górnictwie, przemyśle przetwórczym i budownictwie.....	11	#	13	#
313	Kontrolerzy (sterowniczy) procesów przemysłowych	66	11	65	8
314	Technicy nauk biologicznych, rolniczych i technologii żywności	1565	1067	1600	1072
315	Pracownicy transportu morskiego, żeglugi śródlądowej i lotnictwa ..	7	#	10	#
321	Technicy medyczni i farmaceutyczni	212	193	242	213
322	Dietetycy i żywieniowcy	759	579	743	589
323	Praktykujący niekonwencjonalne lub komplementarne metody terapii.....	13	12	6	4
324	Technicy weterynarii	7	#	12	5
325	Inny średni personel do spraw zdrowia.....	497	394	540	403
331	Średni personel do spraw finansowych	3132	2665	3044	2612
332	Agenci i pośrednicy handlowi	235	97	292	127
333	Pośrednicy usług biznesowych.....	114	62	119	66
334	Pracownicy administracyjni i sekretarze wyspecjalizowani	372	303	374	317
335	Urzędnicy państwowi do spraw nadzoru.....	22	9	24	10
341	Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i religii	189	170	203	188
342	Sportowcy, trenerzy i pokrewni.....	10	6	14	5
343	Średni personel w zakresie działalności artystycznej, kulturalnej i kulinarnej.....	298	196	299	198
351	Technicy do spraw technologii teleinformatycznych i pomocy użytkownikom urządzeń teleinformatycznych	460	116	436	101
352	Technicy telekomunikacji i urządzeń transmisyjnych	70	8	65	7
4	Pracownicy biurowi	2392	1682	2510	1758
411	Pracownicy obsługi biurowej	843	705	883	755
412	Sekretarki (ogólne).....	69	69	76	76
413	Operatorzy urządzeń biurowych	20	19	15	14
421	Pracownicy obrotu pieniężnego.....	81	70	91	77
422	Pracownicy do spraw informowania klientów	518	439	535	454
431	Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych	157	139	149	140
432	Pracownicy do spraw ewidencji materiałowej i transportu.....	620	193	667	196
441	Pozostali pracownicy obsługi biura.....	84	48	94	46
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	11166	9035	11885	9504
511	Stewardzi, konduktorzy i przewodnicy	39	16	36	13
512	Kucharze.....	1964	1545	2028	1595
513	Kelnerzy i barmani	579	497	582	507
514	Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	1555	1515	1673	1627
515	Gospodarze obiektów	1054	427	1185	477
516	Pozostali pracownicy usług osobistych.....	20	#	32	8
521	Sprzedawcy uliczni i bazarowi.....	6	#	6	3
522	Pracownicy sprzedaży w sklepach	4927	4375	5219	4564
523	Kasjerzy i sprzedawcy biletów.....	146	130	160	146
524	Inni pracownicy sprzedaży i pokrewni	385	295	449	344
531	Opiekunowie dziecięcy i asystenci nauczycieli	20	20	23	23
532	Pracownicy opieki osobistej w ochronie zdrowia i pokrewni.....	162	143	158	140
541	Pracownicy usług ochrony.....	309	64	334	57
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	929	535	948	555
	w tym:				
611	Rolnicy produkcji roślinnej	534	337	572	370
612	Hodowcy zwierząt.....	36	22	37	23
613	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej	202	121	184	108
621	Robotnicy leśni i pokrewni	107	23	119	29

TABL. 20 BEZROBOTNI WEDŁUG 3-CYFROWYCH GRUP ZAWODÓW (dok.)
Stan w dniu 31 XII

Symbol grupy	Nazwa zawodu	Bezrobotni zarejestrowani			
		2012		2013	
		ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
622	Rybacy.....	8	-	8	-
633	Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej pracujący na własne potrzeby	42	32	26	24
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	22366	5279	23084	5373
711	Robotnicy budowlani robót stanu surowego i pokrewni	3002	26	3091	29
712	Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni.....	1616	40	1770	32
713	Malarze, pracownicy czyszczący konstrukcje budowlane i pokrewni.....	755	82	777	87
721	Formierze odlewniczy, spawacze, blacharze, monterzy konstrukcji metalowych i pokrewni	1006	46	1036	45
722	Kowale, ślusarze i pokrewni.....	3689	454	3819	443
723	Mechanicy maszyn i urządzeń	4051	160	4136	175
731	Rzemieślnicy	613	450	618	464
732	Robotnicy poligraficzni.....	132	50	136	46
741	Elektrycy budowlani, elektromechanicy i elektrycy	1588	96	1627	102
742	Monterzy elektroniki i monterzy instalacji i urządzeń telekomunikacyjnych.....	190	13	200	13
751	Robotnicy w przetwórstwie spożywczym i pokrewni.....	1931	948	1996	999
752	Robotnicy obróbki drewna, stolarze meblowi i pokrewni.....	849	108	898	100
753	Robotnicy produkcji odzieży i pokrewni.....	2940	2802	2972	2833
754	Pozostali robotnicy przemysłowi, rzemieślnicy i pokrewni	4	4	8	5
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	2414	460	2569	484
	w tym:				
811	Operatorzy maszyn i urządzeń górniczych i pokrewni	223	8	254	15
812	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji, przetwórstwa i obróbki wykończeniowej metalu	170	29	180	30
813	Operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów chemicznych i fotograficznych.....	25	#	39	15
814	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów gumowych, z tworzyw sztucznych i papierniczych.....	63	23	82	26
815	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów włókienniczych, futrzarskich i skórzanych	25	18	35	25
816	Operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji wyrobów spożywczych i pokrewni.....	223	184	216	176
817	Operatorzy maszyn i urządzeń do obróbki drewna i produkcji papieru.....	44	21	56	20
818	Operatorzy innych maszyn i urządzeń przetwórczych	169	30	165	29
821	Monterzy	312	68	310	75
831	Maszyniści kolejowi, dyżurni ruchu i pokrewni	83	29	90	32
832	Kierowcy samochodów osobowych, dostawczych i motocykli.....	252	4	284	6
833	Kierowcy ciężarówek i autobusów	399	#	407	#
834	Operatorzy pojazdów wolnobieżnych i pokrewni.....	424	37	448	34
9	Pracownicy przy pracach prostych.....	4358	1825	4469	1888
	w tym:				
911	Pomoce i sprzątaczk domowe, biurowe, hotelowe	940	832	922	823
912	Myjący pojazdy, szyby, praczki i inni sprzątacze	80	75	98	92
921	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	24	17	35	20
931	Robotnicy pomocniczy w górnictwie i budownictwie	1453	75	1487	75
932	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	946	494	998	528
933	Robotnicy pomocniczy transportu i prac magazynowych	249	46	234	48
941	Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki	136	122	149	133
961	Ładowacze nieczystości i pokrewni	287	75	266	66
962	Pozostali pracownicy przy pracach prostych	238	88	273	99

TABL. 21 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	kobiety	Z prawem do zasiłku	W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
WOJEWÓDZTWO	90124	43838	12015	62756	34413
PODREGION KIELECKI.....	59003	28236	9136	39420	21881
POWIAT KIELECKI.....	15107	7142	1940	11016	5070
Gminy miejsko – wiejskie:					
Bodzentyn	959	440	114	704	349
Chęciny	1137	555	146	817	437
Chmielnik	1065	544	149	742	461
Daleszyce	1165	513	156	826	344
Gminy wiejskie:					
Bieliny	725	343	103	590	212
Górno	881	394	114	663	279
Łagów	494	229	52	393	107
Łopuszno	728	354	79	559	219
Masłów	635	290	105	469	174
Miedziana Góra	720	345	103	507	229
Mniów	820	419	88	590	359
Morawica	867	409	132	646	258
Nowa Słupia	852	387	74	622	325
Piekoszów	1153	563	151	819	343
Pierzchnica	393	164	45	291	163
Raków	462	211	34	337	128
Sitkówka–Nowiny	500	233	88	342	163
Strawczyn	636	328	72	497	212
Zagnańsk	915	421	135	602	308
POWIAT KONECKI	7802	4067	1789	5379	2708
Gminy miejsko – wiejskie:					
Końskie	3203	1690	780	2237	1137
Stąporków	2045	1056	412	1315	635
Gminy wiejskie:					
Fałków	315	157	73	227	110
Gowarczów	515	290	121	357	210
Radoszyce	886	453	188	638	322
Ruda Maleniecka	323	159	102	210	125
Słupia (Konecka)	161	75	40	137	44
Smyków	354	187	73	258	125
POWIAT OSTROWIECKI	9249	4695	1770	6167	3342
Gminy miejskie:					
Ostrowiec Świętokrzyski	5615	2893	1148	3613	1982
Gminy miejsko – wiejskie:					
Ćmielów	682	347	105	490	253
Kunów	1025	519	191	669	355
Gminy wiejskie:					
Bałtów	277	133	46	215	95
Bodzechów	1215	610	221	823	481
Waśniów	435	193	59	357	176

TABL. 21 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2013 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	kobiety	Z prawem do zasiłku	W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
PODREGION KIELECKI (dok.)					
POWIAT SKARŻYSKI.....	7703	3626	1428	4834	3077
Gminy miejskie:					
Skarżysko-Kamienna	4232	2033	768	2634	1667
Gminy miejsko – wiejskie:					
Suchedniów	483	220	266	660	368
Gminy wiejskie:					
Bliżyn.....	759	348	170	719	527
Łączna.....	1066	444	86	330	191
Skarżysko Kościelne.....	1163	581	138	491	324
POWIAT STARACHOWICKI.....	6975	3174	855	4468	2946
Gminy miejskie:					
Starachowice	3786	1790	471	2249	1624
Gminy miejsko – wiejskie:					
Wąchock.....	616	264	70	400	274
Gminy wiejskie:					
Brody	976	437	128	626	400
Mirzec.....	597	264	67	429	257
Pawłów	1000	419	119	764	391
MIASTO NA PRAWACH POWIATU					
Kielce.....	12167	5532	1354	7556	4738
PODREGION SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	31121	15602	2879	23336	12532
POWIAT BUSKI.....	3459	1597	400	2658	1019
Gminy miejsko – wiejskie:					
Busko-Zdrój	1676	778	190	1204	530
Gminy wiejskie:					
Gnojno.....	197	103	11	173	58
Nowy Korczyn.....	263	130	12	212	69
Pacanów.....	280	129	33	217	84
Solec-Zdrój	202	99	16	156	51
Stopnica	384	167	81	316	95
Tuczępy	195	78	41	166	44
Wiślica.....	262	113	16	214	88

TABL. 21 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2013 R. (cd.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	kobiety	Z prawem do zasiłku	W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
PODREGION SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI (cd.)					
POWIAT JĘDRZEJOWSKI.....	5454	2895	541	3983	2339
Gminy miejsko – wiejskie:					
Jędrzejów.....	1893	953	197	1314	797
Małogoszcz.....	824	468	64	588	405
Sędziszów.....	844	494	112	640	326
Gminy wiejskie:					
Imielno.....	243	130	15	186	117
Nagłowice.....	332	168	25	255	145
Oksa.....	263	136	20	198	115
Stupia.....	198	110	17	153	70
Sobków.....	484	244	59	365	196
Wodzisław.....	373	192	32	284	168
POWIAT KAZIMIERSKI.....	2292	1056	99	1838	1004
Gminy miejsko – wiejskie:					
Kazimierza Wielka.....	1255	580	62	953	560
Skalbmierz.....	405	192	12	342	174
Gminy wiejskie:					
Bejsce.....	227	105	14	196	104
Czarnocin.....	232	104	6	207	91
Opatowiec.....	173	75	5	140	75
POWIAT OPATOWSKI.....	5675	2664	509	4235	2801
Gminy miejsko – wiejskie:					
Opatów.....	1216	552	132	862	562
Ożarów.....	1048	570	99	790	544
Gminy wiejskie:					
Bačkowice.....	449	196	37	371	185
Iwaniska.....	991	440	89	739	517
Lipnik.....	648	284	33	488	362
Sadowie.....	344	171	52	271	148
Tartów.....	570	264	38	404	286
Wojciechowice.....	409	187	29	310	197
POWIAT PIŃCZOWSKI.....	1886	964	194	1369	781
Gminy miejsko – wiejskie:					
Działoszyce.....	249	111	14	132	142
Pińczów.....	1062	542	123	867	268
Gminy wiejskie:					
Kije.....	221	110	17	120	128
Michałów.....	174	107	19	124	136
Złota.....	180	94	21	126	107

TABL. 21 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W POWIATOWYCH URZĘDACH PRACY W 2013 R. (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z prawem do zasiłku		W wieku produkcyjnym mobilnym (18-44 lata)	Pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy
		kobiety			
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI (dok.)					
POWIAT SANDOMIERSKI.....	5030	2556	306	3877	2123
Gminy miejskie:					
Sandomierz	1409	711	121	982	561
Gminy miejsko – wiejskie:					
Koprzywnica	466	248	22	366	208
Zawichost	338	176	14	262	171
Gminy wiejskie:					
Dwikozy	577	297	38	432	221
Klimontów	669	333	27	530	314
Łonów	459	247	35	359	175
Obrazów	396	194	16	331	177
Samborzec	471	232	23	412	190
Wilczyce	245	118	10	203	106
POWIAT STASZOWSKI	4153	2133	569	3116	1122
Gminy miejsko – wiejskie:					
Osiek	576	298	76	426	182
Połaniec.....	639	365	104	482	147
Staszów	1415	746	178	1018	373
Gminy wiejskie:					
Bogoria	492	244	53	386	157
Łubnice.....	192	93	18	161	59
Oleśnica	252	105	80	196	51
Rytwiany	377	198	40	266	108
Szydłów	210	84	20	181	45
POWIAT WŁOSZCZOWSKI.....	3172	1737	261	2260	1343
Gminy miejsko – wiejskie:					
Włoszczowa.....	1229	679	125	825	500
Gminy wiejskie:					
Kluczewsko.....	421	232	21	307	195
Krasocin	784	453	48	582	336
Moskorzew	224	107	16	166	119
Radków	142	69	9	112	52
Secemin	372	197	42	268	141

TABL. 22 LUDNOŚĆ ORAZ BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG MIAST I GMIN W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność		Bezrobotni	
	ogółem	w tym w wieku produkcyjnym	ogółem	w % ludności w wieku produkcyjnym
WOJEWÓDZTWO	1268239	797885	90124	11,3
PODREGION KIELECKI.....	776556	491240	59003	12,0
POWIAT KIELECKI.....	207588	134368	15107	11,2
Gminy miejsko – wiejskie:				
Bodzentyn	11729	7541	959	12,7
Chęciny	15082	9771	1137	11,6
Chmielnik	11566	7220	1065	14,8
Daleszyce	15556	10219	1165	11,4
Gminy wiejskie:				
Bieliny	10149	6516	725	11,1
Górno	13770	9060	922	9,7
Łagów	6978	4425	494	11,2
Łopuszno	9038	5712	728	12,7
Masłów	10468	6989	635	9,1
Miedziana Góra	11074	7347	720	9,8
Mniów	9346	6016	820	13,6
Morawica	15373	10104	867	8,6
Nowa Słupia	9673	6210	852	13,7
Piekoszów	16284	10638	1153	10,8
Pierzchnica	4814	2997	393	13,1
Raków	5762	3539	462	13,1
Sitkówka–Nowiny	7587	4858	500	10,3
Strawczyn	10346	6777	636	9,4
Zagnańsk	12993	8429	915	10,9
POWIAT KONECKI	83392	52088	7802	15,0
Gminy miejsko – wiejskie:				
Końskie	36450	22832	3203	14,0
Stąporków	17917	11206	2045	18,2
Gminy wiejskie:				
Fałków	4634	2818	315	11,2
Gowarczów	4760	2985	515	17,3
Radoszyce	9161	5810	886	15,2
Ruda Maleniecka	3231	1917	323	16,8
Słupia (Konecka).....	3442	2142	161	7,5
Smyków	3797	2378	354	14,9
POWIAT OSTROWIECKI	114418	72083	9249	12,8
Gminy miejskie:				
Ostrowiec Świętokrzyski.....	72277	45877	5615	12,2
Gminy miejsko – wiejskie:				
Ćmielów	7694	4771	682	14,3
Kunów	10036	6359	1025	16,1
Gminy wiejskie:				
Bałtów	3626	2232	277	12,4
Bodzechów	13690	8541	1215	14,2
Waśniów	7095	4303	435	10,1

TABL. 22 LUDNOŚĆ ORAZ BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG MIAST I GMIN W 2013 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność		Bezrobotni	
	ogółem	w tym w wieku produkcyjnym	ogółem	w % ludności w wieku produkcyjnym
PODREGION KIELECKI (dok.)				
POWIAT SKARŻYSKI.....	78072	49291	7703	15,6
Gminy miejskie:				
Skarżysko-Kamienna	47538	29914	4232	14,1
Gminy miejsko – wiejskie:				
Suchedniów	10581	6723	483	7,2
Gminy wiejskie:				
Bliżyn	8392	5348	759	14,2
Łączna	5353	3368	1066	31,7
Skarżysko Kościelne	6208	3938	1163	29,5
POWIAT STARACHOWICKI.....	93216	57897	6975	12,0
Gminy miejskie:				
Starachowice	51158	31798	3786	11,9
Gminy miejsko – wiejskie:				
Wąchock	7064	4385	616	14,0
Gminy wiejskie:				
Brody	11180	6953	976	14,0
Mirzec	8420	5211	597	11,5
Pawłów	15394	9550	1000	10,5
MIASTO NA PRAWACH POWIATU				
Kielce	199870	125513	12167	9,7
PODREGION SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	491683	306645	31121	10,1
POWIAT BUSKI	73591	45422	3459	7,6
Gminy miejsko – wiejskie:				
Busko-Zdrój	32825	20476	1676	8,2
Gminy wiejskie:				
Gnojno	4549	2734	197	7,2
Nowy Korczyn	6245	3807	263	6,9
Pacanów	7639	4611	280	6,1
Solec-Zdrój	5093	3150	202	6,4
Stopnica	7810	4837	384	7,9
Tuczępy	3788	2290	195	8,5
Wiślica	5642	3517	262	7,4

TABL. 22 LUDNOŚĆ ORAZ BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG MIAST I GMIN W 2013 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność		Bezrobotni	
	ogółem	w tym w wieku produkcyjnym	ogółem	w % ludności w wieku produkcyjnym
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI (cd.)				
POWIAT JĘDRZEJOWSKI.....	87987	54634	5454	10,0
Gminy miejsko – wiejskie:				
Jędrzejów.....	28837	18018	1893	10,5
Małogoszcz.....	11749	7439	824	11,1
Sędziszów.....	12906	8214	844	10,3
Gminy wiejskie:				
Imielno.....	4453	2681	243	9,1
Nagłowice.....	5176	3116	332	10,7
Oksa.....	4690	2835	263	9,3
Słupia.....	4359	2633	198	7,5
Sobków.....	8519	5340	484	9,1
Wodzisław.....	7298	4358	373	8,6
POWIAT KAZIMIERSKI.....	34943	21983	2292	10,4
Gminy miejsko – wiejskie:				
Kazimierza Wielka.....	16591	10613	1255	11,8
Skalbmierz.....	6727	4115	405	9,8
Gminy wiejskie:				
Bejsce.....	4222	2639	227	8,6
Czarnocin.....	3945	2485	232	9,3
Opatowiec.....	3458	2131	173	8,1
POWIAT OPATOWSKI.....	54656	34359	5675	16,5
Gminy miejsko – wiejskie:				
Opatów.....	12227	7668	1216	15,9
Ożarów.....	11080	7076	1048	14,8
Gminy wiejskie:				
Baćkowice.....	5049	3199	449	14,0
Iwaniska.....	6941	4327	991	22,9
Lipnik.....	5538	3505	648	18,5
Sadowie.....	4126	2579	344	13,3
Tartów.....	5442	3396	570	16,8
Wojciechowice.....	4253	2609	409	15,7
POWIAT PIŃCZOWSKI.....	40611	25091	1886	7,5
Gminy miejsko – wiejskie:				
Działoszyce.....	5252	3096	249	8,0
Pińczów.....	21421	13579	1062	7,8
Gminy wiejskie:				
Kije.....	4501	2763	221	8,0
Michałów.....	4788	2832	174	6,1
Złota.....	4649	2821	180	6,4

TABL. 22 LUDNOŚĆ ORAZ BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG MIAST I GMIN W 2013 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność		Bezrobotni	
	ogółem	w tym w wieku produkcyjnym	ogółem	w % ludności w wieku produkcyjnym
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI (dok.)				
POWIAT SANDOMIERSKI.....	80069	49869	5030	10,1
Gminy miejskie:				
Sandomierz	24552	15386	1409	9,2
Gminy miejsko – wiejskie:				
Koprzywnica	6901	4292	466	10,9
Zawichost	4620	2794	338	12,1
Gminy wiejskie:				
Dwikozy	8974	5723	577	10,1
Klimontów	8432	5232	669	12,8
Łonów	7542	4671	459	9,8
Obrazów	6591	4039	396	9,8
Samborzec	8657	5331	471	8,8
Wilczyce	3800	2401	245	10,2
POWIAT STASZOWSKI	73505	46524	4153	8,9
Gminy miejsko – wiejskie:				
Osiek	7819	4788	576	12,0
Połaniec.....	11989	8221	639	7,8
Staszów	26436	16672	1415	8,5
Gminy wiejskie:				
Bogoria	7933	4822	492	10,2
Łubnice.....	4247	2544	192	7,5
Oleśnica	3907	2452	252	10,3
Rytwiany	6392	3994	377	9,4
Szydłów	4782	3031	210	6,9
POWIAT WŁOSZCZOWSKI.....	46321	28763	3172	11,0
Gminy miejsko – wiejskie:				
Włoszczowa.....	20008	12589	1229	9,8
Gminy wiejskie:				
Kluczewsko.....	5252	3229	421	13,0
Krasocin	10819	6771	784	11,6
Moskorzew	2755	1659	224	13,5
Radków	2573	1548	142	9,2
Secemin	4914	2967	372	12,5

TABL. 23 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z ogółem				Stopa bezrobocia w %	
		kobiety	nie posiadający prawa do zasiłku	mieszkający na wsi	zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy		
		w liczbach bezwzględnych					
WOJEWÓDZTWO.....	2012	86708	42568	71521	48051	2818	16,0
	2013	90124	43838	78109	50655	4304	16,6
PODREGION KIELECKI		59003	28236	49867	28318	2924	18,4
Powiaty:							
kielecki.....		15107	7142	13167	14160	1135	20,4
konecki		7802	4067	6013	5610	292	24,2
ostrowiecki.....		9249	4695	7479	3013	312	22,5
skarżyski.....		7703	3626	6275	2587	447	27,9
starachowicki		6975	3174	6120	2948	221	18,1
Miasto na prawach powiatu							
Kielce.....		12167	5532	10813	x	517	11,3
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI		31121	15602	28242	22337	1380	14,0
Powiaty:							
buski		3459	1597	3059	2664	101	9,4
jędrzejowski		5454	2895	4913	3487	395	15,2
kazimierski.....		2292	1056	2193	1722	82	13,7
opatowski.....		5675	2664	5166	4544	190	23,1
pińczowski		1886	964	1692	1225	102	10,7
sandomierski.....		5030	2556	4724	3296	217	13,3
staszowski		4153	2133	3584	2830	160	12,9
włoszczowski		3172	1737	2911	2569	133	15,1

TABL. 24 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W wieku				
		24 lata i mniej	25-34	35-44	45-54	55 lat i więcej
WOJEWÓDZTWO 2012	86708	18016	26775	16967	15374	9576
..... 2013	90124	18016	26973	17767	16036	11332
PODREGION KIELECKI	59003	9978	17146	12296	11510	8073
Powiaty:						
kielecki	15107	3514	4616	2886	2475	1616
konecki	7802	1467	2192	1720	1492	931
ostrowiecki.....	9249	1464	2769	1934	1900	1182
skarżyski	7703	1042	2098	1694	1708	1161
starachowicki.....	6975	1171	1895	1402	1439	1068
Miasto na prawach powiatu						
Kielce	12167	1320	3576	2660	2496	2115
PODREGION SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	31121	8038	9827	5471	4526	3259
Powiaty:						
buski.....	3459	1004	1093	561	428	373
jędrzejowski.....	5454	1266	1668	1049	830	641
kazimierski.....	2292	780	709	349	244	210
opatowski	5675	1424	1772	1039	887	553
pińczowski	1886	552	550	267	284	233
sandomierski	5030	1254	1774	849	678	475
staszowski	4153	1016	1358	742	606	431
włoszczowski.....	3172	742	903	615	569	343

TABL. 25 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Z wykształceniem					
		wyższym	średnim zawodowym ^a	średnim ogólnokształcącym	zasadniczym zawodowym	gimnazjalnym i poniżej	
WOJEWÓDZTWO..... 2012	86708	12593	21960	9374	24637	18144	
	2013	90124	13430	22849	9557	25622	18666
PODREGION KIELECKI	59003	9057	14919	6017	16658	12352	
Powiaty:							
kielecki.....	15107	2239	3810	1435	4348	3275	
konecki	7802	957	1998	761	2365	1721	
ostrowiecki.....	9249	1245	2262	1013	2611	2118	
skarżyski.....	7703	947	2150	765	2365	1476	
starachowicki	6975	831	1675	730	2268	1471	
Miasto na prawach powiatu							
Kielce.....	12167	2838	3024	1313	2701	2291	
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	31121	4373	7930	3540	8964	6314	
Powiaty:							
buski	3459	518	930	360	980	671	
jędrzejowski	5454	858	1541	533	1420	1102	
kazimierski.....	2292	196	808	289	550	449	
opatowski.....	5675	480	1076	816	2021	1282	
pińczowski	1886	287	520	280	488	311	
sandomierski.....	5030	903	1300	432	1388	1007	
staszowski	4153	713	970	462	1239	769	
włoszczowski	3172	418	785	368	878	723	

^a Łącznie ze szkołami policealnymi.

TABL. 26 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG STAŻU PRACY I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Według stażu pracy w latach ^a							
		bez stażu pracy	1 rok i mniej	1 - 5	5 - 10	10 - 20	20 - 30	powyżej 30 lat	
WOJEWÓDZTWO	2012	86708	19363	13465	19951	11843	11809	7740	2537
	2013	90124	19895	14631	20130	12216	12296	8259	2697
PODREGION KIELECKI		59003	10347	9536	13072	8741	9037	6263	2007
Powiaty:									
kielecki		15107	3411	2655	3386	2105	1938	1244	368
konecki		7802	1278	1082	1947	1330	1253	706	206
ostrowiecki		9249	1727	1420	2020	1289	1391	1026	376
skarżyski		7703	1122	1179	1774	1091	1317	931	289
starachowicki		6975	852	872	1584	1231	1314	880	242
Miasto na prawach powiatu									
Kielce		12167	1957	2328	2361	1695	1824	1476	526
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI		31121	9548	5095	7058	3475	3259	1996	690
Powiaty:									
buski		3459	1131	455	780	386	384	231	92
jędrzejowski		5454	1307	931	1356	686	633	404	137
kazimierski		2292	1098	335	383	183	149	105	39
opatowski		5675	2064	824	1280	564	508	332	103
pińczowski		1886	559	324	408	166	210	147	72
sandomierski		5030	1816	905	1033	484	471	257	64
staszowski		4153	831	755	1057	588	532	292	98
włoszczowski		3172	742	566	761	418	372	228	85

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

TABL. 27 BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY I POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Czas pozostawania bez pracy w miesiącach ^a					
		1 miesiąc i mniej	1 - 3	3 - 6	6 - 12	12 - 24	powyżej 24 miesięcy
WOJEWÓDZTWO..... 2012	86708	8772	15641	14514	15882	16667	15232
2013	90124	7861	14173	16079	17598	16903	17510
PODREGION KIELECKI	59003	4964	9459	10605	12094	11560	10321
Powiaty:							
kielecki.....	15107	1341	2545	2938	3213	3059	2011
konecki	7802	726	1167	1451	1750	1462	1246
ostrowiecki.....	9249	875	1573	1630	1829	1661	1681
skarżyski.....	7703	534	1198	1328	1566	1561	1516
starachowicki	6975	530	987	1126	1386	1432	1514
Miasto na prawach powiatu							
Kielce.....	12167	958	1989	2132	2350	2385	2353
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	31121	2897	4714	5474	5504	5343	7189
Powiaty:							
buski	3459	425	678	785	552	494	525
jędrzejowski	5454	471	762	832	1050	939	1400
kazimierski.....	2292	125	342	369	452	412	592
opatowski.....	5675	518	605	885	866	862	1939
pińczowski	1886	164	301	320	320	335	446
sandomierski.....	5030	363	771	890	883	961	1162
staszowski	4153	542	803	899	787	690	432
włoszczowski	3172	289	452	494	594	650	693

a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

TABL. 28 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI^a W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeciętne roczne			Kwartały					
	2011	2012	2013	IV 2011	IV 2012	I 2013	II 2013	III 2013	IV 2013
Ludność w tys.	1210	1177	1153	1178	1155	1139	1168	1139	1165
Mężczyźni	602	582	563	584	571	555	569	557	571
Kobiety	608	595	590	594	585	584	599	582	594
Aktywni zawodowo.....	691	672	637	672	652	620	642	635	650
mężczyźni	393	380	358	381	370	350	362	354	366
kobiety	298	292	279	291	282	270	280	281	284
Pracujący	602	584	554	584	569	525	550	564	577
mężczyźni	345	332	313	335	327	297	308	317	329
kobiety	257	252	241	249	242	228	242	246	248
Bezrobotni	89	88	83	88	83	95	92	72	73
mężczyźni	48	48	45	46	42	53	54	37	37
kobiety	41	40	38	43	40	42	37	35	36
Bierni zawodowo	519	505	516	506	504	519	526	503	515
Mężczyźni	209	202	205	203	201	205	207	203	205
Kobiety	310	303	311	303	303	314	319	300	310
WSPÓLCZYNNIK AKTYW-									
NOŚCI ZAWODOWEJ w %....	57,1	57,1	55,2	57,0	56,5	54,4	55,0	55,8	55,8
mężczyźni	65,3	65,3	63,6	65,2	64,8	63,1	63,6	63,6	64,1
kobiety	49,0	49,1	47,3	49,0	48,2	46,2	46,7	48,3	47,8
Miasta.....	54,9	55,1	54,2	54,2	54,4	54,2	54,1	54,1	54,7
Wieś	58,8	58,8	56,3	59,4	58,3	54,7	55,8	57,6	56,9
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA									
w %.....	49,8	49,6	48,0	49,6	49,3	46,1	47,1	49,5	49,5
mężczyźni	57,3	57,0	55,6	57,4	57,3	53,5	54,1	56,9	57,6
kobiety	42,3	42,4	40,8	41,9	41,4	39,0	40,4	42,3	41,8
Miasta.....	46,2	46,5	46,5	45,4	46,6	45,5	45,7	46,5	47,8
Wieś	52,6	52,3	49,6	52,9	51,8	46,7	48,4	52,3	51,3
STOPA BEZROBOCIA w %.....	12,9	13,1	13,0	13,1	12,7	15,3	14,3	11,3	11,2
mężczyźni	12,2	12,6	12,6	12,1	11,4	15,1	14,9	10,5	10,1
kobiety	13,8	13,7	13,6	14,8	14,2	15,6	13,2	12,5	12,7
Miasta.....	15,9	15,9	14,3	16,3	14,4	16,0	15,3	13,7	12,5
Wieś	10,6	11,1	11,6	10,7	11,3	14,7	13,5	8,9	9,7

a Na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej. Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników NSP 2011. Uwzględnione zostały również zmiany metodologiczne. Prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne w wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok.

TABL. 29 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI^a W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2011 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
IV KWARTAŁ 2011 R.								
Ogółem.....	1178	672	584	88	506	57,0	49,6	13,1
Według wieku:								
w tym								
w wieku produkcyjnym ^b	880	651	563	88	228	74,0	64,0	13,5
15—64 lata	983	660	572	88	322	67,1	58,2	13,3
15—24 lata	195	66	44	22	129	33,8	22,6	33,3
25—34	215	185	156	29	30	86,0	72,6	15,7
35—44	180	160	146	14	20	88,9	81,1	8,8
45—54	197	165	149	16	32	83,8	75,6	9,7
55 lat i więcej	391	96	89	7	295	24,6	22,8	7,3
Według poziomu wykształcenia:								
Wyższe	199	166	150	16	33	83,4	75,4	9,6
Policealne i średnie								
zawodowe	266	184	156	28	82	69,2	58,6	15,2
Średnie ogólnokształcące	106	47	37	10	59	44,3	34,9	21,3
Zasadnicze (zawodowe)	299	204	178	26	94	68,2	59,5	12,7
Gimnazjalne, podstawowe								
i niepełne podstawowe	309	71	62	9	238	23,0	20,1	12,7

a Na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej. Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników NSP 2011. Uwzględnione zostały również zmiany metodologiczne. Prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne w wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok. *b* Mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety – 18-59 lat.

TABL. 29 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI^a W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2012 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
IV KWARTAŁ 2012 R.								
Ogółem.....	1155	652	569	83	504	56,5	49,3	12,7
Według wieku:								
w tym								
w wieku produkcyjnym ^b	852	633	551	82	219	74,3	64,7	13,0
15—64 lata.....	949	643	561	82	306	67,8	59,1	12,8
15—24 lata.....	176	65	46	19	110	36,9	26,1	29,2
25—34.....	205	174	147	27	32	84,9	71,7	15,5
35—44.....	175	155	140	15	20	88,6	80,0	9,7
45—54.....	192	159	145	14	32	82,8	75,5	8,8
55 lat i więcej.....	408	99	92	7	309	24,3	22,5	7,1
Według poziomu								
wykształcenia:								
Wyższe.....	214	171	154	17	43	79,9	72,0	9,9
Policealne i średnie								
zawodowe.....	272	184	160	23	88	67,6	58,8	12,5
Średnie ogólnokształcące.....	102	45	36	9	57	44,1	35,3	20,0
Zasadnicze (zawodowe).....	282	190	166	24	92	67,4	58,9	12,6
Gimnazjalne, podstawowe								
i niepełne podstawowe.....	285	62	53	8	223	21,8	18,6	12,9

a Na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej. Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników NSP 2011. Uwzględnione zostały również zmiany metodologiczne. Prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne w wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok. *b* Mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety – 18-59 lat.

TABL. 29 AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI^a W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2013 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność	Aktywni zawodowo			Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
		ogółem	pracujący	bezrobotni				
	w tys.					w %		
IV KWARTAŁ 2013 R.								
Ogółem.....	1165	650	577	73	515	55,8	49,5	11,2
Według wieku:								
w tym								
w wieku produkcyjnym ^b	851	628	556	72	223	73,8	65,3	11,5
15—64 lata	950	640	567	72	310	67,4	59,7	11,3
15—24 lata	158	56	39	17	102	35,4	24,7	30,4
25—34	214	182	157	25	32	85,0	73,4	13,7
35—44	182	156	143	14	25	85,7	78,6	9,0
45—54	181	148	138	10	33	81,8	76,2	6,8
55 lat i więcej	431	108	101	7	323	25,1	23,4	6,5
Według poziomu wykształcenia:								
Wyższe	238	194	179	14	44	81,5	75,2	7,2
Policealne i średnie								
zawodowe	272	177	154	23	95	65,1	56,6	13,0
Średnie ogólnokształcące	99	44	36	8	55	44,4	36,4	18,2
Zasadnicze (zawodowe)	283	182	161	20	102	64,3	56,9	11,0
Gimnazjalne, podstawowe								
i niepełne podstawowe	273	54	47	7	218	19,8	17,2	13,0

a Na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej. Do uogólnienia wyników badania na populację generalną zastosowano dane o ludności w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników NSP 2011. Uwzględnione zostały również zmiany metodologiczne. Prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne w wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok. *b* Mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety – 18-59 lat.

TABL. 30 PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	2681,61	2793,23	2941,38	3070,29	3165,93
sektor publiczny.....	3212,75	3358,19	3550,72	3701,59	3845,03
sektor prywatny.....	2359,45	2458,46	2597,99	2713,63	2788,81
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	3271,19	3773,86	4299,18	4748,70	4511,23
Przemysł.....	2754,89	2813,80	2998,26	3150,44	3210,70
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	2529,83	2673,16	2844,64	3001,61	3076,38
Budownictwo.....	2258,00	2348,52	2471,24	2568,43	2546,93
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2034,25	2117,95	2212,31	2306,00	2453,68
Transport i gospodarka magazynowa.....	2017,67	2067,72	2119,38	2243,23	2405,13
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1635,33	1742,11	1885,26	1925,31	2063,05
Informacja i komunikacja.....	3276,19	3432,46	3339,92	3340,34	3351,94
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3931,94	3954,09	4306,16	4392,39	4434,61
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2853,15	2958,27	3123,19	3261,29	3336,46
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	2477,62	2564,24	2781,51	2791,95	2847,31
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1966,13	1937,77	1975,72	2088,02	2168,79
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	3626,37	3715,39	3937,32	3986,14	4120,19
Edukacja.....	3048,83	3344,16	3567,24	3735,62	3873,26
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	3018,02	3117,80	3226,33	3324,61	3412,84
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	2582,50	2733,94	2849,20	2906,96	2986,73
Pozostała działalność usługowa.....	2007,84	2072,23	2120,08	2197,99	2621,47

a Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 31 PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a WEDŁUG SEKCJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	2868,09	2971,58	3137,91	3250,94	3349,81
sektor publiczny	3212,74	3358,19	3550,71	3701,59	3845,03
sektor prywatny	2585,47	2670,91	2830,73	2922,75	2994,13
W relacji do średniej krajowej (Polska = 100)	86,5	86,5	86,6	86,8	86,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3820,43	4348,29	5049,09	5536,41	5166,34
Przemysł	2857,45	2902,35	3097,31	3242,49	3298,30
w tym przetwórstwo przemysłowe	2625,61	2758,75	2940,52	3091,09	3161,01
Budownictwo	2578,38	2635,88	2764,42	2844,21	2818,32
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2264,50	2330,82	2448,91	2493,28	2669,06
Transport i gospodarka magazynowa	2209,10	2278,33	2294,06	2418,51	2608,49
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1755,67	1825,04	2059,19	2053,41	2223,04
Informacja i komunikacja	3658,85	3812,15	3504,41	3556,76	3464,24
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4201,12	4333,15	4601,52	4738,52	4750,91
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2895,55	3021,34	3202,84	3324,08	3411,69
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2735,59	2841,34	3115,19	3087,86	3191,18
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	1973,44	1943,55	1983,41	2058,81	2163,09
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	3626,52	3715,56	3937,57	3986,47	4120,16
Edukacja	3056,42	3353,36	3582,41	3747,71	3885,71
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	3047,06	3155,52	3259,18	3363,42	3461,81
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekrea- cją	2533,56	2711,72	2847,74	2896,47	3007,69
Pozostała działalność usługowa	1834,21	2179,09	2253,74	2321,26	2504,80

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych. Z wyłączeniem wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 32 PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ^a WEDŁUG POWIATÓW W 2013 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	Przemysł i budownictwo	Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ , transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia ^Δ , informacja i komunikacja	Pozostałe usługi (sekcje PKD: K, L, M, N, O, P, Q, R, S)
WOJEWÓDZTWO	3349,81	5166,34	3218,56	2645,35	3708,09
PODREGION					
KIELECKI	3356,48	5534,40	3107,89	2714,34	3784,95
Powiaty:					
kielecki	3045,00	4899,19	2765,37	2140,22	3530,38
konecki	3157,76	6266,72	2846,57	2437,94	3574,74
ostrowiecki	3154,96	5772,03	2963,88	2416,74	3614,28
skarżyski	3280,83	5437,31	3246,85	2118,76	3575,62
starachowicki	3083,87	#	2876,02	2106,40	#
Miasto na prawach powiatu					
Kielce	3597,04	#	3437,31	2996,81	#
PODREGION					
SANDOMIERSKO- JĘDRZEJOWSKI	3335,36	4470,15	3446,26	2484,34	3538,90
Powiaty:					
buski	3062,17	1804,86	2779,11	2449,82	3459,24
jędrzejowski	3629,28	#	3783,31	2484,15	#
kazimierski	3001,17	#	1897,87	1828,07	#
opatowski	3085,06	3382,05	2486,61	2060,83	3503,97
pińczowski	3130,97	5223,30	2736,14	2311,86	3599,94
sandomierski	3415,98	#	3653,80	2858,23	#
staszowski	3470,07	5054,30	3794,82	2007,10	3347,93
włoszczowski	3307,07	5237,69	3227,60	2095,27	3603,85

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych. Z wyłączeniem wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

TABL. 33 PRACOWNICY ZATRUDNIENI WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEN I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w tysiącach osób								
WOJEWÓDZTWO.....	187,2	97,1	90,1	74,3	24,5	49,8	112,9	72,6	40,3
z tego:									
Według poziomu wykształcenia									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	58,7	19,4	39,3	35,9	9,1	26,8	22,8	10,3	12,5
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.....	13,4	6,1	7,3	6,4	2,0	4,4	7,0	4,1	2,9
Policealne.....	10,4	2,9	7,5	5,0	1,0	4,0	5,4	1,9	3,5
Średnie zawodowe	42,5	26,6	15,9	12,1	4,9	7,2	30,4	21,7	8,7
Średnie ogólnokształcące.....	11,2	4,7	6,5	2,7	0,7	2,0	8,5	4,0	4,5
Zasadnicze zawodowe	41,8	31,5	10,3	8,9	5,2	3,7	32,9	26,3	6,6
Gimnazjalne	0,2	0,2	0,0	-	-	-	0,2	0,2	0,0
Podstawowe i niepełne podstawowe	9,0	5,7	3,3	3,3	1,6	1,7	5,7	4,1	1,6
Według wieku									
do 24 lat	8,7	6,2	2,5	1,0	0,4	0,6	7,7	5,8	1,9
25-34.....	47,7	27,1	20,6	12,8	4,2	8,6	34,9	22,9	12,0
35-44.....	52,1	24,6	27,5	21,1	5,9	15,2	31,0	18,7	12,3
45-54.....	51,8	23,3	28,5	26,3	7,9	18,4	25,5	15,4	10,1
55-59.....	21,9	11,6	10,3	10,9	4,4	6,5	11,0	7,2	3,8
60-64.....	4,7	4,1	0,6	2,1	1,6	0,5	2,6	2,5	0,1
W tym w wieku mobilnym (18 - 44 lat).....	108,5	57,9	50,6	34,9	10,5	24,4	73,6	47,4	26,2
Według stażu pracy									
do 1,9 roku	12,2	7,5	4,7	2,2	0,8	1,4	10,0	6,7	3,3
2,0 - 4,9 lat	20,2	11,5	8,7	4,1	1,2	2,9	16,1	10,3	5,8
5,0 - 9,9 lat	30,4	17,0	13,4	8,7	2,9	5,8	21,7	14,1	7,6
10,0 - 14,9 lat	24,1	12,5	11,6	8,3	2,5	5,8	15,8	10,0	5,8
15,0 - 19,9 lat	21,1	10,3	10,8	8,0	2,0	6,0	13,1	8,3	4,8
20,0 lat i więcej.....	79,2	38,3	40,9	43,0	15,1	27,9	36,2	23,2	13,0
Według wielkości zakładów									
do 19 osób pracujących....	26,9	13,4	13,5	5,2	1,0	4,2	21,7	12,4	9,3
20 - 49 osób	35,4	15,9	19,5	13,7	3,5	10,2	21,7	12,4	9,3
50 - 99 osób	28,4	11,7	16,7	14,9	4,3	10,6	13,5	7,4	6,1
100 - 249 osób	31,4	18,2	13,2	11,4	4,9	6,5	20,0	13,3	6,7
250 - 499 osób	26,9	18,0	8,9	7,1	2,6	4,5	19,8	15,4	4,4
500 - 999 osób	17,7	7,8	9,9	14,4	5,1	9,3	3,3	2,7	0,6
1000 - 1999 osób	20,5	12,1	8,4	7,6	3,1	4,5	12,9	9,0	3,9
Według sekcji PKD 2007									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	0,9	0,6	0,3	0,7	0,5	0,2	0,2	0,1	0,1
Przemysł	66,7	50,7	16,0	8,3	6,6	1,7	58,4	44,1	14,3
w tym przetwórstwo przemysłowe	56,0	41,6	14,4	2,9	2,1	0,8	53,1	39,5	13,6
Budownictwo	11,2	10,1	1,1	-	-	-	11,2	10,1	1,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	17,3	6,9	10,4	0,1	0,1	0,0	17,2	6,8	10,4
Transport i gospodarka magazynowa	6,2	5,4	0,8	3,1	2,4	0,7	3,1	3,0	0,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1,3	0,3	1,0	0,1	0,0	0,1	1,2	0,3	0,9

TABL. 33 PRACOWNICY ZATRUDNIENI WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w tysiącach osób								
Według sekcji PKD 2007 (dok.)									
Informacja i komunikacja.....	2,2	1,6	0,6	0,0	0,0	0,0	2,2	1,6	0,6
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	3,0	0,7	2,3	0,2	0,0	0,2	2,8	0,7	2,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3,5	1,9	1,6	0,2	0,1	0,1	3,3	1,8	1,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	3,0	1,0	2,0	1,3	0,5	0,8	1,7	0,5	1,2
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2,0	1,6	0,4	-	-	-	2,0	1,6	0,4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	14,1	4,0	10,1	14,1	4,0	10,1	-	-	-
Edukacja.....	24,2	5,7	18,5	20,3	4,6	15,7	3,9	1,1	2,8
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	30,5	6,1	24,4	25,1	5,4	19,7	5,4	0,7	4,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	0,7	0,2	0,5	0,7	0,2	0,5	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....	0,4	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	0,3	0,2	0,1
Według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto dla województwa (PW = 3382,50 zł) w październiku 2012 r.									
do 1500,00 zł.....	17,4	10,2	7,2	0,3	0,0	0,3	17,1	10,2	6,9
1500,01 zł - 50% PW.....	9,2	4,1	5,1	1,4	0,4	1,0	7,8	3,7	4,1
50- 67% PW.....	30,3	13,3	17,0	11,3	3,3	8,0	19,0	10,0	9,0
67- 75% PW.....	15,2	7,4	7,8	5,6	1,9	3,7	9,6	5,5	4,1
75-100% PW.....	45,1	24,8	20,3	19,2	6,4	12,8	25,9	18,4	7,5
100-125% PW.....	29,7	14,6	15,1	16,2	5,3	10,9	13,5	9,3	4,2
125-150% PW.....	19,2	9,6	9,6	10,7	3,0	7,7	8,5	6,6	1,9
150-175% PW.....	8,3	4,6	3,7	3,9	1,3	2,6	4,4	3,3	1,1
175-200% PW.....	3,9	2,2	1,7	1,8	0,7	1,1	2,1	1,5	0,6
200-225% PW.....	2,4	1,5	0,9	1,1	0,6	0,5	1,3	0,9	0,4
225-250% PW.....	1,5	1,1	0,4	0,7	0,4	0,3	0,8	0,7	0,1
250-275% PW.....	1,4	1,0	0,4	0,6	0,3	0,3	0,8	0,7	0,1
275-300% PW.....	0,5	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,3	0,3	0,0
300% PW - 20000,00 zł.....	2,8	2,0	0,8	1,3	0,8	0,5	1,5	1,2	0,3
od 20000,01 zł.....	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0	-	0,3	0,3	0,0
Według powiatów									
Buski.....	9,9	4,4	5,5	5,4	1,8	3,6	4,5	2,6	1,9
Jędrzejowski.....	9,9	4,7	5,2	3,9	1,0	2,9	6,0	3,7	2,3
Kazimierski.....	1,2	0,4	0,8	0,7	0,3	0,4	0,5	0,1	0,4
Kielecki.....	25,4	17,8	7,6	5,7	1,4	4,3	19,7	16,4	3,3
Konecki.....	11,7	5,6	6,1	6,1	2,1	4,0	5,6	3,5	2,1
Opatowski.....	7,1	3,5	3,6	2,0	0,6	1,4	5,1	2,9	2,2
Ostrowiecki.....	9,8	5,4	4,4	3,1	1,3	1,8	6,7	4,1	2,6
Pińczowski.....	3,3	1,5	1,8	2,0	0,6	1,4	1,3	0,9	0,4
Sandomierski.....	10,0	4,3	5,7	4,4	1,0	3,4	5,6	3,3	2,3
Skarżyski.....	12,8	7,9	4,9	5,7	2,9	2,8	7,1	5,0	2,1
Starachowicki.....	16,8	10,6	6,2	3,1	1,3	1,8	13,7	9,3	4,4
Staszowski.....	8,7	3,5	5,2	4,8	1,4	3,4	3,9	2,1	1,8
Włoszczowski.....	2,5	1,3	1,2	1,0	0,2	0,8	1,5	1,1	0,4
M. Kielce.....	58,1	26,2	31,9	26,4	8,6	17,8	31,7	17,6	14,1

TABL. 33 PRACOWNICY ZATRUDNIENI WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEN I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w odsetkach								
WOJEWÓDZTWO.....	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:									
Według poziomu wykształcenia									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	31,5	20,0	43,7	48,4	37,4	53,8	20,1	14,1	31,2
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym.....	7,1	6,3	8,0	8,7	8,1	8,9	6,1	5,7	6,9
Policealne.....	5,5	3,0	8,3	6,7	3,9	8,0	4,8	2,6	8,6
Średnie zawodowe	22,7	27,4	17,6	16,2	20,1	14,3	26,9	29,9	21,6
Średnie ogólnokształcące.....	6,0	4,9	7,2	3,7	2,8	4,2	7,5	5,6	11,0
Zasadnicze zawodowe	22,3	32,3	11,5	11,9	21,2	7,4	29,3	36,2	16,6
Gimnazjalne	0,1	0,2	0,0	-	-	-	0,2	0,2	0,1
Podstawowe i niepełne podstawowe	4,8	5,9	3,7	4,4	6,5	3,4	5,1	5,7	4,0
Według wieku									
do 24 lat	4,6	6,4	2,7	1,3	1,6	1,1	6,8	8,0	4,7
25-34.....	25,5	27,7	22,9	17,2	17,0	17,4	30,9	31,5	29,8
35-44.....	27,8	25,4	30,5	28,4	23,9	30,6	27,5	25,9	30,5
45-54.....	27,7	24,0	31,7	35,3	32,1	36,9	22,6	21,2	25,0
55-59.....	11,7	12,0	11,5	14,7	18,2	12,9	9,8	9,9	9,6
60-64.....	2,5	4,2	0,7	2,9	6,7	1,0	2,3	3,3	0,4
W tym w wieku mobilnym (18 - 44 lat).....	57,9	59,5	56,1	46,9	42,5	49,1	65,2	65,4	65,0
Według stażu pracy									
do 1,9 roku	6,5	7,8	5,2	2,9	3,4	2,7	8,9	9,2	8,2
2,0 - 4,9 lat	10,8	11,8	9,7	5,5	4,8	5,8	14,3	14,2	14,6
5,0 - 9,9 lat	16,2	17,5	14,9	11,7	11,6	11,7	19,2	19,5	18,8
10,0 - 14,9 lat	12,8	12,9	12,8	11,2	10,3	11,6	13,9	13,8	14,2
15,0 - 19,9 lat	11,3	10,6	12,0	10,8	8,4	12,0	11,6	11,4	11,9
20,0 lat i więcej.....	42,4	39,4	45,4	57,9	61,5	56,2	32,1	31,9	32,3
Według wielkości zakładów									
do 19 osób pracujących....	14,3	13,9	14,9	6,9	3,9	8,4	19,2	17,2	22,8
20 - 49 osób	18,9	16,3	21,6	18,4	14,2	20,5	19,3	17,0	23,2
50 - 99 osób	15,2	12,1	18,5	20,1	17,5	21,2	12,0	10,2	15,2
100 - 249 osób	16,8	18,7	14,6	15,4	20,3	13,0	17,7	18,3	16,6
250 - 499 osób	14,4	18,5	10,0	9,6	10,5	9,2	17,5	21,3	10,9
500 - 999 osób	9,5	8,0	11,1	19,4	21,1	18,6	2,9	3,6	1,7
1000 - 1999 osób	10,9	12,5	9,3	10,2	12,5	9,1	11,4	12,4	9,6
Według sekcji PKD 2007									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	0,5	0,6	0,3	0,9	2,0	0,4	0,2	0,2	0,2
Przemysł	35,5	52,2	17,8	11,3	27,3	3,4	51,6	60,7	35,6
w tym przetwórstwo przemysłowe	29,8	42,9	15,9	3,9	8,7	1,5	46,9	54,4	33,7
Budownictwo	6,0	10,4	1,2	-	-	-	9,9	13,9	2,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	9,2	7,1	11,6	0,1	0,2	0,0	15,2	9,4	25,8
Transport i gospodarka magazynowa	3,3	5,6	0,9	4,2	9,7	1,5	2,8	4,2	0,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	0,7	0,3	1,1	0,1	0,1	0,2	1,1	0,4	2,2

TABL. 33 PRACOWNICY ZATRUDNIENI WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w odsetkach								
Według sekcji PKD 2007 (dok.)									
Informacja i komunikacja...	1,2	1,6	0,7	0,0	0,1	0,0	1,9	2,1	1,5
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	1,6	0,7	2,5	0,2	0,2	0,2	2,5	0,9	5,4
Obsługa rynku nieruchomości ³	1,9	2,0	1,7	0,3	0,2	0,3	2,9	2,6	3,4
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	1,6	1,0	2,2	1,7	1,9	1,6	1,5	0,7	2,9
Administrowanie i działalność wspierająca ⁴	1,1	1,6	0,5	-	-	-	1,8	2,2	1,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	7,5	4,1	11,2	19,0	16,2	20,3	-	-	-
Edukacja.....	13,0	5,9	20,6	27,3	18,9	31,5	3,5	1,4	7,1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	16,3	6,3	27,0	33,8	21,9	39,6	4,8	1,0	11,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	0,4	0,3	0,5	1,0	1,0	1,0	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....	0,2	0,3	0,2	0,1	0,3	0,0	0,3	0,3	0,3
Według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto dla województwa (PW = 3382,50 zł) w październiku 2012 r.									
do 1500,00 zł.....	9,3	10,5	8,0	0,4	0,1	0,5	15,1	14,0	17,1
1500,01 zł - 50% PW.....	4,9	4,3	5,6	1,9	1,4	2,2	6,9	5,2	9,9
50- 67% PW.....	16,2	13,7	18,9	15,1	13,4	16,0	16,9	13,8	22,6
67- 75% PW.....	8,1	7,7	8,7	7,5	7,8	7,4	8,5	7,6	10,2
75-100% PW.....	24,0	25,4	22,5	26,0	25,7	26,0	23,0	25,5	18,2
100-125% PW.....	15,9	15,1	16,7	21,7	21,7	21,8	12,0	12,8	10,5
125-150% PW.....	10,3	9,9	10,6	14,3	12,3	15,3	7,6	9,1	4,9
150-175% PW.....	4,4	4,7	4,2	5,3	5,5	5,2	3,9	4,4	2,9
175-200% PW.....	2,1	2,2	1,9	2,5	3,0	2,2	1,8	2,0	1,4
200-225% PW.....	1,3	1,5	1,0	1,5	2,4	1,1	1,1	1,2	0,9
225-250% PW.....	0,8	1,1	0,5	0,9	1,7	0,5	0,7	0,9	0,4
250-275% PW.....	0,7	1,1	0,4	0,8	1,2	0,6	0,7	1,0	0,2
275-300% PW.....	0,3	0,4	0,1	0,3	0,5	0,2	0,3	0,4	0,1
300% PW - 20000,00 zł.....	1,5	2,1	0,9	1,8	3,2	1,0	1,3	1,7	0,6
od 20000,01 zł.....	0,2	0,3	0,0	0,0	0,1	-	0,2	0,4	0,1
Według powiatów									
Buski.....	5,3	4,5	6,1	7,2	7,2	7,2	4,0	3,7	4,6
Jędrzejowski.....	5,3	4,8	5,8	5,3	4,3	5,8	5,3	5,0	5,9
Kazimierski.....	0,6	0,4	0,9	0,9	1,0	0,9	0,4	0,2	0,9
Kielecki.....	13,6	18,3	8,5	7,6	5,8	8,5	17,5	22,5	8,5
Konecki.....	6,2	5,8	6,7	8,3	8,7	8,1	4,9	4,8	4,9
Opatowski.....	3,8	3,6	4,0	2,7	2,3	2,9	4,5	4,0	5,4
Ostrowiecki.....	5,2	5,5	4,9	4,1	5,4	3,5	6,0	5,6	6,6
Pińczowski.....	1,8	1,6	2,0	2,7	2,4	2,9	1,2	1,3	1,0
Sandomierski.....	5,3	4,4	6,3	5,9	4,2	6,8	4,9	4,5	5,7
Skarżyski.....	6,8	8,1	5,4	7,7	12,0	5,5	6,3	6,8	5,3
Starachowicki.....	9,0	10,9	6,9	4,1	5,1	3,6	12,2	12,8	11,1
Staszowski.....	4,7	3,6	5,8	6,4	5,8	6,7	3,5	2,8	4,7
Włoszczowski.....	1,3	1,4	1,3	1,4	0,8	1,7	1,3	1,6	0,7
M. Kielce.....	31,1	27,1	35,4	35,7	35,0	35,9	28,0	24,4	34,7

TABL. 34 PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w zł								
WOJEWÓDZTWO.....	3382,50	3563,78	3187,43	3712,05	4013,03	3564,23	3165,47	3412,18	2721,56
z tego:									
Według poziomu wykształcenia									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	4340,70	5174,65	3930,14	4395,68	5147,90	4138,23	4253,67	5198,72	3485,16
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	3575,93	4119,51	3115,68	3567,56	4146,73	3308,02	3583,70	4106,41	2809,90
Policealne.....	2995,63	3191,27	2920,37	3226,85	3387,46	3188,61	2782,44	3093,74	2609,86
Średnie zawodowe	2962,84	3105,04	2724,31	3248,61	3464,38	3100,14	2849,56	3023,64	2416,47
Średnie ogólnokształcące.....	2831,57	3206,17	2559,30	2824,84	3101,60	2734,06	2833,74	3223,68	2477,87
Zasadnicze zawodowe	2830,33	3075,72	2086,78	2674,33	3046,73	2150,54	2872,30	3081,44	2051,68
Gimnazjalne	2111,96	2147,74	1974,95	-	-	-	2111,96	2147,74	1974,95
Podstawowe i niepełne podstawowe	2552,07	2849,84	2038,34	2475,96	2899,90	2077,88	2595,23	2830,68	1997,42
Według wieku									
do 24 lat	2244,49	2376,46	1909,32	2198,85	2264,49	2151,80	2250,15	2384,13	1837,96
25-34	2966,16	3207,37	2651,64	2990,86	3113,13	2932,17	2957,09	3224,52	2450,00
35-44	3407,52	3620,41	3216,78	3729,88	4026,12	3616,17	3188,04	3493,86	2718,79
45-54	3570,75	3699,88	3465,37	3829,15	4031,11	3742,84	3304,27	3530,57	2959,07
55-59	3814,97	4029,40	3573,88	4076,02	4525,93	3765,39	3557,70	3721,14	3256,39
60-64	5067,49	5048,82	5185,63	4998,41	4999,98	4993,14	5124,59	5081,92	5794,33
W tym w wieku mobilnym (18 - 44 lat)	3120,52	3293,80	2922,60	3416,59	3594,33	3340,98	2980,21	3227,84	2531,38
Według stażu pracy									
do 1,9 roku	2319,85	2440,54	2125,57	2382,32	2519,37	2296,92	2306,20	2430,63	2056,14
2,0 - 4,9 lat	2629,87	2917,78	2252,81	2657,45	2785,85	2604,40	2622,95	2933,02	2081,05
5,0 - 9,9 lat	3041,70	3239,07	2791,73	3185,91	3493,54	3036,26	2984,04	3187,95	2603,07
10,0 - 14,9 lat	3367,57	3628,47	3083,59	3562,26	3843,22	3439,57	3264,53	3574,16	2723,13
15,0 - 19,9 lat	3565,54	3739,68	3398,93	4007,95	4371,85	3883,59	3293,62	3583,32	2794,09
20,0 lat i więcej.....	3824,53	4054,35	3610,54	3958,92	4271,19	3791,27	3664,72	3913,63	3221,96
Według wielkości zakładów									
do 19 osób pracujących....	2580,43	2431,45	2729,84	3571,28	3499,30	3587,60	2344,78	2349,90	2337,82
20 - 49 osób	2882,90	2672,75	3052,80	3596,09	3839,68	3513,13	2433,55	2344,24	2551,27
50 - 99 osób	3440,00	3462,66	3424,14	3765,28	3941,34	3694,09	3083,23	3186,49	2958,37
100 - 249 osób	3308,27	3441,61	3123,02	3643,56	3712,11	3590,71	3116,04	3340,12	2670,73
250 - 499 osób	4198,99	4607,77	3380,93	3842,06	4217,32	3631,37	4327,72	4672,89	3120,82
500 - 999 osób	3949,78	4670,12	3389,14	3590,31	4153,40	3278,20	5533,57	5691,66	4921,45
1000 - 1999 osób	3768,92	4013,30	3416,23	4125,47	4550,84	3836,40	3558,57	3830,12	2923,44
Według sekcji PKD 2007									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5184,78	5510,01	4499,93	6024,03	6412,81	5085,58	2504,62	2026,73	3178,97
Przemysł	3601,47	3841,21	2843,44	3860,65	3891,68	3737,42	3564,42	3833,57	2738,89
w tym przetwórstwo przemysłowe	3407,74	3660,52	2674,14	3616,97	3656,76	3506,42	3396,27	3660,72	2626,97
Budownictwo	2580,73	2534,94	2996,91	-	-	-	2580,73	2534,94	2996,91
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2279,88	2393,53	2204,67	2988,40	2906,32	3229,83	2277,13	2389,79	2202,99
Transport i gospodarka magazynowa	2648,79	2580,17	3116,49	2963,36	2915,24	3118,54	2332,70	2318,31	3090,37
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1761,57	1779,44	1755,72	2639,72	2492,00	2675,75	1686,37	1731,77	1671,15

TABL. 34 PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w zł								
Według sekcji PKD 2007 (dok.)									
Informacja i komunikacja.....	3426,07	3642,56	2874,93	5226,86	5329,94	4574,00	3407,62	3621,73	2866,56
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	4836,99	7669,43	4008,23	4864,44	4850,62	4869,56	4835,32	7877,89	3958,76
Obsługa rynku nierucho- mości ^Δ	3434,37	3482,09	3373,09	4587,50	5799,38	4162,95	3359,22	3414,77	3281,91
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	2729,68	2892,32	2646,99	2906,54	2987,81	2859,13	2598,31	2809,00	2501,99
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	1933,34	1962,90	1827,32	-	-	-	1933,34	1962,90	1827,32
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne.....	4021,26	4507,28	3831,12	4021,26	4507,28	3831,12	-	-	-
Edukacja.....	3683,43	3891,80	3619,57	3738,76	3843,28	3707,86	3396,25	4106,11	3136,27
Opieka zdrowotna i pomo- c społeczna.....	3501,75	4321,44	3297,14	3559,51	4352,52	3343,52	3235,47	4092,16	3103,11
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	2634,72	2777,77	2562,91	2634,72	2777,77	2562,91	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....	1905,00	1979,14	1753,04	3392,95	3450,31	3199,00	1500,00	1500,00	1500,00
Według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto dla województwa (PW = 3382,50 zł) w październiku 2012 r.									
do 1500,00 zł.....	1499,17	1499,14	1499,22	1488,04	1459,33	1491,55	1499,37	1499,27	1499,51
1500,01 zł - 50% PW.....	1594,99	1578,98	1608,00	1609,62	1587,28	1616,93	1592,29	1578,20	1605,58
50- 67% PW.....	1968,86	1960,32	1975,50	1994,67	2006,94	1989,63	1953,64	1945,05	1963,09
67- 75% PW.....	2405,78	2407,48	2404,16	2402,60	2403,58	2402,09	2407,63	2408,84	2406,02
75-100% PW.....	2937,14	2939,38	2934,42	2954,53	2960,92	2951,45	2924,16	2932,06	2904,31
100-125% PW.....	3769,85	3766,77	3772,84	3770,23	3778,26	3766,30	3769,41	3760,23	3789,57
125-150% PW.....	4602,75	4619,63	4585,88	4587,17	4595,75	4583,78	4622,21	4630,62	4594,06
150-175% PW.....	5457,69	5468,55	5444,45	5435,13	5444,38	5430,32	5477,79	5478,57	5475,64
175-200% PW.....	6300,39	6300,91	6299,72	6292,99	6302,62	6286,74	6307,13	6300,06	6324,97
200-225% PW.....	7156,24	7154,33	7159,40	7152,53	7161,28	7142,73	7159,53	7149,73	7183,31
225-250% PW.....	7974,16	7975,06	7971,81	8000,65	8020,91	7968,58	7953,02	7947,50	7977,16
250-275% PW.....	8863,20	8889,36	8789,90	8858,54	8924,76	8789,95	8866,41	8875,45	8789,77
275-300% PW.....	9698,78	9691,82	9728,90	9713,40	9688,41	9752,06	9690,06	9693,14	9646,19
300% PW - 20000,00 zł.....	12933,67	12982,82	12804,29	12751,39	12818,94	12647,31	13092,91	13087,65	13118,25
od 20000,01 zł.....	35662,54	36921,14	20769,06	22813,41	22813,41	-	36998,11	38525,55	20769,06
Według powiatów									
Buski.....	3157,84	3574,14	2822,75	2977,54	3000,89	2966,17	3372,25	3954,58	2545,13
Jędrzejowski.....	3884,08	4620,28	3234,35	3981,11	4965,60	3628,07	3820,08	4520,72	2751,67
Kazimierski.....	2919,67	3065,35	2849,26	3428,61	3491,75	3392,06	2204,71	2247,54	2188,99
Kielecki.....	3378,34	3500,22	3096,88	3567,24	3469,99	3599,61	3324,28	3502,84	2476,29
Konecki.....	2994,64	2906,05	3077,60	3514,23	3609,59	3463,98	2408,69	2478,15	2285,30
Opatowski.....	3051,36	3156,79	2949,99	3386,52	3682,18	3271,15	2919,74	3055,62	2737,76
Ostrowiecki.....	3016,67	2973,25	3069,62	4016,60	4187,04	3886,26	2563,39	2577,23	2542,46
Pińczowski.....	3033,22	3399,21	2726,11	3361,21	4581,42	2850,94	2529,69	2639,05	2269,59
Sandomierski.....	4060,99	4946,12	3390,55	3776,88	4504,09	3558,01	4284,49	5082,93	3144,75
Skarżyski.....	3251,31	3375,14	3052,64	3616,87	3628,57	3604,32	2956,66	3223,14	2348,11
Starachowicki.....	3052,96	3185,03	2830,06	3697,34	3624,97	3748,29	2910,23	3125,43	2462,19
Staszowski.....	3124,54	3388,70	2950,40	3459,67	3883,33	3279,04	2718,17	3041,68	2372,38
Włoszczowski.....	3553,79	3734,18	3339,14	3342,00	2921,78	3444,81	3708,90	3880,85	3032,36
M. Kielce.....	3585,08	3747,16	3451,31	3993,61	4445,73	3777,83	3244,37	3410,92	3032,59

TABL. 35 PRZECIĘTNE GODZINOWE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w zł								
WOJEWÓDZTWO	19,04	19,40	18,63	22,42	23,01	22,10	17,05	18,26	14,85
z tego:									
Według poziomu wykształcenia									
Wyższe ze stopniem naukowym co najmniej doktora oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym	26,58	29,94	24,77	29,02	32,02	27,91	23,36	28,31	19,28
Wyższe z tytułem inżyniera, licencjata, dyplomowanego ekonomisty lub równorzędnym	20,29	22,82	18,06	21,16	24,03	19,83	19,55	22,27	15,46
Policealne.....	16,77	17,44	16,50	18,59	19,13	18,46	15,18	16,64	14,35
Średnie zawodowe	16,07	16,68	15,04	18,06	18,94	17,44	15,31	16,17	13,14
Średnie ogólnokształcące	15,19	17,09	13,79	15,40	16,60	14,99	15,12	17,18	13,24
Zasadnicze zawodowe	15,13	16,37	11,31	14,50	16,42	11,77	15,30	16,36	11,07
Gimnazjalne	11,18	11,29	10,73	-	-	-	11,18	11,29	10,73
Podstawowe i niepełne podstawowe	13,73	15,25	11,08	13,48	15,67	11,39	13,87	15,09	10,75
Według wieku									
do 24 lat	12,05	12,65	10,48	12,43	12,49	12,38	12,00	12,66	9,95
25-34	16,51	17,41	15,26	18,28	18,44	18,19	15,93	17,24	13,40
35-44	19,38	19,83	18,94	23,09	23,81	22,79	17,18	18,71	14,80
45-54	20,42	20,21	20,60	23,27	22,94	23,42	17,81	18,90	16,12
55-59	21,21	21,82	20,49	23,35	24,87	22,22	19,23	19,97	17,82
60-64	27,92	27,63	29,83	28,24	28,08	28,80	27,67	27,34	33,07
W tym w wieku mobilnym (18 - 44 lat)	17,49	17,91	16,99	20,99	21,21	20,89	16,04	17,25	13,81
Według stażu pracy									
do 1,9 roku	12,84	13,24	12,15	14,75	14,84	14,68	12,47	13,06	11,27
2,0 - 4,9 lat	14,50	15,75	12,77	16,12	16,81	15,83	14,14	15,64	11,43
5,0 - 9,9 lat	16,99	17,66	16,10	19,54	20,81	18,90	16,10	17,09	14,21
10,0 - 14,9 lat	18,93	19,80	17,93	21,93	22,82	21,53	17,55	19,11	14,77
15,0 - 19,9 lat	20,23	20,35	20,10	25,05	25,97	24,71	17,69	19,11	15,19
20,0 lat i więcej.....	21,73	22,10	21,36	23,57	23,95	23,34	19,75	20,95	17,57
Według wielkości zakładów									
do 19 osób pracujących....	14,77	13,38	16,27	24,67	22,70	25,16	12,89	12,79	13,04
20 - 49 osób	16,84	15,02	18,41	23,86	24,74	23,55	13,22	12,72	13,87
50 - 99 osób	20,52	19,47	21,34	24,87	23,97	25,28	16,63	17,18	15,97
100 - 249 osób	18,14	18,54	17,55	20,76	20,47	20,99	16,72	17,83	14,47
250 - 499 osób	22,49	24,22	18,82	21,33	22,88	20,44	22,89	24,44	17,18
500 - 999 osób	21,81	25,21	19,06	19,98	22,57	18,49	29,58	30,32	26,66
1000 - 1999 osób	20,44	21,58	18,76	23,08	25,22	21,61	18,95	20,39	15,59
Według sekcji PKD 2007									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	28,18	29,95	24,46	32,74	34,85	27,64	13,61	11,01	17,28
Przemysł	19,24	20,45	15,37	20,90	21,05	20,30	19,01	20,36	14,80
w tym przetwórstwo przemysłowe	18,17	19,43	14,45	19,61	19,83	19,02	18,09	19,40	14,19
Budownictwo	13,88	13,62	16,29	-	-	-	13,88	13,62	16,29
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	12,25	12,90	11,83	15,98	15,45	17,55	12,24	12,88	11,82
Transport i gospodarka magazynowa	14,21	13,83	16,82	15,95	15,69	16,82	12,48	12,40	16,80
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9,56	9,67	9,52	14,40	13,54	14,61	9,15	9,41	9,06

TABL. 35 PRZECIĘTNE GODZINOWE WYNAGRODZENIA BRUTTO PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI, PŁCI ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, WIEKU, STAŻU PRACY, WIELKOŚCI ZAKŁADÓW, SEKCJI PKD 2007, PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ I POWIATÓW ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Sektor publiczny			Sektor prywatny		
	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety	ogółem	męż- czyźni	kobiety
	w zł								
Według sekcji PKD 2007 (dok.)									
Informacja i komunikacja.....	18,58	19,74	15,62	27,39	27,77	24,86	18,49	19,64	15,57
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	26,27	41,53	21,79	26,48	26,36	26,52	26,26	42,64	21,52
Obsługa rynku nieruchomości.....	18,68	18,96	18,33	24,93	31,52	22,62	18,28	18,59	17,84
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	14,89	15,79	14,43	15,93	16,39	15,66	14,12	15,27	13,60
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	10,56	10,68	10,11	-	-	-	10,56	10,68	10,11
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	21,92	24,45	20,92	21,92	24,45	20,92	-	-	-
Edukacja.....	27,38	27,65	27,30	29,32	28,49	29,59	19,87	24,64	18,19
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	19,95	23,90	18,92	20,33	24,12	19,25	18,22	22,30	17,56
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	14,42	15,10	14,07	14,42	15,10	14,07	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....	10,35	10,76	9,53	18,44	18,75	17,39	8,15	8,15	8,15
Według przedziałów wynagrodzeń ustalonych na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto dla województwa (PW = 3382,50 zł) w październiku 2012 r.									
do 1500,00 zł.....	8,16	8,16	8,18	8,39	9,06	8,32	8,16	8,15	8,17
1500,01 zł - 50% PW.....	8,71	8,60	8,79	8,84	8,60	8,92	8,68	8,60	8,76
50- 67% PW.....	10,79	10,63	10,92	11,07	11,04	11,09	10,63	10,50	10,77
67- 75% PW.....	13,28	13,10	13,46	13,73	13,40	13,92	13,03	13,00	13,07
75-100% PW.....	16,38	15,92	16,98	17,45	17,03	17,65	15,66	15,57	15,89
100-125% PW.....	21,84	20,73	23,03	23,49	22,31	24,11	20,15	19,92	20,69
125-150% PW.....	28,70	25,52	32,80	33,18	28,17	35,71	24,58	24,48	24,92
150-175% PW.....	31,41	29,84	33,57	34,21	31,53	35,79	29,29	29,19	29,56
175-200% PW.....	35,46	34,40	36,92	37,85	36,31	38,93	33,53	33,52	33,56
200-225% PW.....	39,32	38,78	40,25	40,45	39,87	41,13	38,37	38,09	39,05
225-250% PW.....	43,74	43,47	44,45	45,03	45,18	44,79	42,75	42,50	43,90
250-275% PW.....	46,74	47,03	45,95	46,82	48,26	45,41	46,68	46,56	47,78
275-300% PW.....	50,88	50,66	51,85	49,29	47,84	51,69	51,88	51,84	52,42
300% PW - 20000,00 zł.....	67,22	67,56	66,35	65,38	65,64	64,99	68,87	68,82	69,15
od 20000,01 zł.....	187,81	193,93	112,88	92,55	92,55	-	201,08	209,38	112,88
Według powiatów									
Buski.....	17,61	19,37	16,13	17,11	16,52	17,42	18,18	21,21	13,82
Jędrzejowski.....	21,99	25,27	18,90	24,30	28,75	22,59	20,64	24,34	14,95
Kazimierski.....	21,19	24,07	19,95	27,82	28,38	27,50	13,93	16,57	13,14
Kielecki.....	18,55	18,55	18,56	22,93	20,79	23,72	17,52	18,38	13,35
Konecki.....	17,64	16,10	19,28	22,27	20,97	23,05	13,15	13,35	12,79
Opatowski.....	17,09	17,19	16,98	20,45	22,38	19,71	15,90	16,31	15,31
Ostrowiecki.....	16,89	15,98	18,10	24,12	22,79	25,34	13,92	13,79	14,12
Pińczowski.....	17,80	18,91	16,77	20,81	26,48	18,20	13,74	14,33	12,33
Sandomierski.....	23,09	27,25	19,76	22,81	25,95	21,81	23,29	27,62	17,09
Skarżyski.....	18,36	18,54	18,05	21,54	20,43	22,87	16,04	17,45	12,78
Starachowicki.....	17,02	17,37	16,40	24,24	21,96	26,07	15,70	16,81	13,37
Staszowski.....	18,36	19,02	17,89	21,80	22,90	21,29	14,76	16,51	12,89
Włoszczowski.....	21,10	19,83	23,08	25,40	19,91	26,94	18,98	19,81	15,68
M. Kielce.....	19,96	20,45	19,54	23,09	25,04	22,12	17,52	18,34	16,47

TABL. 36 EMERYCI I RENCIŚCI ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
ŚWIADCZENIOBIORCY (w osobach)					
Emeryci i renciści ogółem	317028	310885	307448	305979	302540
Przeciętna liczba emerytów i rencistów objętych pozarolniczym systemem ubezpieczeń	238934	235763	235078	235620	234407
emeryci	157830	156557	157595	159459	160081
uprawnieni do rent z tytułu niezdolności do pracy	38085	36213	34471	32983	31465
uprawnieni do rent rodzinnych	43019	42993	43012	43178	42861
Przeciętna liczba emerytów i rencistów objętych rolniczym systemem ubezpieczeń	78094	75122	72370	70359	68133
emeryci	64575	62245	59719	57804	55604
uprawnieni do rent z tytułu niezdolności do pracy	11255	10621	10399	10264	10181
uprawnieni do rent rodzinnych	2262	2255	2252	2292	2348
ŚWIADCZENIA (w zł)					
Przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń	1328,03	1416,62	1494,87	1583,00	1675,09
emerytura	1425,88	1522,47	1607,01	1692,98	1783,89
renta z tytułu niezdolności do pracy	1048,42	1108,14	1164,99	1245,17	1322,30
renta rodzinna	1216,59	1291,03	1348,34	1434,89	1527,73
Przeciętna miesięczna emerytura i renta z rolniczego systemu ubezpieczeń	887,94	930,42	960,41	1029,82	1094,62
emerytura	917,37	961,59	993,16	1064,34	1118,95
renta z tytułu niezdolności do pracy	707,48	733,70	756,22	814,70	945,60
renta rodzinna	945,43	996,60	1033,91	1121,95	1164,32

^a Przeciętne w roku; bez emerytów i rencistów, którzy otrzymują świadczenia wypłacane przez MON, MSWiA oraz Ministerstwo Sprawiedliwości; bez emerytów i rencistów otrzymujących świadczenia na mocy umów międzynarodowych.

Źródło: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

TABL. 37 ZBIOROWOŚĆ OBJĘTA BADANIEM ORAZ ZATRUDNIENI ^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób zatrudnionych w zakładach			Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	objętych badaniem	w których zagrożenia			kobiety
		nie wystąpiły	wystąpiły		
w osobach					
Ogółem 2012	131862	76672	55190	14074	1635
2013	127891	77245	50646	13143	1705
sektor publiczny	29202	18703	10499	2468	546
sektor prywatny.....	98689	58542	40147	10675	1159
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1281	1065	216	134	5
Przemysł	63151	24287	38864	9996	1121
w tym					
przetwórstwo przemysłowe	53276	20858	32418	8957	1100
Budownictwo	10379	7340	3039	865	9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	21848	19748	2100	324	19
Transport i gospodarka magazynowa	7999	5466	2533	1307	278
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	-	-	-	-	-
Informacja i komunikacja	1003	797	206	39	13
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-	-	-	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	-	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	108	108	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	656	501	155	45	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-	-	-	-	-
Edukacja	3081	1606	1475	4	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	18363	16305	2058	429	259
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	-	-	-	-	-
Pozostała działalność usługowa	22	22	-	-	-

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 38 ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻEŃ
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Zagrożenia związane						
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi		
	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	
									w osobach
Ogółem	2012	14074	11523	9400	7528	2999	2828	1675	1167
	2013	13143	10741	8863	7124	2800	2690	1480	927
sektor publiczny		2468	2150	789	566	1469	1388	210	196
sektor prywatny		10675	8591	8074	6558	1331	1302	1270	731
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		134	107	110	94	2	2	22	11
Przemysł.....		9996	8007	7547	6089	1171	1120	1278	798
w tym									
przetwórstwo przemysłowe		8957	7048	7108	5692	992	950	857	406
Budownictwo.....		865	706	518	395	268	259	79	52
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		324	281	207	166	89	89	28	26
Transport i gospodarka magazynowa.....		1307	1257	68	68	1203	1153	36	36
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		-	-	-	-	-	-	-	-
Informacja i komunikacja.....		39	39	39	39	-	-	-	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....		-	-	-	-	-	-	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		-	-	-	-	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		-	-	-	-	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		45	4	33	-	-	-	12	4
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		-	-	-	-	-	-	-	-
Edukacja.....		4	4	4	4	-	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		429	336	337	269	67	67	25	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....		-	-	-	-	-	-	-	-

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 39 ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻEŃ NA 1000 ZATRUDNIONYCH W ZAKŁADACH OBJĘTYCH BADANIEM
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Zagrożenia związane					
			ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników
	na 1000 zatrudnionych							
Ogółem 2012	106,7	87,4	71,3	57,1	22,7	21,4	12,7	8,9
2013	102,8	84,0	69,3	55,7	21,9	21,0	11,6	7,2
sektor publiczny	84,5	73,6	27,0	19,4	50,3	47,5	7,2	6,7
sektor prywatny.....	108,2	87,1	81,8	66,5	13,5	13,2	12,9	7,4
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	104,6	83,5	85,9	73,4	1,6	1,6	17,2	8,6
Przemysł	158,3	126,8	119,5	96,4	18,5	17,7	20,2	12,6
w tym								
przetwórstwo przemysłowe	168,1	132,3	133,4	106,8	18,6	17,8	16,1	7,6
Budownictwo	83,3	68,0	49,9	38,1	25,8	25,0	7,6	5,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	14,8	12,9	9,5	7,6	4,1	4,1	1,3	1,2
Transport i gospodarka magazynowa	163,4	157,1	8,5	8,5	150,4	144,1	4,5	4,5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	x	x	x	x	x	x	x	x
Informacja i komunikacja	38,9	38,9	38,9	38,9	x	x	x	x
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	x	x	x	x	x	x	x	x
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	x	x	x	x	x	x	x	x
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	x	x	x	x	x	x	x	x
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	68,6	6,1	50,3	x	x	x	18,3	6,1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	x	x	x	x	x	x	x	x
Edukacja	1,3	1,3	1,3	1,3	x	x	x	x
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	23,4	18,3	18,4	14,6	3,6	3,6	1,4	x
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	x	x	x	x	x	x	x	x
Pozostała działalność usługowa	x	x	x	x	x	x	x	x

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 40 ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Prze- pro- wa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowe- go	Wye- limi- nowa- nie lub ogra- nicze- nie ryzyka zawo- dowe- go	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego			Prze- pro- wa- dzenie oceny ryzyka zawo- dowe- go	Wye- limi- nowa- nie lub ogra- nicze- nie ryzyka zawo- dowe- go	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			tech- niczne	orga- niza- cyjne	ochro- ny indy- widu- alnej			tech- niczne	orga- niza- cyjne	ochro- ny indy- widu- alnej
Ogółem	2012	2013	4716	5671	8158	47649	22989	6441	8225	13468
			4910	6614	8932	42385	22260	6454	8146	12824
sektor publiczny	5231	3273	1736	1627	2364	6681	3763	2001	1791	2746
sektor prywatny	26141	12744	3174	4987	6568	35704	18497	4453	6355	10078
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	305	280	36	38	158	395	395	55	40	252
Przemysł.....	15379	6933	2061	2739	3449	22866	12508	3409	4088	6957
w tym										
przetwórstwo prze- mysłowe	12166	5991	1840	2367	2756	19044	11001	2935	3559	5853
Budownictwo.....	3514	2234	567	716	1818	3642	2321	572	734	1896
Handel; naprawa pojazdów samocho- dowych ^Δ	4985	2945	540	1381	938	7015	3178	585	1484	1046
Transport i gospodar- ka magazynowa	2503	1329	289	565	670	2783	1387	324	590	697
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Informacja i komuni- kacja	216	6	6	-	-	244	12	12	-	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Obsługa rynku nieru- chomości ^Δ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Działalność profesjo- nalna, naukowa i techniczna.....	60	21	-	6	21	66	27	-	12	27
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	170	42	-	-	42	234	42	-	-	42
Administracja publicz- na i obrona narodowa; obowiązkowe zabez- pieczenia społeczne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Edukacja.....	17	10	-	7	3	19	10	-	7	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	4223	2217	1411	1162	1833	5121	2380	1497	1191	1904
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostała działalność usługowa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 40 ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a (dok.)
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			techniczne	organizacyjne	ochrony indywidualnej
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości					
Ogółem 2012	361,4	174,3	48,8	62,4	102,1
2013	331,4	174,1	50,5	63,7	100,3
sektor publiczny	228,8	128,9	68,5	61,3	94,0
sektor prywatny.....	361,8	187,4	45,1	64,4	102,1
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	308,4	308,4	42,9	31,2	196,7
Przemysł	362,1	198,1	54,0	64,7	110,2
w tym					
przetwórstwo przemysłowe	357,5	206,5	55,1	66,8	109,9
Budownictwo	350,9	223,6	55,1	70,7	182,7
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	321,1	145,5	26,8	67,9	47,9
Transport i gospodarka magazynowa	347,9	173,4	40,5	73,8	87,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	x	x	x	x	x
Informacja i komunikacja	243,3	12,0	12,0	x	x
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	x	x	x	x	x
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	x	x	x	x	x
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	611,1	250,0	x	x	250,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	356,7	64,0	x	x	64,0
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne					
Edukacja	6,2	3,2	x	2,3	1,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	278,9	129,6	81,5	64,9	103,7
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	x	x	x	x	x
Pozostała działalność usługowa	x	x	x	x	x

a Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 41 ZBIOROWOŚĆ OBJĘTA BADANIEM ORAZ ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba osób zatrudnionych w zakładach			Zatrudnieni w warunkach zagrożenia	
	objętych badaniem	w których zagrożenia			kobiety
		nie wystąpiły	wystąpiły		
w osobach					
Ogółem 2012	131862	76672	55190	14074	1635
..... 2013	127891	77245	50646	13143	1705
PODREGION KIELECKI	89958	53361	36597	10469	1388
Powiaty:					
kielecki	10091	7227	2864	819	48
konecki.....	7061	4283	2778	755	5
ostrowiecki	9907	5887	4020	1839	99
skarżyski	9452	3369	6083	1728	303
starachowicki.....	12205	6047	6158	1299	119
Miasto na prawach powiatu					
Kielce	41242	26548	14694	4029	814
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	37933	23884	14049	2674	317
Powiaty:					
buski	5709	4584	1125	271	55
jędrzejowski	5566	3155	2411	351	67
kazimierski	872	676	196	27	-
opatowski	1533	1353	180	19	11
pińczowski.....	2707	1695	1012	267	6
sandomierski.....	9595	5992	3603	331	75
staszowski.....	7659	3248	4411	1008	36
włoszczowski.....	4292	3181	1111	400	67

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 42 ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG GRUP I NASILENIA ZAGROŻEŃ ORAZ POWIATÓW
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Zagrożenia związane					
	ogółem	w tym przez jedną grupę czynników	ze środowiskiem pracy		z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi	
			razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników	razem	w tym przez jedną grupę czynników
WOJEWÓDZTWO 2012	14074	11523	9400	7528	2999	2828	1675	1167
2013	13143	10741	8863	7124	2800	2690	1480	927
PODREGION								
KIELECKI	10469	8841	6917	5698	2376	2297	1176	846
Powiaty:								
kielecki	819	694	678	568	101	94	40	32
konecki	755	629	553	472	115	85	87	72
ostrowiecki.....	1839	1454	1293	974	432	432	114	48
skarżyski	1728	1623	436	365	791	757	501	501
starachowicki.....	1299	1063	1033	834	94	94	172	135
Miasto na prawach powiatu								
Kielce	4029	3378	2924	2485	843	835	262	58
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI	2674	1900	1946	1426	424	393	304	81
Powiaty:								
buski.....	271	175	202	111	59	59	10	5
jędrzejowski.....	351	311	316	307	4	4	31	-
kazimierski.....	27	3	27	3	-	-	-	-
opatowski	19	18	8	8	11	10	-	-
pińczowski.....	267	169	166	86	90	82	11	1
sandomierski	331	303	213	189	93	91	25	23
staszowski	1008	818	777	622	163	147	68	49
włoszczowski.....	400	103	237	100	4	-	159	3

a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego. b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 43 ZATRUDNIENI^{ab} W WARUNKACH ZAGROŻENIA CZYNNIKAMI SZKODLIWYMI I NIEBEZPIECZNYMI DLA ZDROWIA WEDŁUG POWIATÓW

WYSZCZEGÓLNIENIE		Zagrożenia związane									
		ze środowiskiem pracy							z uciążliwością pracy		z czynnikami mechanicznymi
		razem	w tym						razem	w tym z niedostatecznym oświetleniem stanowisk pracy	
			substancje chemiczne	pyły przemysłowe	hałas	wibracja	mikroklimat gorący	mikroklimat zimny			
osobozagrożenia											
WOJEWÓDZTWO....	2012	11564	416	1634	7207	512	396	184	3373	472	2092
	2013	10596	357	1187	6796	378	475	116	3165	534	1960
sektor publiczny		940	96	86	443	51	14	-	1502	41	210
sektor prywatny		9656	261	1101	6353	327	461	116	1663	493	1750
PODREGION KIELECKI.....		8404	312	928	5407	313	383	101	2719	441	1647
Powiaty:											
kielecki		751	26	128	486	31	11	11	116	1	45
konecki		683	13	150	363	24	43	40	115	-	87
ostrowiecki		1633	12	256	989	52	82	-	488	399	117
skarżyski		452	40	39	232	31	109	-	825	41	517
starachowicki		1300	27	155	892	30	78	-	223	-	172
Miasto na prawach powiatu											
Kielce.....		3585	194	200	2445	145	60	50	952	-	709
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI		2192	45	259	1389	65	92	15	446	93	313
Powiaty:											
buski		216	3	49	61	5	5	4	59	-	10
jędrzejowski		341	-	55	218	-	-	6	4	-	33
kazimierski		27	-	9	7	-	-	4	15	-	-
opatowski		68	7	-	32	2	-	-	11	-	-
pińczowski		205	-	-	135	-	-	-	90	56	11
sandomierski		247	18	9	102	24	87	-	97	37	29
staszowski		829	17	129	587	31	-	-	163	-	71
włoszczowski		259	-	8	247	3	-	1	7	-	159

a Liczeni tyle razy na ile czynników są narażeni. b Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 44 ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO WEDŁUG POWIATÓW^a
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego		
			techniczne	organizacyjne	ochrony indywidualnej
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości					
Ogółem..... 2012	361,4	174,3	48,8	62,4	102,1
2013	331,4	174,1	50,5	63,7	100,3
PODREGION KIELECKI.....	336,2	189,0	51,3	70,9	98,1
Powiaty:					
kielecki.....	337,2	246,9	122,3	58,1	159,9
konecki.....	157,2	78,9	33,3	36,0	42,5
ostrowiecki.....	430,7	203,7	18,8	28,0	111,6
skarżyski.....	272,5	146,3	39,8	84,4	85,7
starachowicki.....	439,2	327,2	115,0	100,0	165,8
Miasto na prawach powiatu					
Kielce.....	328,0	159,0	28,6	78,6	72,1
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI.....	320,0	138,7	48,5	46,6	105,3
Powiaty:					
buski.....	321,9	230,3	149,9	163,4	207,9
jędrzejowski.....	364,7	158,8	36,8	25,2	101,7
kazimierski.....	79,1	70,0	5,7	17,2	47,0
opatowski.....	463,1	115,5	54,1	10,4	57,4
pińczowski.....	383,5	314,4	56,5	78,7	214,3
sandomierski.....	351,1	129,5	32,0	29,6	106,9
staszowski.....	240,1	75,5	23,8	17,5	56,0
włoszczowski.....	290,3	35,2	11,0	7,7	18,4

^a Patrz Uwagi metodyczne – Warunki pracy, ust. 2 str. 20.

TABL. 45 ŚWIADCZENIA I ODSZKODOWANIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba świadczeń		Koszt świadczeń		Średni koszt świadczeń	
	razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy	razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy	razem	w tym z tytułu wypadków przy pracy
			w tys. złotych		w złotych na 1 świadczenie	
Ogółem 2012	625	599	2217,3	2036,9	3547,7	3400,5
..... 2013	756	723	2952,8	2623,7	3905,8	3628,9
sektor publiczny	203	198	826,2	780,6	4070,0	3942,4
sektor prywatny	553	525	2126,6	1843,1	3845,6	3510,7
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	9	9	35,9	35,9	3988,9	3988,9
Przemysł.....	398	379	1493,1	1243,8	3751,5	3281,8
w tym						
przetwórstwo przemysłowe	369	352	1319,4	1142,1	3575,6	3244,6
Budownictwo.....	80	78	366,6	349,7	4582,5	4483,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	78	70	289,6	265,2	3712,8	3788,6
Transport i gospodarka magazynowa.....	32	32	132,3	132,3	4134,4	4134,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	-	-	-	-	-	-
Informacja i komunikacja.....	4	4	9,9	9,9	2475,0	2475,0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	-	-	-	-	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	-	-	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	-	-	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6	6	22,4	22,4	3733,3	3733,3
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	-	-	-	-	-	-
Edukacja.....	12	11	114,6	104,1	9550,0	9463,6
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	137	134	488,4	460,4	3565,0	3435,8
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-	-	-	-	-	-
Pozostała działalność usługowa.....	-	-	-	-	-	-

TABL. 46 POSZKODOWANI ^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2009	2010	2011	2012	2013
Ogółem	1857	2231	2322	2021	1892
sektor publiczny	613	663	680	633	644
sektor prywatny.....	1244	1568	1642	1388	1248
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14	10	20	17	21
Przemysł	785	1021	1058	851	763
w tym					
przetwórstwo przemysłowe	701	919	962	765	674
Budownictwo	179	201	204	212	169
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	240	286	274	245	229
Transport i gospodarka magazynowa	112	97	129	111	88
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	9	11	16	22	19
Informacja i komunikacja	6	4	20	12	12
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7	17	14	9	10
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	19	23	18	21	20
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22	14	11	5	14
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	34	39	27	37	42
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	87	123	127	108	80
Edukacja	101	114	117	106	115
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	223	249	256	249	281
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	15	10	22	10	18
Pozostała działalność usługowa	4	12	9	6	11

a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 47 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Status zatrudnienia						
		osoba samozatrudniona	pracownik zatrudniony na czas		osoba współpracująca	praktykant /uczeń	inny status	
			nieokreślony	określony				
Ogółem.....	2012	2021	3	1321	674	4	2	17
	2013	1892	2	1281	585	1	4	19
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		21	-	15	6	-	-	-
Przemysł		713	-	403	299	-	4	7
w tym								
przetwórstwo przemysłowe.....		674	-	376	287	-	4	7
Budownictwo		169	-	77	89	-	-	3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		229	2	142	83	1	-	1
Transport i gospodarka magazynowa		88	-	68	17	-	-	3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19	-	12	6	-	-	1
Informacja i komunikacja		12	-	5	7	-	-	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	-	10	-	-	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		20	-	15	5	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		14	-	10	4	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		42	-	20	22	-	-	-
Administracja publiczna i obrona narodu; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		80	-	67	10	-	-	3
Edukacja		115	-	107	8	-	-	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		281	-	260	21	-	-	-
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		18	-	13	4	-	-	1
Pozostała działalność usługowa		11	-	9	2	-	-	-

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 48 POSZKODOWANI ^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG SKUTKÓW WYPADKÓW I PŁCI ORAZ LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY SPOWODOWANA TYMI WYPADKAMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym kobiety	W wypadkach			Liczba dni niezdolności do pracy		
			śmiertelnych	ciężkich	lekkich	w liczbach bezwzględnych	na jednego poszkodowanego ^b	
Ogółem.....	2012	2021	609	12	20	1989	94861	47,2
	2013	1892	646	12	17	1863	86579	46,1
sektor publiczny		644	387	1	4	639	28100	43,7
sektor prywatny.....		1248	259	11	13	1224	58479	47,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....		21	-	1	-	20	1108	55,4
Przemysł		763	97	3	5	755	37422	49,2
w tym								
przetwórstwo przemysłowe.....		674	88	3	4	667	32593	48,6
Budownictwo		169	8	3	5	161	8782	52,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^A		229	101	3	4	222	8634	38,2
Transport i gospodarka magazynowa		88	22	-	1	87	4948	56,2
Zakwaterowanie i gastronomia ^A		19	10	-	-	19	1070	56,3
Informacja i komunikacja		12	3	-	-	12	476	39,7
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	8	-	-	10	646	64,6
Obsługa rynku nieruchomości ^A		20	3	-	-	20	889	44,5
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		14	4	-	-	14	714	51,0
Administrowanie i działalność wspierająca ^A		42	13	1	-	41	1495	36,5
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....		80	53	-	1	79	3214	40,2
Edukacja		115	83	-	1	114	4486	39,0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		281	225	1	-	280	11572	41,3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		18	10	-	-	18	765	42,5
Pozostała działalność usługowa		11	6	-	-	11	358	32,5

a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie. *b* Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

TABL. 49 WYPADKI ^a PRZY PRACY I TRAKTOWANE NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY ORAZ POSZKODOWANI WEDŁUG WIELKOŚCI ZAKŁADÓW W WYBRANYCH SEKCJACH

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba wypadków	Poszkodowani							
		ogółem	w zakładach (jedn. lok.) o liczbie pracujących						
			1-9	10-49	50-249	250-499	500 i więcej	nieznana	
Ogółem									
2012	2004	2021	106	401	764	279	471	-	
2013	1881	1892	101	413	742	214	422	-	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	21	21	5	10	6	-	-	-	
Przemysł.....	761	763	23	101	331	146	162	-	
w tym									
przetwórstwo przemysłowe	672	674	18	83	277	136	160	-	
Budownictwo.....	164	169	17	56	81	10	5	-	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	228	229	23	98	60	12	36	-	
Transport i gospodarka magazynowa.....	88	88	15	22	26	5	20	-	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19	19	-	10	9	-	-	-	
Informacja i komunikacja.....	12	12	1	1	10	-	-	-	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	10	3	4	-	1	2	-	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20	20	1	10	9	-	-	-	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	14	14	2	1	9	2	-	-	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42	42	2	12	20	7	1	-	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	79	80	-	17	39	7	17	-	
Edukacja.....	115	115	-	29	73	-	13	-	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	279	281	5	31	57	22	166	-	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	18	18	2	8	8	-	-	-	
Pozostała działalność usługowa.....	11	11	2	3	4	2	-	-	

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 50 POSZKODOWANI ^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG WIEKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Poszkodowani w wieku:						
		24 lata i mniej	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55 - 64	65 lat i więcej	
Ogółem.....	2012	2021	175	521	503	523	291	8
	2013	1892	118	502	479	494	296	3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.....	21	-	8	1	8	4	-	
Przemysł	763	65	229	221	156	92	-	
w tym								
przetwórstwo przemysłowe	674	64	215	203	123	69	-	
Budownictwo	169	15	46	37	34	36	1	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	229	21	102	49	39	18	-	
Transport i gospodarka magazynowa	88	5	19	17	29	18	-	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19	4	7	3	1	4	-	
Informacja i komunikacja	12	-	3	4	3	2	-	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	-	1	3	3	3	-	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20	-	1	4	12	3	-	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	2	2	4	5	1	-	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42	1	13	8	9	11	-	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	80	1	15	25	18	21	-	
Edukacja	115	1	7	23	56	27	1	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	281	2	41	75	113	49	1	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	18	1	5	3	5	4	-	
Pozostała działalność usługowa	11	-	3	2	3	3	-	

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 51 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG STAŻU PRACY NA ZAJMOWANYM STANOWISKU

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Poszkodowani według stażu pracy na zajmowanym stanowisku:							
		1 rok i mniej	2 – 3	4 – 5	6 – 10	11 – 15	16 – 20	21 lat i więcej	
Ogółem	2012	2021	503	329	272	346	164	113	294
	2013	1892	434	283	211	383	165	122	294
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21	5	5	4	2	1	2	2	
Przemysł.....	763	197	141	84	193	58	32	58	
w tym									
przetwórstwo przemysłowe.....	674	183	129	72	178	53	19	40	
Budownictwo.....	169	75	26	17	22	8	6	15	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	229	60	53	34	47	7	10	18	
Transport i gospodarka magazynowa.....	88	16	11	11	11	4	8	27	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19	10	3	1	1	1	-	3	
Informacja i komunikacja.....	12	-	4	4	1	3	-	-	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa.....	10	2	1	2	2	1	1	1	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20	7	1	-	2	3	2	5	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	14	4	3	2	3	-	1	1	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42	16	5	4	14	2	-	1	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	80	12	9	6	14	12	8	19	
Edukacja.....	115	5	5	9	21	16	15	44	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	281	19	15	26	43	46	34	98	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	5	-	3	4	2	2	2	
Pozostała działalność usługowa	11	1	1	4	3	1	1	-	

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 52 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG GRUP WYKONYWANEGO ZAWODU I PŁCI

Wyszczególnienie	Ogółem	Płeć		
		mężczyźni	kobiety	
WOJEWÓDZTWO.....	2012	2021	1412	609
	2013	1892	1246	646
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	77	37	40	
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni.....	7	4	3	
Kierownicy do spraw zarządzania i handlu.....	14	4	10	
Kierownicy do spraw produkcji i usług.....	35	18	17	
Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych	21	11	10	
Specjaliści.....	245	51	194	
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych.....	18	11	7	
Specjaliści do spraw zdrowia	125	14	111	
Specjaliści nauczania i wychowania.....	60	14	46	
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	27	9	18	
Specjaliści do spraw technologii informacyjno-komunikacyjnych.....	1	1	-	
Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury	14	2	12	
Technicy i inny średni personel	139	70	69	
Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych.....	35	30	5	
Średni personel do spraw zdrowia	20	4	16	
Średni personel do spraw biznesu i administracji.....	53	24	29	
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	23	4	19	
Technicy informatycy	8	8	-	
Pracownicy biurówi	121	69	52	
Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni.....	31	6	25	
Pracownicy obsługi klienta	9	2	7	
Pracownicy do spraw finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	56	48	8	
Pozostali pracownicy obsługi biura	25	13	12	
Pracownicy usług i sprzedawcy	174	75	99	
Pracownicy usług osobistych	53	25	28	
Sprzedawcy i pokrewni	92	26	66	
Pracownicy opieki osobistej i pokrewni	6	2	4	
Pracownicy usług ochrony	23	22	1	
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	8	7	1	
Rolnicy produkcji towarowej.....	3	2	1	
Leśnicy i rybacy	5	5	-	
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy.....	629	593	36	
Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	167	164	3	
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	321	317	4	
Rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	37	29	8	
Elektrycy i elektronicy	42	37	5	
Robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	62	46	16	
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	277	253	24	
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	131	115	16	
Monterzy.....	31	30	1	
Kierowcy i operatorzy pojazdów.....	115	108	7	
Pracownicy przy pracach prostych	222	91	131	
Pomoce domowe i sprzątaczkii.....	68	6	62	
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnictwie i rybołówstwie	2	2	-	
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie.....	95	61	34	
Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki.....	23	2	21	
Ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	34	20	14	

a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 53 PRZYCZYNY WYPADKÓW ^a PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy					
		ogółem	niewłaściwy stan czynnika materialnego				
			razem	wady konstrukcyjne lub niewłaściwe rozwiązania techniczne i ergonomiczne czynnika materialnego	niewłaściwe wykonanie czynnika materialnego	wady materiałowe czynnika materialnego	niewłaściwa eksploatacja czynnika materialnego
1	Ogółem 2012	3985	377	177	27	70	103
2	 2013	3582	292	135	20	67	70
3	sektor publiczny.....	1084	76	22	4	19	31
4	sektor prywatny	2498	216	113	16	48	39
5	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	53	3	2	-	-	1
6	Przemysł	1581	132	69	6	29	28
7	w tym przetwórstwo przemysłowe	1406	116	63	5	26	22
8	Budownictwo	312	34	18	4	11	1
9	Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	424	26	14	1	7	4
10	Transport i gospodarka magazynowa	143	13	9	1	1	2
11	Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	45	6	1	3	1	1
12	Informacja i komunikacja	16	-	-	-	-	-
13	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	16	1	-	-	-	1
14	Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	36	10	4	-	3	3
15	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	23	3	2	-	-	1
16	Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	94	6	1	1	2	2
17	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	142	4	-	2	-	2
18	Edukacja	219	14	7	1	2	4
19	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	431	37	7	1	10	19
20	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	29	3	1	-	1	1
21	Pozostała działalność usługowa	18	-	-	-	-	-

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

WEDŁUG SEKCJI PKD

przyczyn

niewłaściwa ogólna organizacja		brak lub niewłaściwe postępowanie się czynnikiem materialnym przez pracownika	nieużywanie sprzętu ochronnego przez pracownika	niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika	stan psychofizyczny pracownika, nie zabezpieczający bezpiecznego wykonywania pracy	nieprawidłowe zachowanie się pracownika	inna przyczyna	Lp.
pracy	stanowiska pracy							
216	208	315	59	328	66	2087	329	1
156	174	234	46	243	63	2024	350	2
27	37	48	5	44	24	662	161	3
129	137	186	41	199	39	1362	189	4
3	2	2	-	3	1	33	6	5
80	87	121	29	161	17	838	116	6
69	75	113	25	140	17	757	94	7
17	21	30	5	19	9	152	25	8
15	27	27	3	18	9	264	35	9
10	3	7	1	6	1	85	17	10
2	2	3	1	2	-	28	1	11
-	-	1	1	1	-	12	1	12
2	-	-	-	-	-	11	2	13
1	2	-	-	1	-	16	6	14
-	-	-	-	1	-	17	2	15
5	1	4	2	1	2	67	6	16
1	6	5	-	7	4	92	23	17
9	10	11	-	9	6	126	34	18
11	11	21	4	13	13	250	71	19
-	1	1	-	-	1	18	5	20
-	1	1	-	1	-	15	-	21

TABL. 54 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG UMIEJSCOWIENIA URAZU, W WYBRANYCH SEKCJACH PKD

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Umiejscowienie urazu								
		głowa	szyja z kręgosłupem szyjnym	grzbiet łącznie z kręgosłupem	tułów i organy wewnętrzne	kończyny		całe ciało i jego różne części	inne części ciała	
						górne	dolne			
Ogółem	2012	2021	190	16	48	80	844	773	50	11
	2013	1892	197	25	59	66	796	675	56	18
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		21	2	-	2	-	8	9	-	-
Przemysł		763	89	7	15	23	383	226	8	12
w tym										
przetwórstwo przemysłowe		674	79	6	12	19	353	190	6	9
Budownictwo		169	20	2	4	12	71	54	6	-
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		229	19	7	9	6	105	72	10	1
Transport i gospodarka magazynowa		88	7	3	2	1	26	43	6	-
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19	3	-	-	-	9	7	-	-
Informacja i komunikacja		12	3	-	1	1	2	4	1	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	2	-	1	-	1	6	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		20	4	-	1	2	9	4	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		14	3	-	1	-	4	6	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		42	5	1	-	3	19	13	1	-
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ		80	11	1	6	2	18	36	5	1
Edukacja		115	11	1	6	5	33	50	8	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		281	15	3	11	11	101	127	10	3
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		18	1	-	-	-	5	11	1	-
Pozostała działalność usługowa		11	2	-	-	-	2	7	-	-

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 55 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZ

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wydarzenia powodujące uraz w tym:								
		kontakt z prądem elektrycznym, temperaturą, niebezpiecznymi substancjami i preparatami chemicznymi	tonięcie, zakopanie, zamknięcie	zderzenie z/ uderzenie w nieruchomy obiekt	uderzenie przez obiekt w ruchu	kontakt z przedmiotem ostrym, szorstkim, chropowatym	uwięzienie, zmiążdżenie	obciążenie fizyczne lub psychiczne	przejaw agresji ze strony człowieka lub zwierzęcia	inne wydarzenia
Ogółem 2012	2021	77	6	515	438	327	147	212	45	227
2013	1892	65	3	534	350	343	113	219	40	210
sektor publiczny.....	644	19	3	232	67	61	23	96	33	106
sektor prywatny	1248	46	-	302	283	282	90	123	7	104
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21	-	-	4	3	4	-	5	1	4
Przemysł	763	29	-	174	174	187	68	53	6	64
w tym										
przetwórstwo przemysłowe	674	26	-	142	162	176	64	51	-	46
Budownictwo	169	7	-	45	51	26	11	11	-	18
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	229	7	-	52	49	49	9	46	3	11
Transport i gospodarka magazynowa	88	4	-	40	13	8	3	10	5	5
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	19	3	-	5	1	7	1	1	-	1
Informacja i komunikacja	12	-	-	5	2	-	-	1	1	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	10	-	-	6	-	-	-	-	-	4
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	20	2	-	3	3	2	2	1	1	6
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	-	-	7	3	2	1	-	-	1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	42	1	-	16	4	7	2	6	-	6
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ	80	-	-	39	7	2	-	9	4	18
Edukacja	115	3	3	37	17	9	5	21	1	19
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.....	281	9	-	98	18	35	10	47	18	43
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	18	-	-	1	2	2	-	7	-	6
Pozostała działalność usługowa	11	-	-	2	3	3	1	1	-	1

a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 56 POSZKODOWANI^a W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG WYDARZEŃ BĘDĄCYCH ODCHYLENIEM OD STANU NORMALNEGO, POWODUJĄCYCH WYPADKI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Wydarzenia będące odchyleniem od stanu normalnego w tym:							
		wyrzut, wyciek, emisja substancji szkodliwych	uszkodzenie, rozewanie, pęknięcia, ześlizgnięcie, upadek, załamanie się czynnika materialnego	utrata kontroli nad: maszyną, środkami transportu, transportowanym ładunkiem, narzędziem, obiektem, zwierzęciem	poślizgnięcie, potknięcie się, upadek osoby	ruchy ciała bez wysiłku fizycznego (prowadzące na ogół do urazów zewnętrznych)	ruch ciała związany z wysiłkiem fizycznym (prowadzący na ogół do urazu wewnętrzного)	wstrząs, strach, przemoc, atak, zagrożenie, obecność	
Ogółem	2012	2021	57	352	357	617	198	208	72
	2013	1892	43	319	289	621	190	199	53
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		21	-	3	3	8	4	1	-
Przemysł.....		763	23	177	167	164	91	55	11
w tym									
przetwórstwo przemysłowe		674	21	166	158	126	83	48	6
Budownictwo		169	4	39	27	50	13	14	1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		229	4	41	42	52	18	31	6
Transport i gospodarka magazynowa.....		88	1	11	9	38	5	11	8
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		19	3	3	2	6	4	1	-
Informacja i komunikacja		12	-	-	2	5	2	1	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		10	-	-	-	9	1	-	-
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		20	1	3	1	8	-	3	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		14	-	1	2	4	1	2	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		42	1	6	3	23	3	4	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne ^Δ		80	-	3	4	47	4	11	4
Edukacja.....		115	2	12	4	61	8	19	3
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		281	3	19	20	131	33	43	18
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		18	1	1	1	11	1	2	-
Pozostała działalność usługowa.....		11	-	-	2	4	2	1	-

^a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie.

TABL. 57 POSZKODOWANI ^a W WYPADKACH PRZY PRACY ^a I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY WEDŁUG POWIATÓW

Wyszczególnienie		Ogółem		W wypadkach			Liczba dni niezdolności do pracy ^b		
		kobiety	na 1000 pracujących	śmiertelnych	ciężkich	łżejszych	w liczbach bezwzględnych	na jednego poszkodowanego	
WOJEWÓDZTWO	2012	2021	609	6,47	12	20	1989	94861	47,2
	2013	1892	646	6,15	12	17	1863	86579	46,1
PODREGION									
KIELECKI		1443	489	6,77	8	12	1423	64738	45,1
Powiaty:									
kielecki		170	62	5,23	1	4	165	7592	44,9
konecki		117	26	6,41	1	1	115	6428	55,4
ostrowiecki		127	44	5,02	1	1	125	6001	47,6
skarżyski		100	28	5,49	-	1	99	6502	65,0
starachowicki		150	33	6,34	-	1	149	7069	47,1
Miasto na prawach powiatu									
Kielce		779	296	8,18	5	4	770	31146	40,2
PODREGION SANDOMIERSKO-JĘDRZEJOWSKI									
		449	157	4,74	4	5	440	21841	49,1
Powiaty:									
buski		67	32	4,55	-	-	67	2740	40,9
jędrzejowski		56	8	3,59	1	1	54	2545	46,3
kazimierski		11	7	2,67	-	-	11	466	42,4
opatowski		33	14	4,02	2	1	30	2022	65,2
pińczowski		58	17	7,58	-	-	58	2138	36,9
sandomierski		84	28	4,95	-	1	83	3916	46,6
staszowski		92	41	5,40	-	1	91	5636	61,3
włoszczowski		48	10	4,64	1	1	46	2378	50,6

a Poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie. *b* Bez osób poszkodowanych w wypadkach śmiertelnych.

TABL. 58 WYPADKI PRZY PRACY W GOSPODARSTWACH INDYWIDUALNYCH W ROLNICTWIE ^a WEDŁUG WYDARZEŃ POWODUJĄCYCH URAZY WYPADKOWE

Wyszczególnienie	2009		2010		2011		2012		2013	
		wy- padki śmier- telne		wy- padki śmier- telne		wy- padki śmier- telne		wy- padki śmier- telne		wy- padki śmier- telne
LICZBA ODSZKODOWAŃ WYPŁACONYCH JEDNORAZOWO	956	5	897	14	883	-	866	7	790	7
Upadek osób.....	529	2	471	2	461	-	457	2	455	1
Uderzenie lub przygniecie- nie przez spadające przedmioty	56	-	56	1	61	-	60	-	44	-
Przejechanie, uderzenie, pochwycenie przez środki transportu w ruchu.....	18	2	28	6	18	-	17	4	19	4
Pochwycenie i uderzenie przez części ruchome ma- szyn i urządzeń	119	-	118	2	129	-	139	-	98	-
Uderzenie, przygniecie, pogryzienie przez zwierzęta.....	104	-	90	1	94	-	88	-	76	1
Działanie skrajnych temperatur.....	4	-	6	-	7	-	4	-	3	-
Działanie materiałów szkodliwych.....	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Inne wydarzenia	125	1	128	2	112	-	101	1	95	1

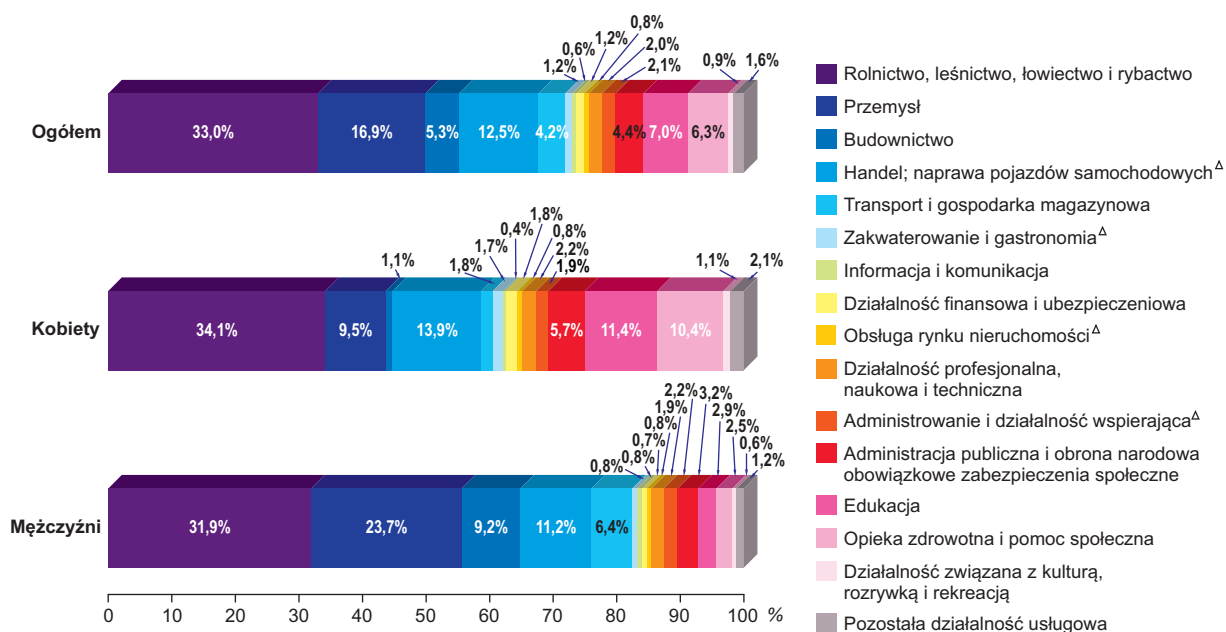
a Jednorazowe odszkodowania wypłacone przez KRUS.

TABL. 59 WYPADKI PRZY PRACY ^a OSÓB PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ I OSÓB Z NIMI WSPÓŁPRACUJĄCYCH

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012	2013
LICZBA ODSZKODOWAŃ WYPŁACONYCH JEDNORAZOWO	81	81	92	72	76
KWOTA WYPŁAT W TYS. ZŁ					
razem.....	499,9	419,3	443,2	416,5	417,2
na 1 odszkodowanie.....	6,2	5,2	4,8	5,8	5,5

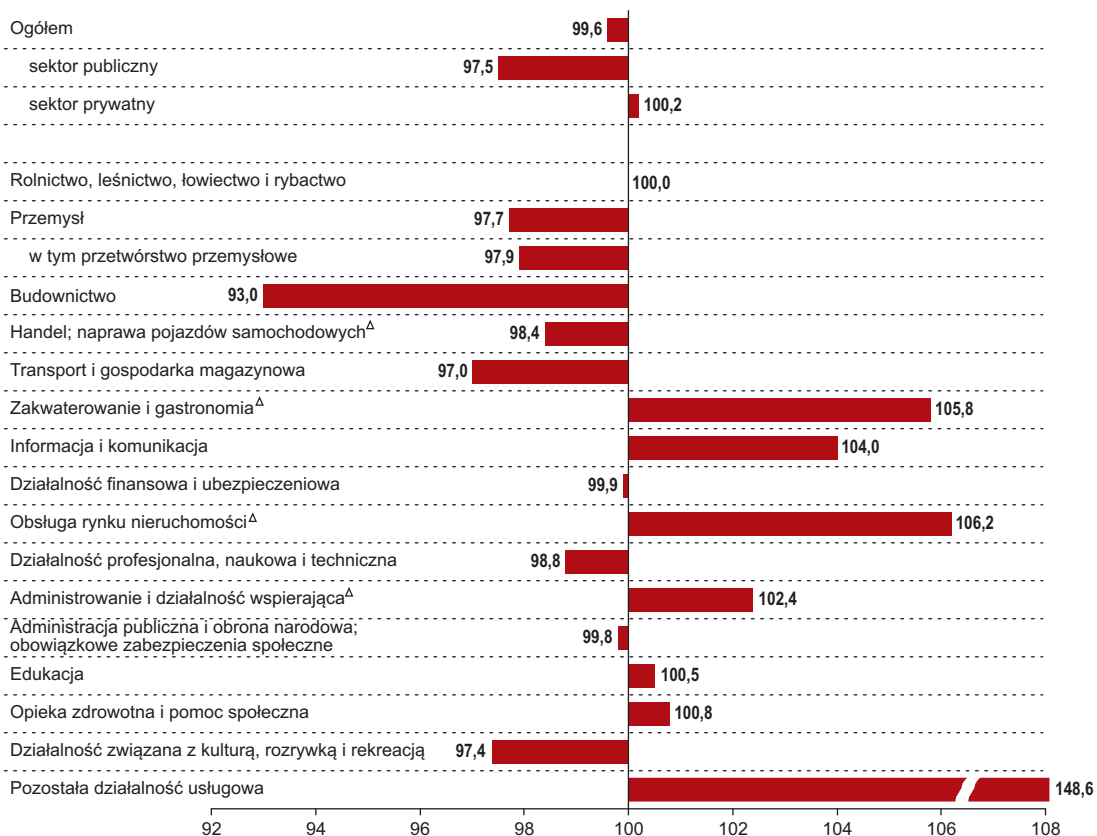
a Jednorazowe odszkodowania wypadkowe wypłacone przez ZUS osobom prowadzącym działalność gospodarczą i osobom z nimi współpracującym.

PRACUJĄCY^{ab} W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI I PŁCI W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII

a) Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b) Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

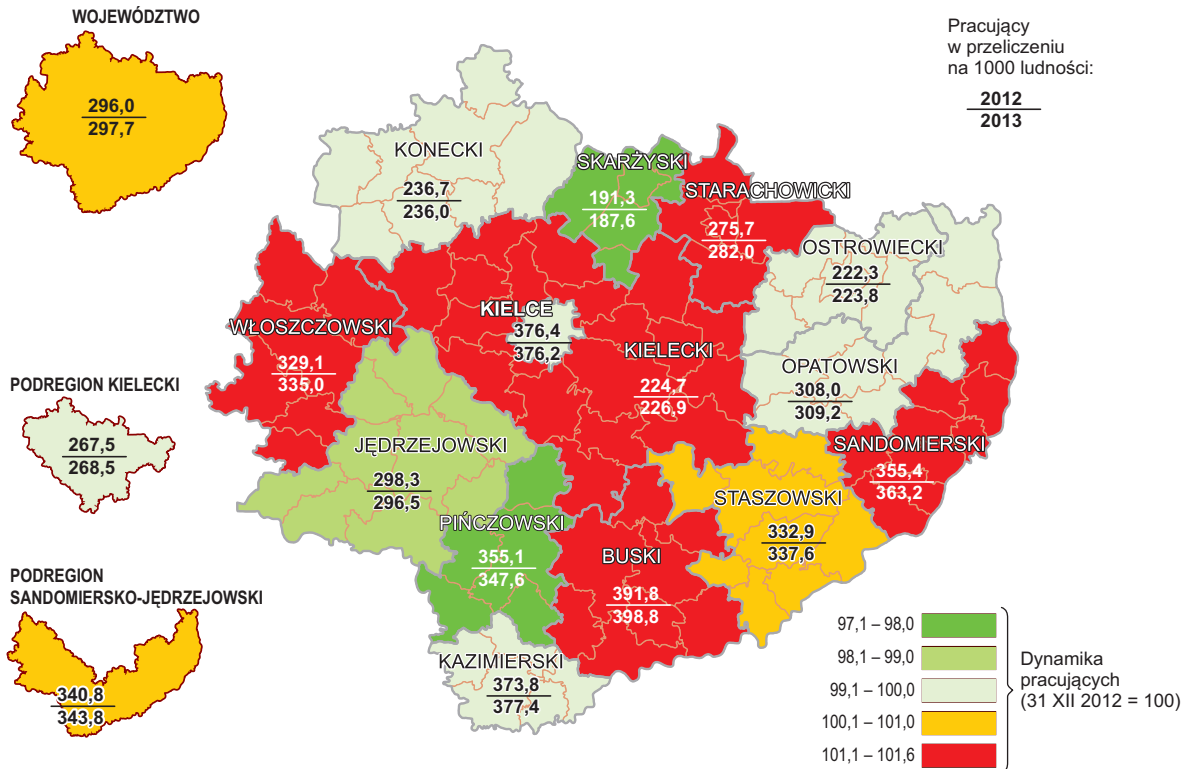
DYNAMIKA PRACUJĄCYCH^{ab} W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG SEKCJI W 2013 R.
(31 XII 2012 = 100)

a) Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. b) Dla gospodarstw indywidualnych dane szacunkowe.

PRACUJĄCY^{ab} W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG POWIATÓW W PRZELICZENIU NA 1000 LUDNOŚCI

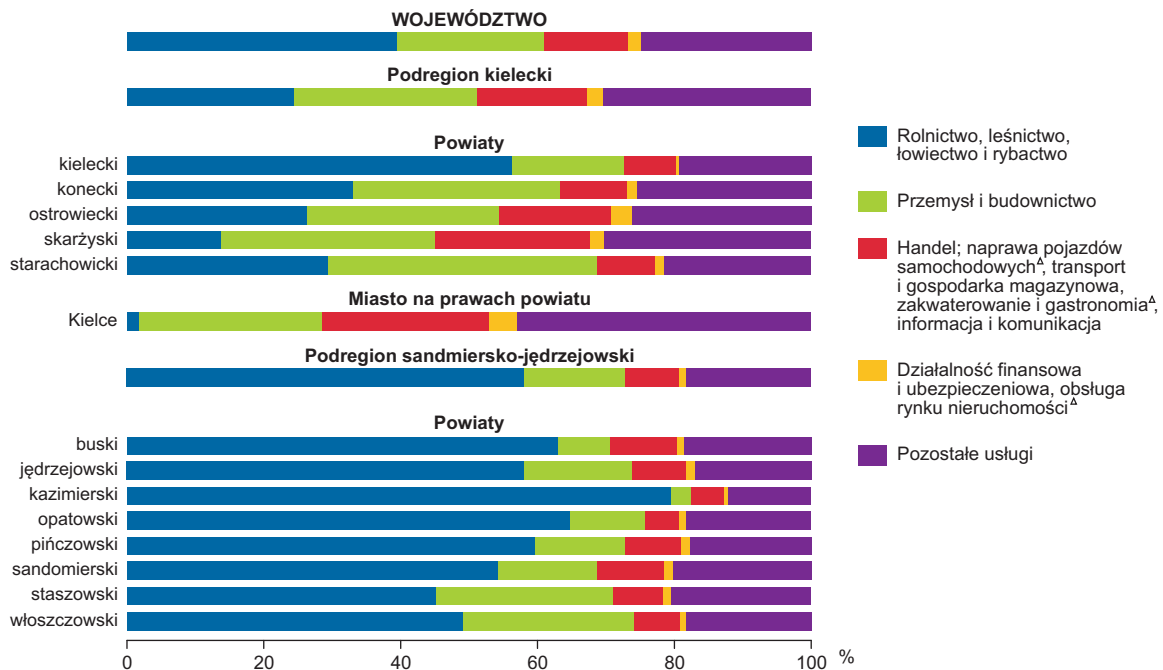
Stan w dniu 31 XII

a) Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

PRACUJĄCY^{ab} W GOSPODARCE NARODOWEJ WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI I POWIATÓW W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

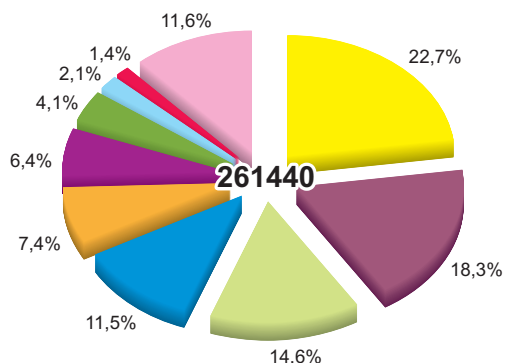

a) Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności; dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z osobami pracującymi w fundacjach, stowarzyszeniach, partiach politycznych, organizacjach społecznych, organizacjach pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (dane szacunkowe).

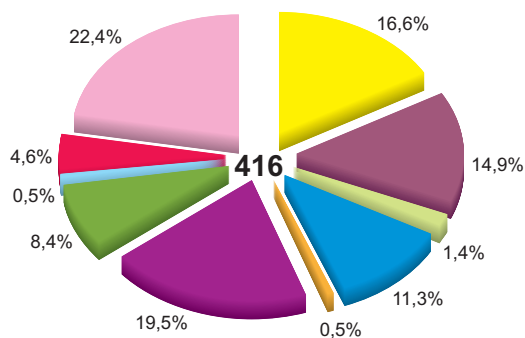
POPYT NA PRACĘ WEDŁUG SEKCJI W IV KWARTALE 2013 R.

Stan w końcu okresu

ZAGOSPODAROWANE MIEJSCA PRACY

WOLNE MIEJSCA PRACY

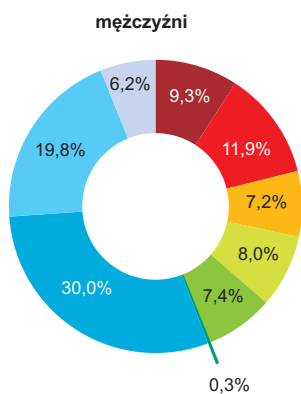
- Przetwórstwo przemysłowe
- Handel; naprawa pojazdów samochodowych^Δ
- Edukacja
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
- Budownictwo

- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
- Transport i gospodarka magazynowa
- Zakwaterowanie i gastronomia^Δ
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
- Pozostałe

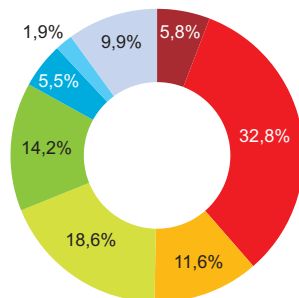
POPYT NA PRACĘ WEDŁUG ZAWODÓW W IV KWARTALE 2013 R.

Stan w końcu okresu

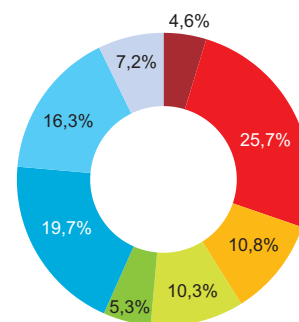
ZAGOSPODAROWANE MIEJSCA PRACY

kobiety

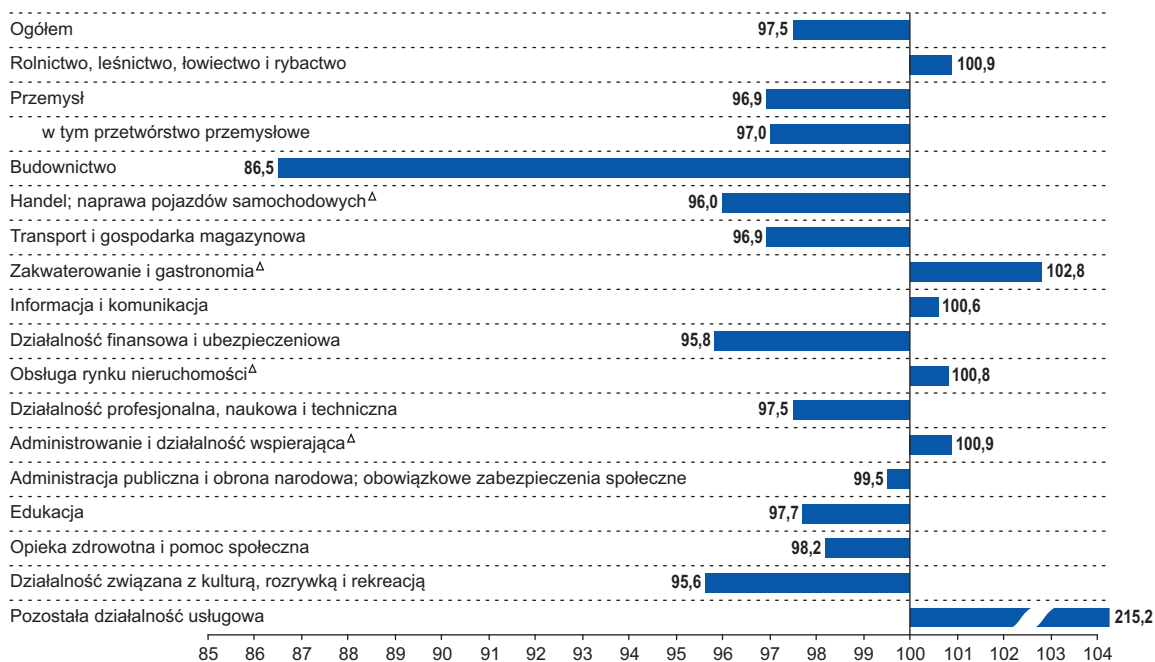
WOLNE MIEJSCA PRACY

- Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy
- Specjaliści
- Technicy i inny średni personel
- Pracownicy biurowi

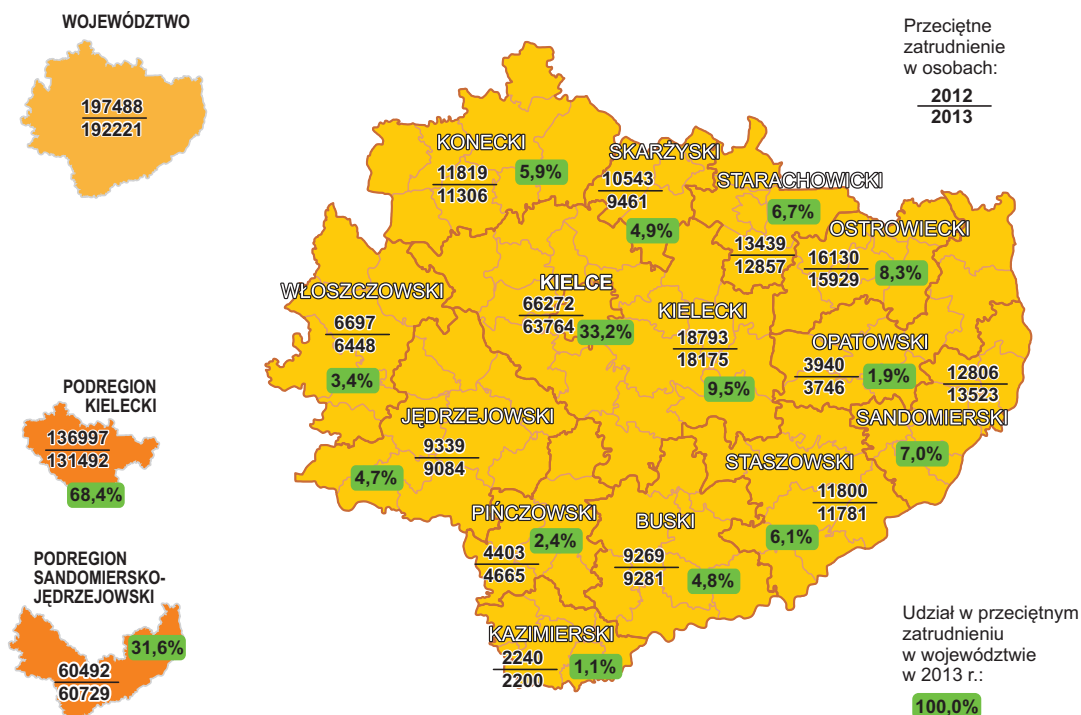
- Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy
- Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy
- Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- Pracownicy przy pracach prostych

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA^a W GOSPODARCE NARODOWEJ W 2013 R. (2012 = 100)

a) Dane dotyczą wyłącznie zatrudnionych na podstawie stosunku pracy. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

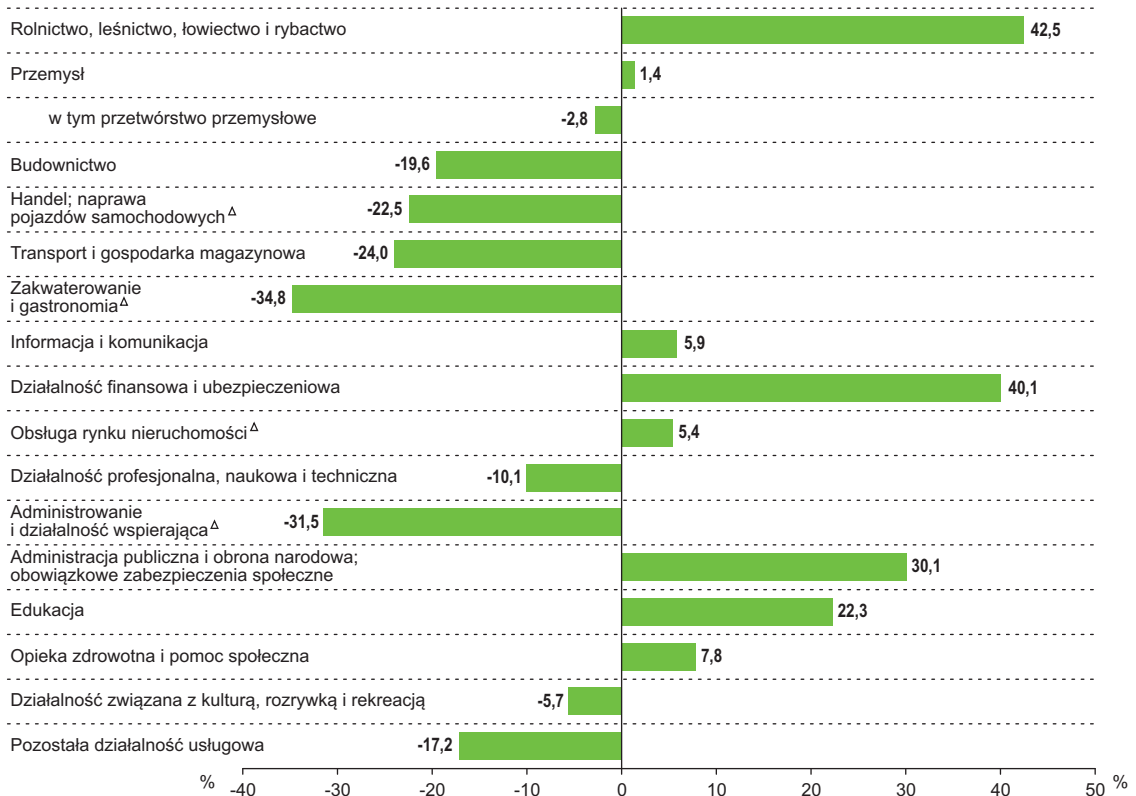
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE^a WEDŁUG POWIATÓW

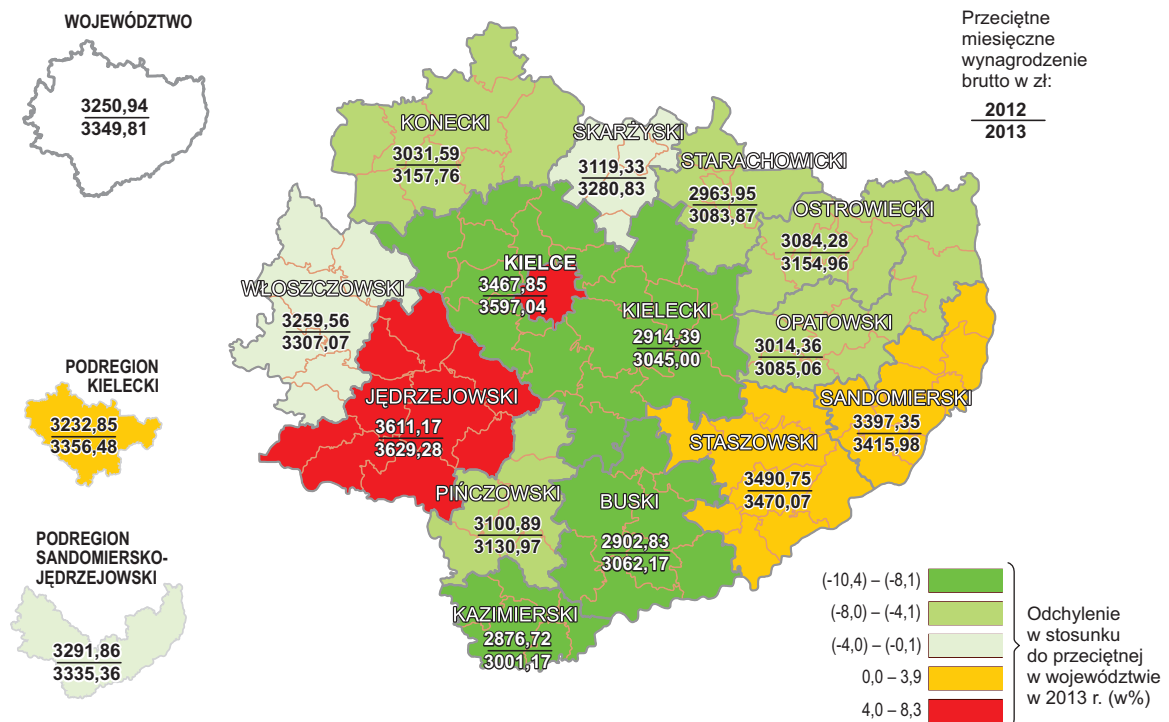
a) Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych.

ODCHYLENIA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W GOSPODARCE NARODOWEJ DO PRZECIĘTNEGO W WOJEWÓDZTWIE W 2013 R.

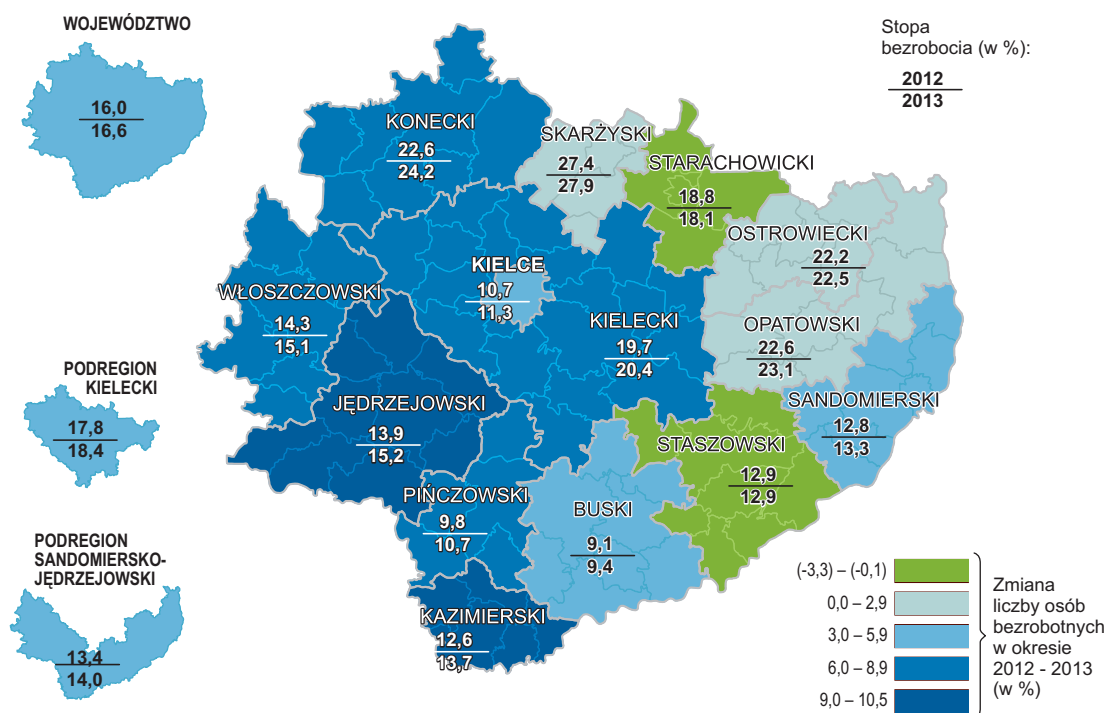
PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO^a WEDŁUG POWIATÓW

a) Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób oraz jednostek sfery budżetowej niezależnie od liczby pracujących; bez zatrudnionych za granicą. Dane nie obejmują: gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, fundacji, stowarzyszeń, partii politycznych, związków zawodowych, organizacji społecznych, organizacji pracodawców, samorządu gospodarczego i zawodowego oraz duchownych.

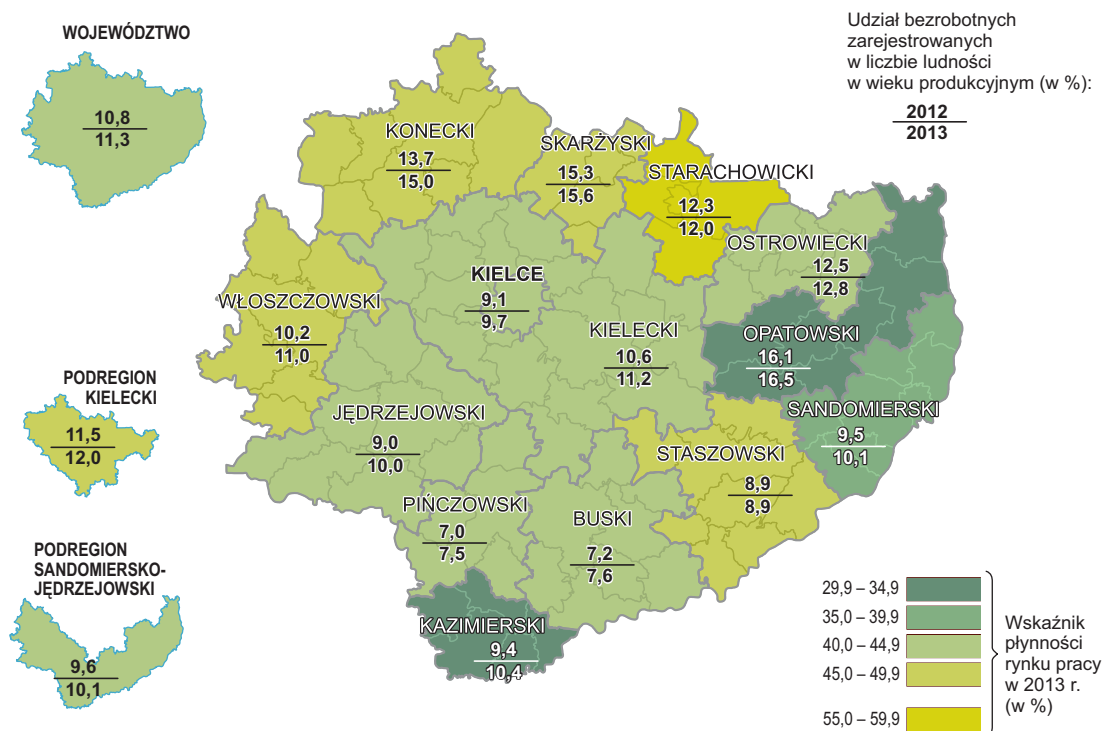
BEZROBOCIE REJESTROWANE WEDŁUG POWIATÓW

Stan w dniu 31 XII

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W RELACJI DO OSÓB W WIEKU PRODUKCYJNYM WEDŁUG POWIATÓW ORAZ PŁYNNOŚĆ RYNKU PRACY

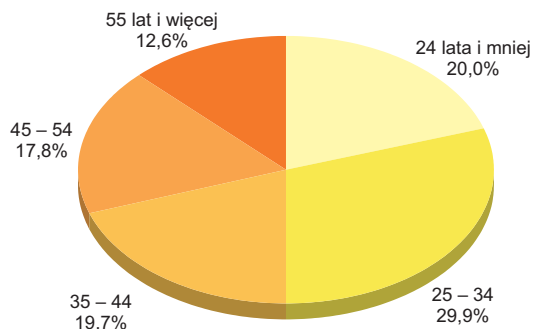
Stan w dniu 31 XII

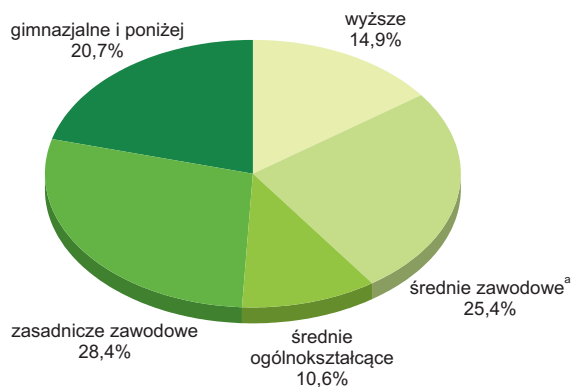
BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

WEDŁUG WIEKU

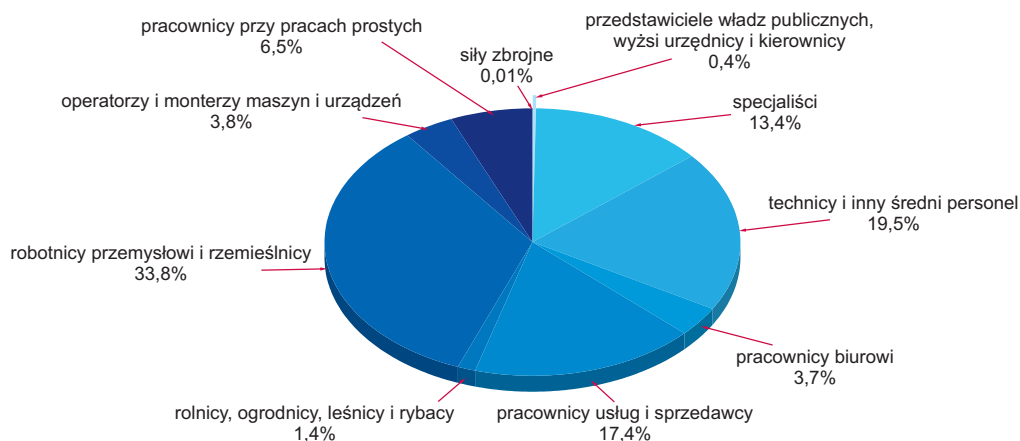

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

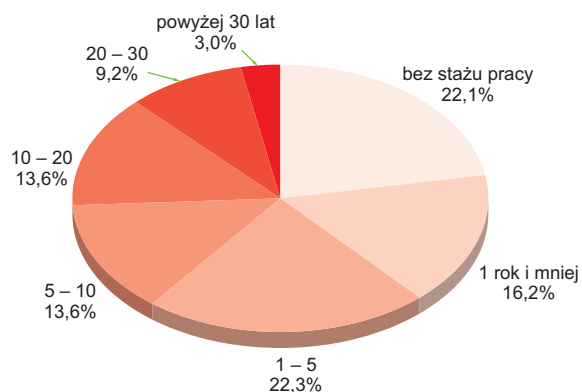

a) Łącznie ze szkołami policealnymi.

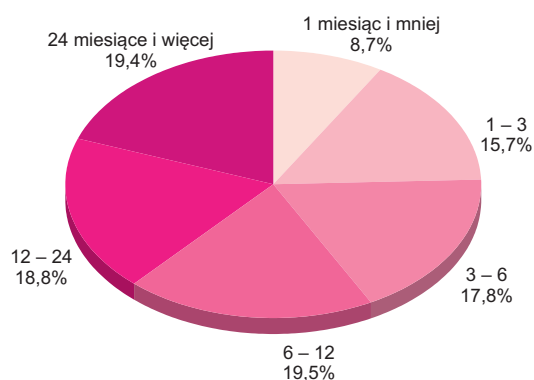
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

WEDŁUG STAŻU PRACY W LATACH^a

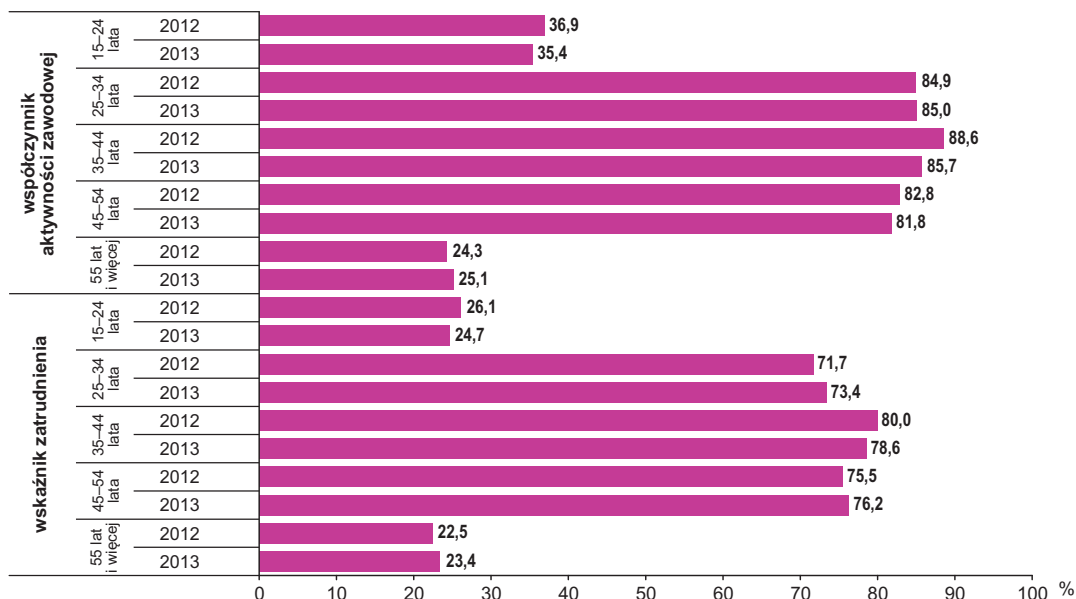
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^a

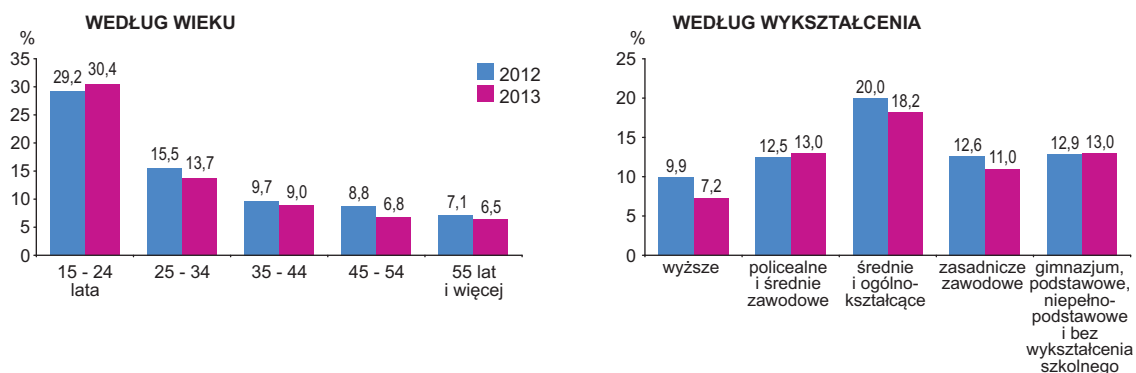
a) Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

a) Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

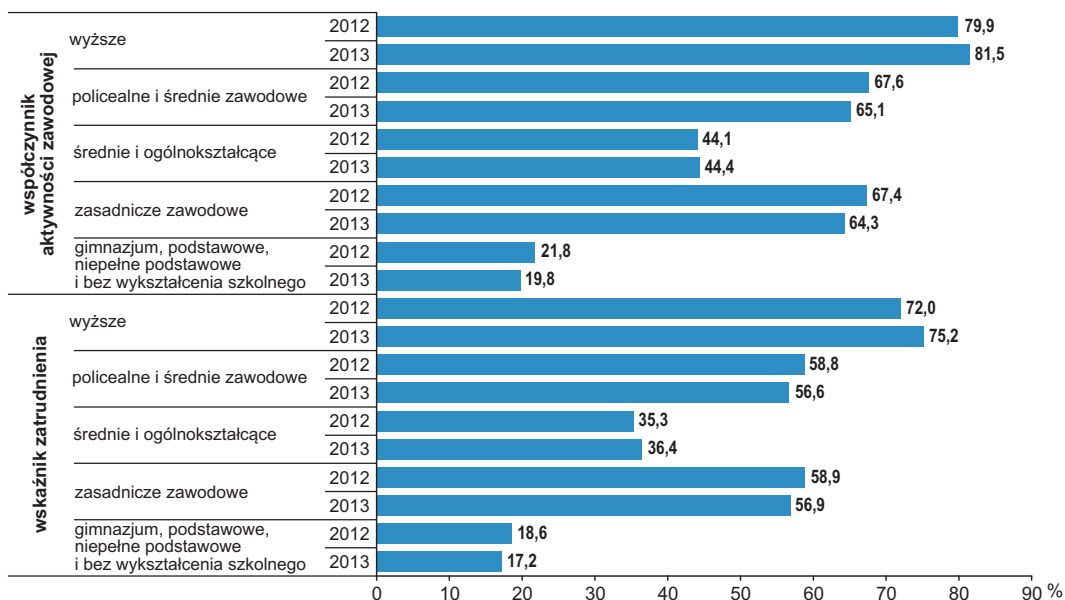
WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU W IV KWARTALE

STOPA BEZROBOCIA WEDŁUG BAEŁ W IV KWARTALE

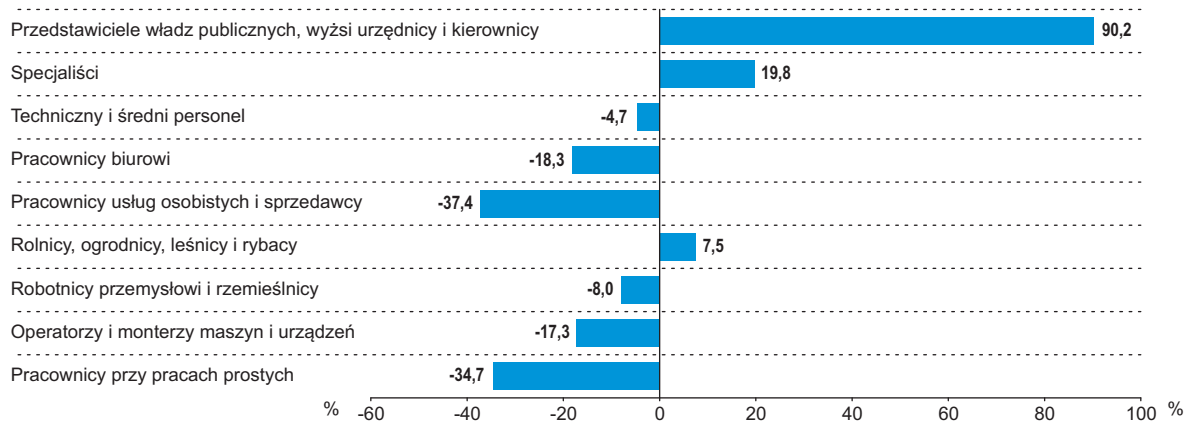

WSKAŹNIKI AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE

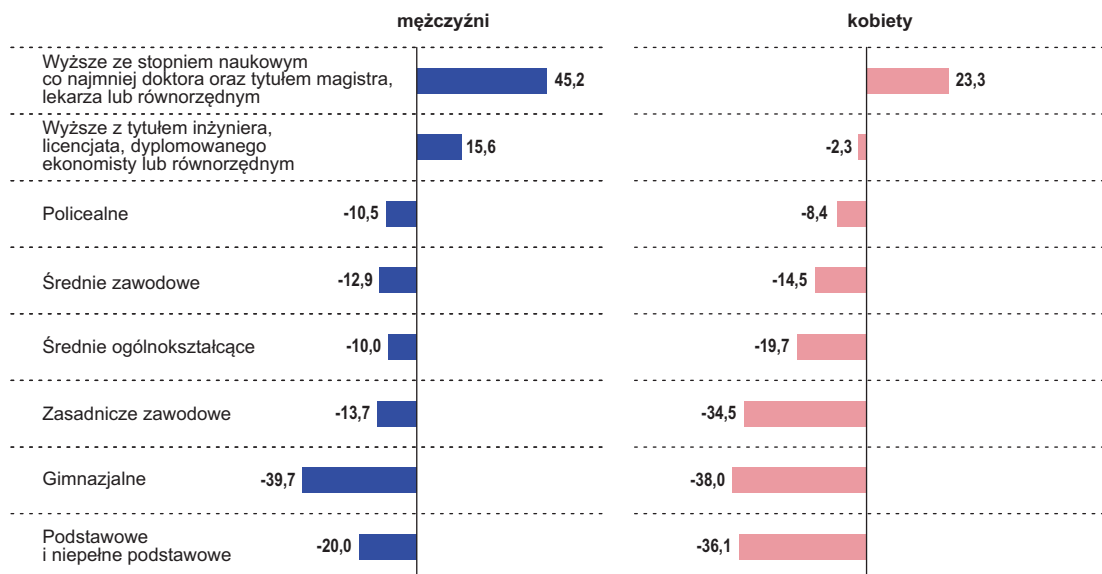
ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO OD PRZECIĘTNEGO W WOJEWÓDZTWIE W X 2012 r.

WEDŁUG „WIELKICH” GRUP ZAWODÓW

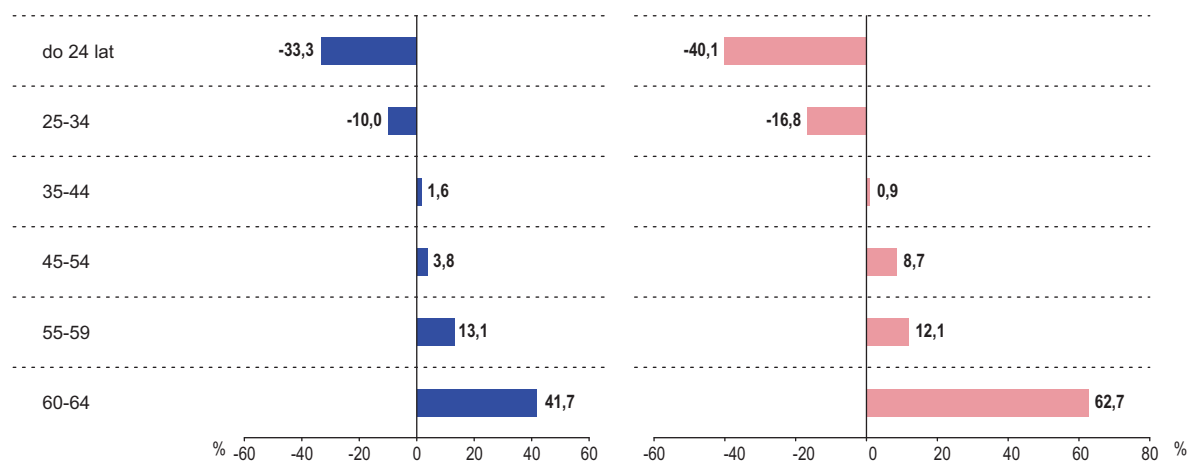

WEDŁUG PŁCI

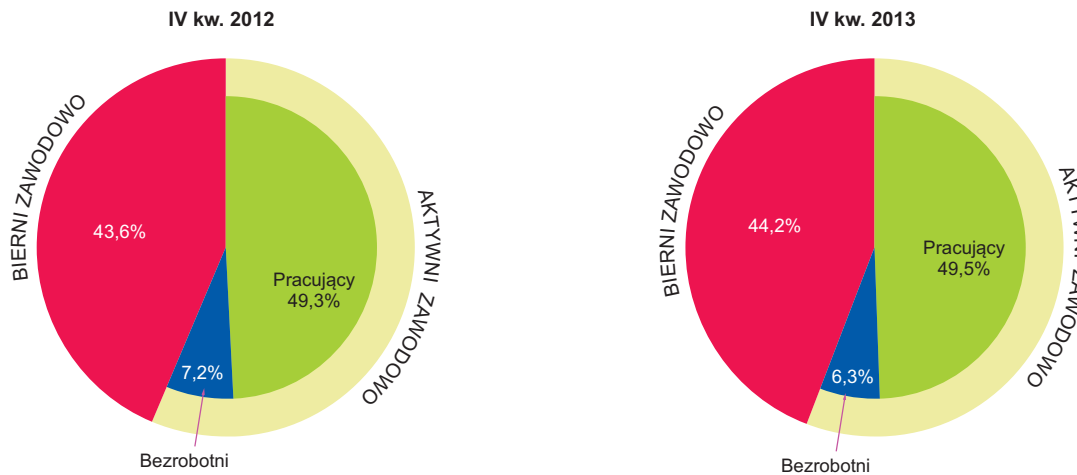
Według poziomu wykształcenia

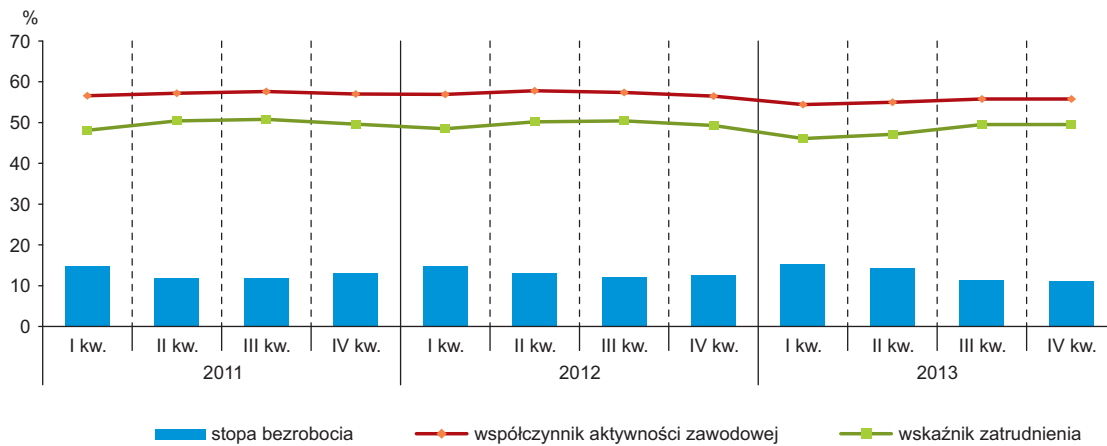
Według wieku

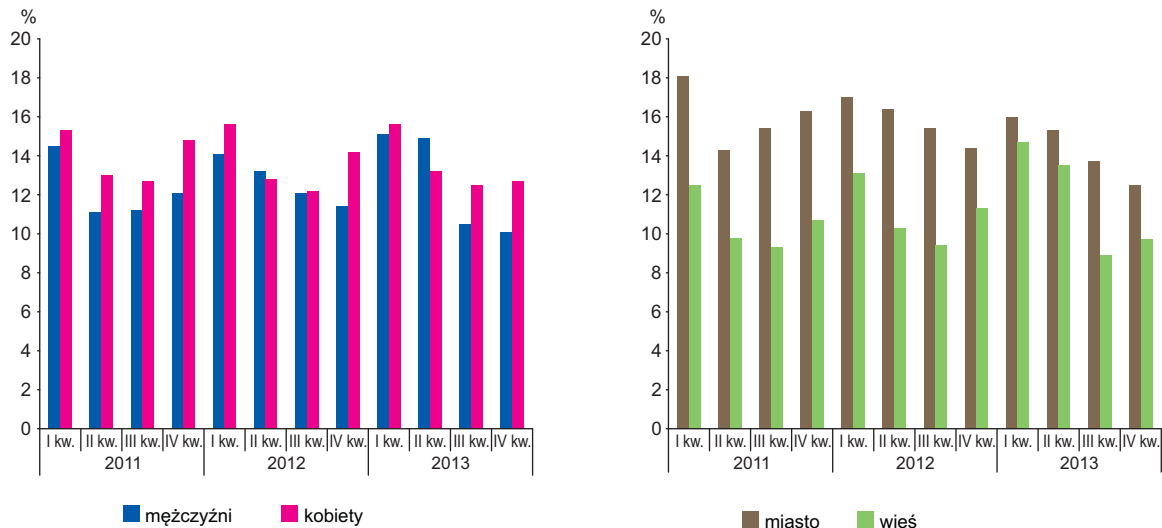
STRUKTURA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG STATUSU NA RYNKU PRACY

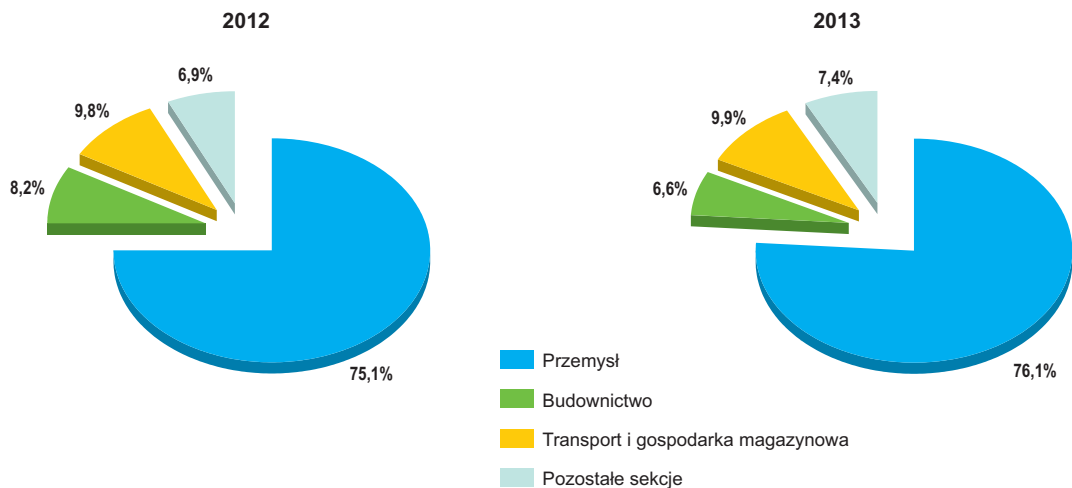
WSKAŹNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ

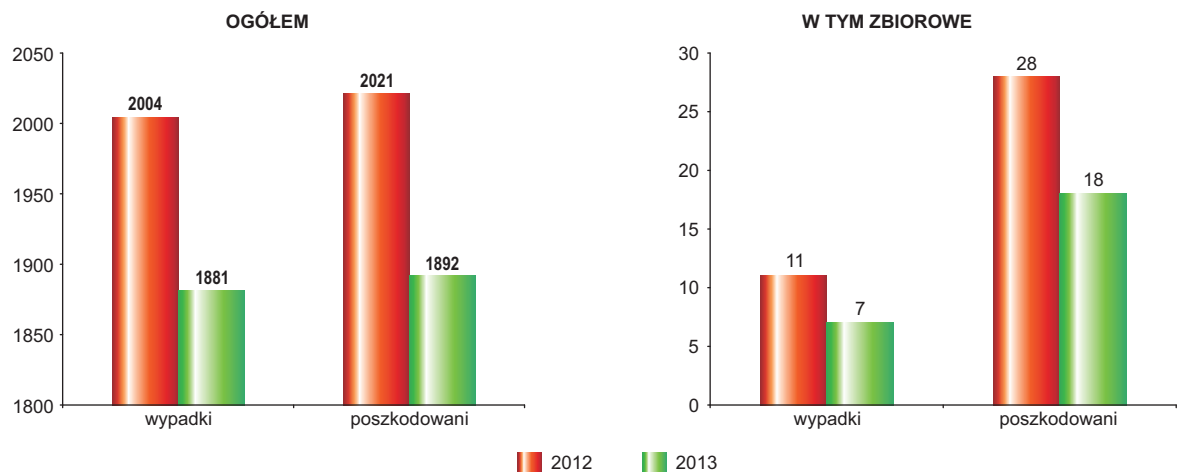
STOPA BEZROBOCIA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG PŁCI I MIEJSCA ZAMIESZKANIA

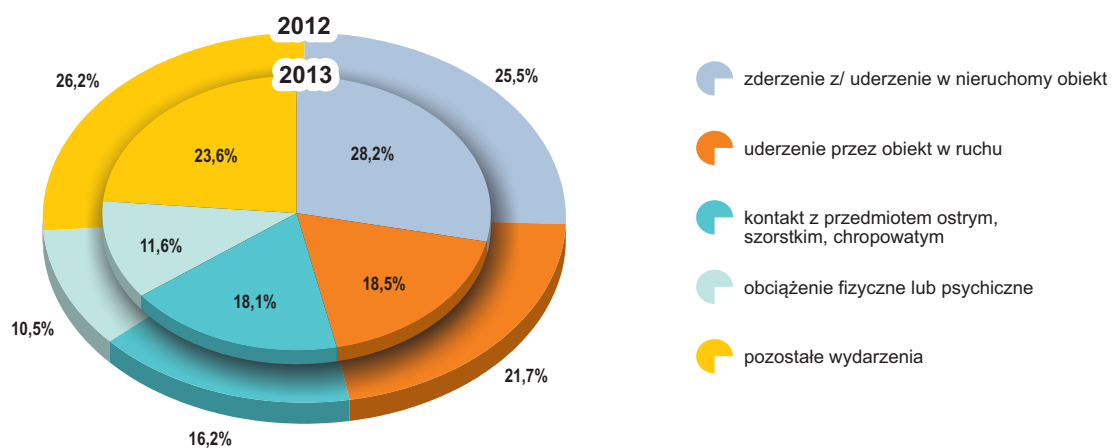
ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA WEDŁUG SEKCJI

WYPADKI I POSZKODOWANI PRZY PRACY

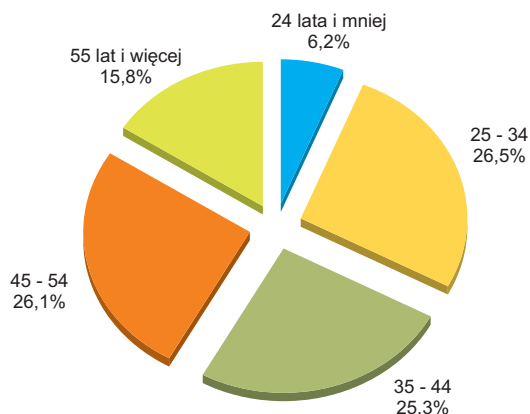

WYDARZENIA POWODUJĄCE URAZ

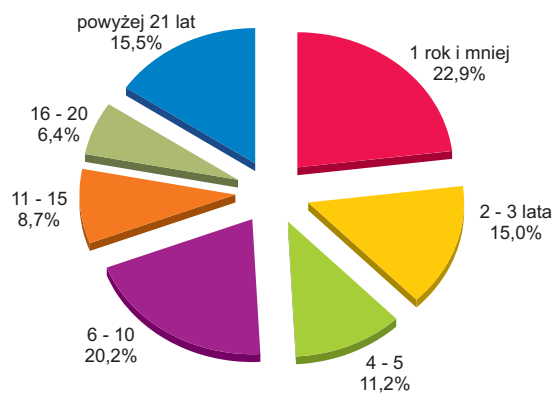

POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY I TRAKTOWANYCH NA RÓWNI Z WYPADKAMI PRZY PRACY W 2013 R.

WEDŁUG WIEKU

WEDŁUG STAŻU NA ZAJMOWANYM STANOWISKU PRACY

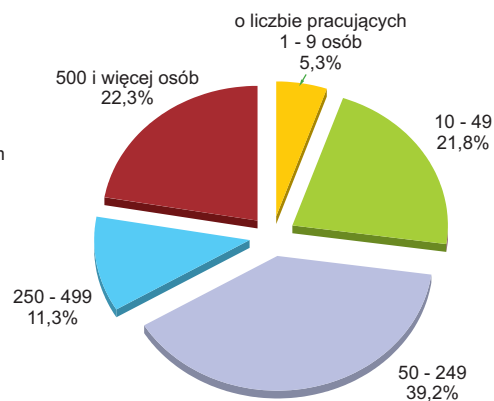
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW

WEDŁUG UMIEJSCOWIENIA URAZU

WEDŁUG WIELKOŚCI ZAKŁADÓW PRACY

Znaki umowne

Kreska	(-)	- oznacza, że zjawisko nie wystąpiło.
Zero:	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
Kropka	(.)	- oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
„W tym”		- oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
Znak	x	- oznacza, że wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	#	- oznacza, że zjawisko podlega tajemnicy statystycznej.
Znak	Δ	- oznacza, że nazwa została skrócona w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości ogółem. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym.

**PRZY PUBLIKOWANIU DANYCH URZĘDU STATYSTYCZNEGO -
PROSIMY O PODANIE ŹRÓDŁA**